DABASI II. RÁKÓCZI FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA

DABAŠSKÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA FRANTIŠKA RÁKÓCZIHO II.

OM azonosító: 037749

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola
2371 Dabas, Rákóczi Ferenc utca 2.
☎/fax: 06 (29) 364-260
www.rakoczidabas.hu
e-mail: iskola@rakoczi-dabas.edu.hu

2021. SZEPTEMBER 1.

„Sehol a világon nincs még egy olyan hely, mint az iskolád,ahol nemcsak a tudományokat ismered meg, hanem a barátság édes érzését is, itt hallod a szerelem első szavát, itt tanulsz élni és megtanulod megérteni az életet.”

/Ruvin Fajermann/

TARTLOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS 10

1 BEVEZETÉS 10

1.1 TÖRVÉNYI HÁTTÉR 10

1.2 VÁLTOZÁSOK A 2017-ES PEDAGÓGIAI PROGRAMUNKHOZ KÉPEST 11

1.3 A PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEI, PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK HATÁLYA 12

1.4 KÜLDETÉSNYILATKOZAT 13

II. NEVELÉSI PROGRAM 14

2 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ–OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI 14

2.1 PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK 14

2.2 CÉLUNK: 14

2.3 ALAPELVEK 15

3 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI 16

3.1 KEZDŐ ÉS BEVEZETŐ SZAKASZ 16

3.1.1 Az átmenet problémái és annak feloldása 17
3.1.2 Az iskola kezdő és bevezető szakaszán folyó nevelő - oktató munka céljai, feladatai 17
3.1.3 Érzelmi – akarati nevelés 19
3.1.4 Közösségi nevelés, viselkedéskultúra 20
3.1.5 Egészséges életmódra nevelés 20
3.1.6 A kitűzött célok megvalósulása a kezdő és bevezető szakaszon 21

3.2 ALAPOZÓ ÉS FEJLESZTŐ SZAKASZ 21

3.3 KULCSKOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE 25

3.3.1 A kulcskompetenciák 26

3.4 A SZLOVÁK NEMZETI KISEBBSÉGI OKTATÁS ELVEI, CÉLJAI, FELADATAI 34

3.4.1 A szlovák kisebbségi oktatás sajátos célja a kisebbségi önazonosság megőrzése és erősítése, ennek érdekében törekszünk: 34
3.4.2 Szlovák kisebbségi oktatást és nevelést folytató intézményként arra törekszünk, hogy: 35
3.4.3 A szlovák nemzetiségi nevelési és oktatási program megvalósításának színterei 35

3.5 EGÉSZ NAPOS OKTATÁS 37

3.6 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI 37

3.7 A NEVELÉSI MÓDSZEREINK CSOPORTOSÍTÁSA 38

3.7.1 A tevékenység megszervezésének módszerei 38
3.7.2 A magatartásra ható módszerek 38

3.8 ISKOLÁNK PEDAGÓGUSAI ÁLTAL ALKALMAZOTT KÖZVETLEN ÉS KÖZVETETT NEVELÉSI ELJÁRÁSOK 39

3.9 KOMPLEX ALAPPROGRAM 46

3.9.1 Alapelvek, célok, feladatok 46
3.9.2 Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek 48
3.9.3 Emberléptékű következetes követelés. 49
3.9.4 Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek 51
3.9.5 Alapmódszerek: 52
3.9.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a Komplex Alapprogramhoz 52
3.9.7 Az iskolában folyó munka időkerete 53
3.9.8 NAT 2020 bevezetésének ütemezése 54

3.9.9 A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 1. évfolyam ... 55
3.9.10 Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 2-3. évfolyam ... 55
3.9.11 A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 4. osztály ... 56
3.9.12 A Komplex Alapprogram minta órarendje, 5. osztály ... 57
3.9.13 Jelölések az osztálynaplóban ... 58

4 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK ... 58

4.1 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS FELADATAI A NEVELÉS ÉS OKTATÁS SORÁN ... 58
4.2 AZ ÖNISMERET FEJLESZTÉSÉHEZ KÖTŐDŐ CÉLOK ÉS FELADATOK ... 60
4.3 ÉRTELMI NEVELÉS ... 61
4.4 ERKÖLCSI NEVELÉS ... 62
4.5 TESTI NEVELÉS ... 63
4.6 KÖZÖSSÉGI NEVELÉS ... 63
4.7 ÉRZELMI, AKARATI NEVELÉS ... 64
4.8 HAZASZERETETRE NEVELÉS ... 64
4.9 MUNKÁRA NEVELÉS ... 64
4.10 ESZTÉTIKAI NEVELÉS ... 65
4.11 A TANULÓK AKARATI NEVELÉSE ... 65
4.12 A TANULÓK ÁLLAMPOLGÁRI NEVELÉSE ... 65
4.13 GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS ... 66

5 AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK - EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM ... 66

5.1 AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI CÉLJA, FELADATAI ... 67
5.2 AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS FELADATAI ... 68
5.3 HELYI CÉLOK ... 70
5.4 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD FEJLESZTŐ PROGRAMJAI ... 72
5.5 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS KERETEI ... 73
5.5.1 Egészségnevelés tanórán ... 73
5.5.2 Módszerek az egészségnevelésben ... 75
5.6 MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGSZERVEZÉSE 2020/2021.TANÉVTŐL ... 75
5.7 A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS ... 76

6 ISKOLAI DROGSTRATÉGIA ... 91

6.1 AZ ISKOLAI DROGSTRATÉGIA ALAPELVEI ... 91
6.2 DROGSTRATÉGIÁRA VONATKOZÓ SZAKMAI ELŐÍRÁSOK ... 92
6.3 A DROGSTRATÉGIA CÉLJAI ÉS FELADATAI ... 92
6.4 ÁLLAPOTFELMÉRÉS, DROGFOGYASZTÁS A DIÁKOK KÖRÉBEN – PEDAGÓGUSOK, SZÜLŐK VISZONYULÁSA ... 93
6.5 ISKOLAI DROGFOGYASZTÁS HELYI SAJÁTOSSÁGAI ... 94
6.6 SZEMÉLYI FELTÉTELEK ... 95
6.7 A DIÁKOKRA IRÁNYULÓ DROG-PREVENCIÓS ÉS EGÉSZSÉGVÉDELMI TEVÉKENYSÉG ... 96

- BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG ... 96

7 AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ... 97

8 A KÖRNYEZETI NEVELÉS - ÖKOISKOLA 98

8.1 A FENNTARTHATÓSÁG MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ESZKÖZEI, MÓDSZEREI: 100

8.2 A KÖRNYEZETI NEVELÉS ÉS ÖKO PROGRAMOK SZÍNTEREI ISKOLÁNKBAN – ÖKO ARCULAT 101

8.2.1 Öko projektek, témahetek 101

8.2.2 Energia" program 103

9 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK 104

9.1 AZ ÖNKORMÁNYZÁS (IRÁNYÍTÁS) KÉPESSÉGÉNEK KIALAKÍTÁSA 106

9.2 A TANULÓI KÖZÖSSÉGEK TEVÉKENYSÉGÉNEK MEGSZERVEZÉSE 106

9.3 A KÖZÖSSÉG EGYÉNI ARCULATÁNAK, HAGYOMÁNYAINAK KIALAKÍTÁSA 106

9.4 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS SZÍNTEREI 107

10 A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI 110

10.1 A PEDAGÓGUSOK FELADATAI 110

10.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA 111

10.3 E-KRÉTA 113

11 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE113

11.1 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK NEVELÉSE, OKTATÁSA 113

11.2 AZ ISKOLA FEJLESZTŐ TEVÉKENYSÉGÉNEK JELLEGE 114

11.2.1 A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára 115

11.3 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓ NEVELÉSÉVEL, OKTATÁSÁVAL KAPCSOLATOS ELJÁRÁSOK, LEHETŐSÉGEK FORMÁI ... 116

11.3.1 Egyéni foglalkozás 117

11.4 A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG 118

11.5 A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK 123

11.6 A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK 125

12 A TANULÓK RÉSZVÉTELI JOGÁNAK GYAKORLÁSA AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN 132

12.1 AZ ISKOLAI DIÁKÖNKORMÁNYZAT 132

12.2 AZ ISKOLAI DIÁKKÖZGYŰLÉS 133

13 A SZÜLŐ, A TANULÓ ÉS A PEDAGÓGUS INTÉZMÉNYI PARTNEREI KAPCSOLTTARTÁSÁNAK RENDJE 134

13.1 A NEVELŐMUNKA SEGÍTÉSÉHEZ AZ ALÁBBI KÖZREMŰKÖDÉSI FORMÁKAT KÉRJÜK A SZÜLŐKTŐL: 134

13.2 ISKOLÁNK A GYERMEK HELYES NEVELÉSÉHEZ A KÖVETKEZŐ SEGÍTSÉGNYÚJTÁSI FORMÁKAT KÍNÁLJA: 135

13.3 A SZÜLŐK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRE AZ ALÁBBI FÓRUMOK SZOLGÁLNAK: 135

14 VIZSGASZABÁLYZAT 137

14.1 A VIZSGASZABÁLYZAT CÉLJA 137

14.2 A VIZSGASZABÁLYZAT HATÁLYA 138

14.2.1 Az írásbeli vizsga általános szabályai 139

14.2.2 A szóbeli vizsga általános szabályai 140

14.2.3 A gyakorlati vizsga általános szabályai *141*
14.2.4 E- tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei *155*
HTTPS://WWW.KIR.HU/KIR2_INFO/PUB/INDEX/037749 155
14.3 A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI 155
15 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV 157
15.1 ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ÉS BALESET-MEGELŐZÉSI ISMERETEK OKTATÁSÁNAK MEGVALÓSÍTÁSA INTÉZMÉNYÜNKBEN 157
16 AZ ISKOLA HAGYOMÁNYAI 158
16.1 ISKOLAI ÜNNEPÉLYEK, MEGEMLÉKEZÉSEK, RENDEZVÉNYEK 158
16.2 KÜLSŐ RENDEZVÉNYEK TANULÓI RÉSZVÉTELLEL 162
III. HELYI TANTERV 163
17 A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE, A VÁLASZTOTT KERET-TANTERV FELETTI ÓRASZÁMOK163
IV. A KERETTANTERV ÁLTAL MEGHATÁROZOTT ÓRASZÁM FELETTI KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGNEVEZÉSE, ÓRASZÁMA, EMELT SZINTŰ OKTATÁSRA VONATKOZÓ ÓRASZÁMOK 164
AZ INTÉZMÉNY 1-8. OSZTÁLYAIRA ALKALMAZANDÓ ÓRATERVI HÁLÓ 164
18 AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI 167
Eszközrendszerünk *169*
19 A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI 169
19.1 EGÉSZ NAPOS OKTATÁS 169
19.2 MINDENNAPOS TESTMOZGÁS 170
19.2.1 A mindennapos testedzés formái *171*
20 A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI 171
20.1 A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE, A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA 171
21 AZ ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁSSAL KAPCSOLATOS ELVEK: 172
A tanulói teljesítmények értékelése *173*
21.1.1 A tanulók értékelésének dokumentálása: *178*
A NAT-ban megfogalmazott és a kerettantervi követelmények teljesítésének ellenőrzése *179*
22 CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI 179
23 A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI: 180
23.1 A TESTMOZGÁSALAPÚ ALPROGRAM (TA) 180
23.2 AZ ÉLETGYAKORLAT-ALAPÚ ALPROGRAM (ÉA) 181
23.3 A MŰVÉSZETALAPÚ ALPROGRAM (MA) 181
23.4 A LOGIKAALAPÚ ALPROGRAM (LA) 183

A) A digitális alapú alprogram (DA) 184
23.5 KOMPLEX ÓRA 184
23.6 RÁHANGOLÓDÁS 185
23.7 „TE ÓRÁD” 186

24 A NEMZETI, ETNIKAI KISEBBSÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETI, ETNIKAI KISEBBSÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉG 188

25 EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM 188

25.1 ÁLTALÁNOS, HOSSZÚ TÁVÚ EGÉSZSÉGNEVELÉSI CÉLJAINK: 189
25.2 HELYZETELEMZÉS, HELYZETKÉP 190
25.3 CÉLOK, FELADATOK A TANULÓK KÖRNYEZETTUDATOS NEVELÉSE SORÁN 190
25.4 HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSA ÉS A SZAKTÁRGYI CÉLOK MEGVALÓSULÁSA 192
Alkalmazott módszerek: 194
25.5 TANULÁSSZERVEZÉSI ÉS TARTALMI KERETEK 194
25.6 HAGYOMÁNYOS TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK KIEMELT KÖRNYEZETI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI LEHETŐSÉGEI AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON: 196
Környezetünk védelme 203
A környezet-kímélő anyagok és módszerek kiválasztására és használatára legyen képes. 203
Törekedjen a környezetének megóvására. 203
A víz és a levegő védelme. 203
Energia és vegyszerek a háztartásban. 203
földrajz, biológia és egészségtan, kémia, ... 203
fizika, technika és életvitel 203

26 A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK 207

26.1 AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSÁT AZ ALÁBBI TERÜLETEKRE KITERJEDŐEN ÉRTELMEZZÜK 208
26.2 ESÉLYEGYENLŐSÉGI CÉLKITŰZÉSEK INTÉZMÉNYÜNKBEN 209

27 A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELV 210

27.1 A MAGATARTÁSI SZINTEK RÉSZLETEZÉSE: 210
27.2 A SZORGALOM ÉRDEMJEGYÉNEK RÉSZLETEZÉSE: 211
27.3 FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK: 212

28 AZ ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK, AZ OTTHONI, NAPKÖZIS ÉS TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI 213

28.1 AZ OTTHONI (NAPKÖZIS ÉS TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉS KORLÁTOZÓ ELVEI: 215
28.2 ÍRÁSBELI, SZÓBELI, HÉTVÉGI ÉS SZÜNETI HÁZI FELADATOK ADÁSA 216
28.3 AZ ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁS FORMÁI 217

29 AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI 221

2. ELVEINK 221

30 AZ EGÉSZ NAPOS NEVELÉS - OKTATÁS PROGRAMJA 222

30.1 AZ EGÉSZ NAPOS ISKOLA ÁLTALÁNOS DEFINÍCIÓJA 224
30.2 AZ EGÉSZ NAPOS NEVELÉS POZITÍVUMAI 226
30.3 AZ EGÉSZ NAPOS ISKOLA OKTATÁSI – NEVELÉSI FELADATAI 226
30.4 MÓDSZEREK HASZNÁLATA 228

31 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK INTEGRÁLT ISKOLAI NEVELÉSE ÉS OKTATÁSÁT SEGÍTŐ, A FOGYATÉKOSSÁG TÍPUSÁHOZ ÉS FOKÁHOZ IGAZODÓ FEJLESZTŐ PROGRAM 231

31.1 TEVÉKENYSÉGI TERÜLETEK, LEHETŐSÉGEK: 231
31.2 TEVÉKENYSÉGI FORMÁK: 232
31.3 AZ ALAPFOKÚ OKTATÁS MEGVALÓSÍTÁSA MELLETT A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT OKTATÁSÁNAK IRÁNYELVEI, CÉLJAI, FELADATAI 232
31.4 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK KÉPZÉSÉNEK SORÁN A LEGFONTOSABB SZEMPONTOK: 233
31.5 A PEDAGÓGIAI CÉLKITŰZÉSEK, FELADATOK ESZKÖZEI ÉS ELJÁRÁSAI 234
31.6 A TANÓRAI ÉS A TANÓRÁN KÍVÜLI FEJLESZTÉS KIEMELT TERÜLETEI 237
31.7 TANULÓI JOGVISZONY, ÁTJÁRHATÓSÁG AZ SNI GYERMEKEK ESETÉBEN, A BEIRATKOZÁS MÓDJA, FOLYAMATA 239
31.8 DISZLEXIA, DISZGRÁFIA ESETÉBEN KIEMELT FEJLESZTÉSI CÉLOK, FELADATOK 240
31.9 DISZKALKULIA ESETÉBEN KIEMELT FEJLESZTÉSI CÉLOK, FELADATOK 241
31.10 HIPERKINETIKUS ZAVAROK, AKTIVITÁSZAVAROK, FIGYELEMZAVAR ESETÉBEN KIEMELT FEJLESZTÉSI CÉLOK, FELADATOK 241
31.11 A BESZÉDFOGYATÉKOS, BESZÉD- ÉS NYELVI FEJLŐDÉSBEN AKADÁLYOZOTT TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ALAPELVEI, CÉLJA ÉS KIEMELT FELADATAI 241
31.12 AZ ENYHÉN ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ALAPELVEI, CÉLJA ÉS KIEMELT FELADATAI 242
31.13 A NAGYOTHALLÓ TANULÓK ISKOLAI FEJLESZTÉSÉNEK ALAPELVEI, CÉLJA ÉS KIEMELT FELADATAI 242
31.14 A MOZGÁSKORLÁTOZOTT TANULÓK FEJLESZTÉSÉNEK ALAPELVEI, CÉLJA ÉS KIEMELT FELADATAI 242
31.15 SNI ESETÉBEN FOLYAMATOS TOVÁBBHALADÁS, EGYÉNI FEJLESZTÉSI TERV, BIZTOSÍTJUK A TANTÁRGYI FELMENTÉSEKET, KÖNNYÍTÉSEKET. 243
31.16 AZ SNI TANULÓ TANTÁRGYI TELJESÍTMÉNYÉNEK ÉRTÉKELÉSE 243
31.17 A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK RENDSZERE AZ SNI TANULÓK ESETÉBEN 245
31.18 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FONTOS FELADATAI A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK SIKERES INTEGRÁLÁSA SZEMPONTJÁBÓL 246
31.19 A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK 246

32 INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI ÉS INTÉZKEDÉSI TERV A KEDVEZŐTLEN LEMORZSOLÓDÁSI MUTATÓK JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN 2022.09.01-2025.12.31. TERJEDŐ IDŐSZAKRA, 6. SZ. MELLÉKLET 247

33 INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI ÉS INTÉZKEDÉSI TERV A KEDVEZŐTLEN KOMPETENCIAMÉRÉSI MUTATÓK JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN 2022.09.01-2025.12.31. TERJEDŐ IDŐSZAKRA, 7. SZ. MELLÉKLET 247

34 A PEDAGÓGIAI PROGRAM 2021. ÉVI MÓDOSÍTÁSÁNAK ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEI, ZÁRÓ RENDELKEZÉSEI 248

34.1 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGE 248
34.2 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGE, FELÜLVIZSGÁLATA 248

34.3 A PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSA 248
34.4 A NEVELÉSI PROGRAM ÉS A HELYI TANTERV ENGEDÉLYEZTETÉSÉNEK, NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALÁNAK ÉS MÓDOSÍTÁSÁNAK MECHANIZMUSA 249
34.5 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK 249
35 MELLÉKLETEK 251
35.1 1.SZ. MELLÉKLET: HELYI TANTERV AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 1-4. ÉVFOLYAMÁRA 251
35.2 2.SZ. MELLÉKLET: HELYI TANTERV AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA 5-8. ÉVFOLYAMÁRA 251
35.3 3.SZ. MELLÉKLET: SZLOVÁK NEMZETISÉGI NEVELÉS-OKTATÁS HELYI TANTERVE 251
35.4 4.SZ. MELLÉKLET: A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK KERETTANTERVE 1-8. ÉVFOLYAMRA 251
35.5 5.SZ. MELLÉKLET: A KOMPLEX ALAPPROGRAM BEVEZETÉSE 251
33.6 6. SZ. MELLÉKLET: INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI ÉS INTÉZKEDÉSI TERV A KEDVEZŐTLEN LEMORZSOLÓDÁSI MUTATÓK JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN 2022.09.01-2025.12.31. TERJEDŐ IDŐSZAKRA 251
35.7 7. SZ. MELLÉKLET: INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI ÉS INTÉZKEDÉSI TERV A KEDVEZŐTLEN KOMPETENCIAMÉRÉSI MUTATÓK JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN 2022.09.01-2025.12.31. TERJEDŐ IDŐSZAKRA 251

I. BEVEZETÉS

1 BEVEZETÉS

Adatok

Iskola hivatalos neve és címe

Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola

Dabašská základná škola Františka Rákócziho II.

2371 Dabas, Rákóczi Ferenc utca 2.

OM azonosító: 037749

PE3701

Fenntartó és működtető

Monori Tankerületi Központ

2200 Monor, Petőfi Sándor utca 28.

1.1 Törvényi háttér

- A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 5/2020.(I.31.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosítása)
- A 20/2012. EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. EMMI rendelet
- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről;
- 229/2012.(VIII.28.)Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról;
- 20/2012.(VIII.31.)EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról;
- 110/2012.(VI.4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról;
- 51/2012.(XII.21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről;
- 2001. évi XXXVII. törvény a tankönyvpiac rendjéről;
- 16/2013. (II.28.) EMMI rendelet a ankönyvvé nyilvánítás,a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről;

- 32./2012. (X.8.) EMMI rendelet A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról;
- 32/1997.(XI.5.)MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról;
- 2012. évi CLXXXVIII. törvény a köznevelési faladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről;
- 4/2013.(I.11.)EMMI rendelet A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról;
- 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról;
- 2013. évi CXXXVII. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról.
- 17/2014. (III.12.) EMMI rendelet 2019. évi LXX. törvény elfogadásával az Országgyűlés módosította a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényt

1.2 Változások a 2017-es Pedagógiai programunkhoz képest

- Digitális stratégia, feladataink
- Drogstratégia
- E-Kréta napló
- Komplex Alapprogram
- Helyi tanterv
- Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei, KAP alprogramok
- Az otthoni, napközis, tanulószobai, felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásnak elvei és korlátai
- Az egész napos iskola nevelési-oktatási programja
- A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékosság típusához és fokához tartozó fejlesztő program
  2021
- Intézményfejlesztési és Intézkedési Terv a kedvezőtlen lemorzsolódási mutatók javítása érdekében 2022.09.01-2025.12.31. terjedő időszakra
- Intézményfejlesztési és Intézkedési Terv a kedvezőtlen kompetenciamérési mutatók javítása érdekében 2022.09.01-2025.12.31. terjedő időszakra

A Dabasi II Rákóczi Ferenc Általános Iskola Pedagógiai programjának elfogadása és jóváhagyása

A Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Pedagógiai programját, valamint annak mellékleteit az iskola **Nevelőtestülete** 2021. 08. 30. napján tartott ülésén elfogadta.
Dabas, 2021.08.30.

……
intézményvezető

A Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Pedagógiai programját, valamint annak mellékleteit a fenntartó Monori Tankerületi Központ… számú határozatával jóváhagyta.
Dabas, 2021. ……

……..
dr. Hrutkáné Molnár Monika
tankerületi igazgató

1.3 A Pedagógiai programjának általános rendelkezései, Pedagógiai programjának hatálya

A Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola pedagógiai programját az intézmény vezetőjének előterjesztése alapján a **nevelőtestület** 2021. 08. 30. napján fogadta el.
Az elfogadáskor a jogszabályban meghatározottak szerint egyetértési jogot gyakorolt a diákönkormányzat és az iskolai szülői szervezet.
Jelen Pedagógiai program az intézmény fenntartójának jóváhagyásával lép hatályba, és ezzel az ezt megelőző szervezeti és működési szabályzat érvénytelenné válik.
Területi hatálya: az intézmény épületeire, udvarára, egész területére.

Érvényessége: 2021. 09. 01-től a következő felülvizsgálatig.

Iskolánk múltja

Intézményünk 1949-től Sári Általános Iskola néven működött, majd 1967-től az 1. sz. Általános Iskola elnevezést kapta. Az oktatás 1988-ig három, egymástól különálló épületben folyt. A főépület 1962-ben épült, melyet 1988-ban bővítettek. Ezt követően a kornak megfelelő, jól felszerelt iskola fogadta a település tanulóit.

1993 óta az épület két iskolának ad helyet. Az egyik részben a katolikus egyház által fenntartott Szent János Katolikus Általános Iskola működik, a másik részben a Monori Tankerületi Központ által fenntartott és működtetett Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, amely 2000-ben vette fel II. Rákóczi Ferenc nevét.

Dabas Város Önkormányzata 2006-ban felújította és tovább bővítette az iskola épületét, így a szakmai munka környezeti feltételei kiválóak lettek.

Dabas város Sári kerületének jellegzetessége, hogy szlovák nemzetiségű családok lakják, akiknek őseit 1696-ban, majd 1712-ben telepítették be az akkor elnéptelenedett területre. Az itt élő emberek büszkén ápolják őseik hagyományait, szokásait, nyelvét. Természetes, hogy ebben a környezetben, mint szlovák nemzetiségi nyelvoktató iskolának, kiemelt feladatunk a szlovák nyelv tanítása, a nemzetiségi hagyományok megőrzése, ápolása, fejlesztése, átörökítése.

1.4 Küldetésnyilatkozat

Intézményünk, a Dabasi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, olyan nemzetiségi nyelvoktató intézmény, amely biztosítja minden tanuló számára, hogy képességének, érdeklődésének, személyiségének megfelelő nevelésben részesüljön, személyre szabott oktatást kapjon. Olyan gyermekközpontú iskola, amely tudatosan vállalja a humán, a szlovák nemzeti kisebbségi értékek közvetítését, a környezetével harmóniában élő, annak védelmével tudatosan foglalkozó egészséges, toleráns, a másságot elfogadó és tiszteletben tartó, az életben helytállni tudó ember fejlesztését.

Iskolánk kiemelkedő eredmény elérésére törekszik, a helyi elvárások és sajátosságok figyelembe vételével, a tehetséges és a különféle okok miatt hátrányos helyzetű gyermekek együttnevelésében, a szlovák és nem szlovák nemzetiségű gyermekek nevelésében, oktatásában, amit az intézményben dolgozók a társadalmi környezet sajátosságaiból adódóan, és pedagógiai meggyőződésből vállalnak.

Olyan iskola a miénk, ahol:

- a tanulási környezet önmagában is inspirál;
- a pedagógus közösség nyitott a szakmai megújulásra;
- megvalósulhatnak a jó ötletek;
- az iskola a humánus, családias, szeretetteljes légkörével igyekszik kompenzálni a gyermekek társadalmi kudarcélményeit, védelmet nyújt, és sikerélményhez juttat minden gyermeket, felkarolja a tehetségeseket, és esélyt nyújt a lassabban haladóknak is;
- valamennyi dolgozó törekszik arra, hogy a kölcsönös segítés, bátorítás, a személyes gondoskodás, a pozitívumokra támaszkodás, az élményszerűségre törekvés, a gyermeki ötletek megismerésének igénye, a rácsodálkozás, a tévedés jogának elismerése olyan felhajtó erők legyenek, amelyek révén kielégítést nyernek a gyermekek félelemtől mentes fejlődési és teljesítési szükségletei, erősödik önbizalmuk, kiteljesedik személyiségük;
- ahol az iskola pedagógiai koncepciója alapján a bemeneti állapotot figyelembe vevő képességfejlesztésre és a személyiségfejlesztésre helyezi a hangsúlyt, de ezeket igyekszik egyensúlyba hozni azokkal a közvetíteni kívánt ismeretekkel, amelyek alkalmassá teszik tanulóinkat a kihívásokkal szembeni megfelelésre, a helyes pályaválasztásra és a középiskolákban, majd az életben való helytállásra;
- igényeljük, hogy tanulóink, nevelőink, a szülők közössége véleménynyilvánítással segítse oktató-nevelőmunkánkat, a célok meghatározásában segítsenek, megvalósításukból vegyék ki részüket.

II. NEVELÉSI PROGRAM

2 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ–OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

2.1 Pedagógiai hitvallásunk

2.2 Célunk:

- a gyermekközpontú iskola megteremtése;

- a korszerű tudással rendelkező, nyitott személyiségű, kreatív tanulók nevelése, akik testileg, lelkileg edzettek, s rendelkeznek a megfelelő önismerettel és az általános erkölcsi, közösségi normákkal;
- ÖKO-iskolaként, a környezetünk megóvásáért, esztétikusabbá tételéért vállalt felelősség erősítése;
- a szűkebb és tágabb környezetünk hagyományainak, kiemelten a szlovák nemzetiségi hagyományok tisztelete, ápolása, fejlesztése;
- segítségünkkel tanulóink megalapozott, biztos tudással - a későbbi életük során a legkülönbözőbb helyzetekben - önmagukat boldog, kiegyensúlyozott, önbizalommal rendelkező, magabiztos személyiséggé tudják fejleszteni.

A beiskolázási körzetünkben élők szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül megpróbáljuk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is.

2.3 Alapelvek

- **Komplexitás elve**: a biológiai, a fiziológiai, a pszichológiai és a társadalmi törvényszerűségek folyamatos figyelembe vétele és összehangolása a nevelés-oktatás során.
- **Egyenrangúság elve**: a nevelés-oktatás két alapvető tényezője, a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt a nevelés-oktatás folyamatában. A tanuló a nevelés-oktatásnak nem tárgya, hanem alanya.
- **A pedagógusvezető szerepének elve**: az egyenrangúság elvével összhangban a pedagógusnak vezető szerepe van a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységének megszervezésében, személyiségük fejlődésének támogatásában.
- **Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve**: a tanuló fejlődésének a maga fejlettségi szintjéhez történő igazítása.
- **Az esélyegyenlőség elve**: szerint saját kereteinken belül lehetőséget teremtünk a különleges bánásmódot igénylő tanulók számára is.
- **A különböző közösségekhez tartozás elve**: a tanulók mindig szűkebb (család, osztály, iskola) és tágabb (környezet, társadalom) közösség tagjai. A nevelés-oktatás az emberi viszonyokban gazdag közösségek hatásrendszerén át, a közösségekben, a közösségek

életének, céljainak, érdekeinek figyelembevételével, a közösség aktív részvételével történik. A közösségek biztosítanak terepet — a pedagógus vezető, irányító, kezdeményező szerepe mellett — a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.

- **A tapasztalatszerzés elve**: lehetőség teremtése a nevelés-oktatás folyamatában a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosítására.
- **A külső hatások elve**: mindazon tapasztalatokra, információkra, ismeretekre történő támaszkodás, amelyeket a tanulók az iskolán kívül, mindennapi életükben szereznek be.
- **A bizalom elve**: bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására.
- **A következetesség elve**: igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, egyúttal lehetőség nyújtása a tanuló önállóságának, kezdeményezőkészségének, kreativitásának kibontakoztatására.
- **A motiváció elve**: a tanulók érdeklődésének felkeltése és fenntartása.
- **A koncentráció elve*:*** adott tantárgy, műveltségi terület tanítása során alkalmazkodás és építés a korábban, illetve más tantárgyból elsajátított tudásra.
- **A szemléletesség elve*:*** a befogadást, az elsajátítást előtérbe helyező tanulásszervezési és módszertani eljárások alkalmazása.
- **Az aktivizálás elve*:*** a tanulói aktivitás kiváltása.
- **A visszajelzés elve**: folyamatos visszajelzés a tanulói teljesítményekről, ezek változásáról, javításuk akadályairól.
- **A semlegesség elve**: A nevelés és oktatás során semlegesség a vallási és világnézeti kérdésekben

3 A nevelő-oktató munka céljai, feladatai

"Nevelni annyit tesz, mint emberré tenni."

(Juhász Gyula)

3.1 Kezdő és bevezető szakasz

Az általános iskolának attól kell általánossá válnia, hogy minden integráltan oktatható-nevelhető gyermeket eljuttat egy bizonyos alapszintig, ismeretanyagban, készségben, képességben alkalmassá teszi a tanulmányok folytatására, a társadalmi munkamegosztásba való későbbi bekapcsolódásra, a testileg, szellemileg és erkölcsileg egészséges életvitelre. A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és

készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során. Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
Ehhez kapcsolódó feladatunk a helyi nevelési rendszer kialakítása, figyelembe véve a 6-10 éves tanulók életkori sajátosságait.

3.1.1 Az átmenet problémái és annak feloldása

Az óvodából az 1. osztályba lépés, az átmenet problémái:

Az óvodából a tanulók számukra idegen környezetbe kerülnek, másfajta követelményrendszerrel találkoznak, sokszínű, új kapcsolatokat alakítanak ki. Ezt az átmenetet kell számukra megkönnyíteni, zökkenőmentessé tenni.

Feladataink:

- Kölcsönös kapcsolattartás az óvodával (hospitálás, konzultáció, óra- és foglalkozáslátogatás a gyerekekkel együtt is).
- Beiskolázási program fenntartása a nagycsoportos óvodások számára – „Suliváró” – (az iskola bemutatása az óvodásoknak és szüleiknek; előkészítő foglalkozások szervezése az osztálytanítók vezetésével).
- A beszoktatás az egyéni sajátosságok figyelembevételével történjen, a közösség igénye szerinti ideig tartson.
- A pedagógus a lehető legalaposabban ismerje meg a gyermekeket, tanúsítson fokozott toleranciát velük szemben, ehhez biztosítson játékos, felszabadult, az óvodáéhoz hasonlatos légkört.
- A követelményeket fokozatosan növelje úgy, hogy a tanulók azt teljesíteni tudják, és természetesnek érezzék.

3.1.2 Az iskola kezdő és bevezető szakaszán folyó nevelő - oktató munka céljai, feladatai

A tanulási folyamatok szervezése

- Célunk, hogy továbbfejlesztjük az iskolába lépő gyermekekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.
- Már ebben az életkorban elismertetjük a tudást, mint értéket.
- Az alapkészségeket (kommunikáció, írás, olvasás, helyesírás, számolás) a tanulók egyéni adottságaihoz mérten maximálisan fejlesztjük.
- Az első évfolyamtól kezdve fejlesztjük a nyelvi (magyar, szlovák, angol) és a digitális kompetenciákat.
- A családi nevelésre is építve, a szülői házzal szoros kapcsolatot tartva a pozitív személyiségjegyeket megőrizzük, fejlesztjük.
- Teret adjunk a gyermekek mozgás- és játék iránti vágyának.

A kezdő és a bevezető szakaszban folyó nevelő-oktató munkát egész napos oktatási formában szervezzük meg.

A tanulási motívumok kialakítása

Az iskola legfontosabb tevékenysége a tanulás-tanítás egységének megteremtése. Az eredményes nevelés és oktatás alapfeltétele, hogy a tanulási motivációt megőrizzük, fejlesszük, illetve új motívumokat alakítsunk ki.

Feladataink:

- Az örökölt tanulási motívumok megerősítése, az elismerési vágy kialakítása, az esetleges, a fejlődést gátló szülői ráhatások megszüntetése.
- A tanuló minél erősebben kötődjön a pedagógushoz, a pedagógus legyen „példakép", követendő minta.
- A társakhoz való viszony (együttműködés, segítőkészség, tisztességes versengés, stb.) fejlesztése.
- A helyes tanulási szokások kialakítása.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (egész napos oktatás időkerete, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.

- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

3.1.2.1 Az értelmi képességek fejlesztése

Az értelmi képességek fejlődése, fejlesztése az eredményes nevelés és oktatás kiinduló feltétele, eszköze és célja.
Ennek segítségével sajátítunk el minden ismeretet, fejlesztjük képességeinket, alakítjuk ki készségeinket. Ugyanakkor az értelmi felkészültség csak a tartalmas információk, tárgyi tudás használatával és elsajátításával fejlődhet.

Feladataink:

- A megismerés képességének fejlesztése.
- Szemlélődő megfigyelések és a tevékenykedtetés lehetőségének biztosítása.
- A megfigyelések szóbeli megfogalmazása, ezáltal a fogalmi készlet és a szókincs növelése.
- A kommunikációs képesség fejlesztése.
- Az olvasási készség, beszédkészség folyamatos fejlesztése, a szövegértés és szövegképzés gyakorlása, a nyelvtani, helyesírási ismeretek alapjainak elsajátítása.
- A matematikai gondolkodásmód kialakítása szöveges feladatok megoldásával.
- A gondolkodási képesség fejlesztése, kiemelten a rendszerezési, kombinatív, szabályindukciós képességek fejlesztése tapasztalati szinten, tárgyakkal, játékokkal, elsősorban manipulációs úton.

3.1.3 Érzelmi – akarati nevelés

Az ingerszegény környezetből iskolába érkező tanulók érzelmileg is "szegényebbek". Ennek megváltoztatása alapvető célunk.

Feladataink:

- Nyugodt, derűs légkör megteremtése.
- A figyelemkoncentráció, a pontos munka végzésének biztosítása, a kiegyensúlyozott személyiség kialakításának elősegítése.
- Az akaraterő, a magabiztosság, a helyes önértékelés alapjainak lerakása állandó, pozitív megerősítéssel.
- A magyarságtudat és a szlovák nemzetiségi kisebbséghez való tartozás erősítése.

- A közösségi érzelmek fejlesztése oly módon, hogy az "egyén" egyénisége, színessége megmaradjon, ezzel is gazdagítva a közösséget.
- A hagyományok tiszteletére nevelés.
- A kötelességtudat fejlesztése.
- A reggeli beszélgető körök alapos előkészítése.

3.1.4 Közösségi nevelés, viselkedéskultúra

Célunk, hogy tanulóink ismerjék és alkalmazzák az alapvető viselkedési formulákat, társas kapcsolataik kiegyensúlyozottak legyenek.
Találják fel magukat a számukra szokatlan helyzetekben is, tudjanak alkalmazkodni azokhoz.

Feladataink:

- A társas kapcsolatok alapvető normáinak megismertetése és alkalmaztatása.
- A szóbeli kommunikáció formáinak és szabályainak bemutatása, gyakoroltatása.
- Az alapvető erkölcsi normák felismertetése és betartatása.
- A tulajdon tiszteletére és védelmére nevelés.
- A házirend szabályainak megfogalmazása, betartatása.

3.1.5 Egészséges életmódra nevelés

Célunk, hogy testileg és lelkileg egészséges, a környezetére igényes, a természetet szerető, óvó növendékek kerüljenek ki iskolánkból.

Feladataink:

- A tanulók megismertetése saját testük felépítésével, működésével.
- Az egészséges táplálkozás szerepének felismertetése.
- A sport, a mozgás, a kirándulás létfontosságának bemutatása.
- A káros szokások kialakulásának megakadályozása, az ellenük való védekezési módok megismertetése.
- Az igényes külsőre, megjelenésre (ruházat, haj - és körömápolás), tisztaságra való törekvés
- Rendezett, tiszta, esztétikus környezet kialakítása, amely lehetőleg tükrözze a tanuló egyéniségét is.
- Pontos, külalakjában megfelelő munkára szoktatás.

3.1.6 A kitűzött célok megvalósulása a kezdő és bevezető szakaszon

Az alsó tagozat számára megfogalmazott nevelési célokat akkor tekinthetjük megvalósultnak, ha a tanulók 86%- a:

- Elfogadja az őt tanító pedagógusok személyét.
- Sajátjának érzi az iskolai közösséget, szűkebb közösségét (osztályát), tiszteli osztálytársait.
- Megismeri és betartja a házirend előírásait.
- Szívesen és legjobb képességei szerint tanul, segíti társait a tanulásban.
- Tanulmányi eredménye egyenletes vagy javuló tendenciát mutat.
- Kommunikációs képességeit folyamatosan fejleszti (tanítója segítségével).
- Munkájára a fegyelem, pontosság, tudatosság jellemző.
- A 4. osztály végére kialakul nála az önellenőrzés és önértékelés képessége.
- Társas kapcsolataira az udvariasság, segítőkészség, mások tisztelete jellemző.
- Tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, a káros szokások negatív hatásaival.
- Szeret sportolni.
- Törekszik arra, hogy környezete és önmaga harmonikus egységet alkosson.

Az eredmények szembesítése a célokkal

- Az osztályban tanító pedagógusok közössége saját tapasztalataik alapján, felmérések útján, tesztek értékelésével, nevelési értekezleteken megvitatott és megoldott problémák segítségével. A felsorolt módszerek időbeli felhasználása: évente, illetve a 4. osztály végén összegző értékelést kell készíteni.
- A szülők szóbeli és írásbeli visszajelzései alapján szülői értekezleteken és nyílt napokon.
- Iskolavezetés (intézményvezető és helyettese, munkaközösség-vezetők) óralátogatások elemzésekor.

3.2 Alapozó és fejlesztő szakasz

Az átmenet problémáinak feloldása a negyedik és az ötödik osztály között:

A fentiekhez hasonló nehézségekkel találkozhatunk a negyedik osztályból az ötödik osztályba való átlépéskor. A megnövekedett tananyagtartalom, a másfajta tanulási módszerek, az önálló tanulás alkalmazása, a fokozott követelmények, a többféle tanítási stílushoz való alkalmazkodás, mind - mind erőpróba elé állítja a diákokat. Ezen problémák megoldásának könnyítése, illetve feloldásának folyamata már a 3. és a 4. osztályban megkezdődik.

Feladataink:

- Kapcsolattartás a tanítók és a tanárok között (óralátogatások, szakmai, módszertani megbeszélések).
- Az önálló tanulás, ismeretszerzés képességének minél magasabb szintre emelése.
- Az alsós szaktanítók 5. és 6. osztályban való tanítása is ezt a célt szolgálhatja.

Az iskola alapozó és fejlesztő szakaszán folyó nevelő - oktató munka céljai, feladatai

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák, beszélgető körök mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen.

A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül. Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

Az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcstan tantárgy terén.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

Iskolánkban a tanulmányait befejező tanuló:

- Legyen képes testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelre, legyen harmonikus a személyisége.
- Alakuljon ki benne az önértékelés iránti igény.
- Erősödjön valamennyi értelmi képessége.
- Gondolkodása legyen logikus, rugalmas.
- Legyen akaratereje, fegyelmezettsége és kitartása, legyen képes a kudarcok, a serdülőkori nehézségek leküzdésére.
- Rendelkezzen életkorának megfelelő ítélőképességgel, erkölcsi és esztétikai érzékenységgel.
- Alakuljon ki az esztétikai minőségekre nyitott magatartása, zeneértő és zeneérző képessége.
- Sajátítsa el az egészséges életmód alapvető normáit, legyen tisztában az egészségkárosító tényezők szervezetromboló hatásával, ismerje fel a sportolás fontosságát kondíciójának megőrzése érdekében.

Rendelkezzen a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szokások és magatartásmódok ismeretével és gyakorlatával:

- Legyen képes mások megértésére, elfogadására, megbecsülésére, beszéde legyen kulturált, viselkedése a mindenkori helyzetnek megfelelő, illemtudó.
- Rendelkezzen környezettudatos életvitellel, ismerje az emberi tevékenységek okozta környezetkárosító folyamatokat, azok megelőzésének és megszüntetésének lehetőségeit.

Legyen képes a társadalmi munkamegosztásba való későbbi bekapcsolódásra:

- Rendelkezzen a nemzeti, a szlovák nemzetiségi műveltségi anyag és a világörökség részét képező egyetemes kultúra elemi szintű ismeretével.

- Rendelkezzen megfelelő szövegértéssel, beszédkultúrával, ismerje anyanyelvét minél teljesebb mértékben.
- Legyen birtokában az alapvető kommunikációs képességeknek.
- Legyen képes eligazodni és tájékozódni a különféle információs anyagokban (pl. lexikon, internet) és ezek gyűjteményeiben (múzeum, könyvtár, PC).
- Ismerje a szlovák és az angol nyelvet olyan fokon, hogy azt a hétköznapi helyzetekben használni tudja.
- Sajátítsa el a számítógép-kezelés alapjait.
- Szerezzen tapasztalatokat a hagyományos és az új technológiákon alapuló informatikai eszközök és információhordozók használatában.
- Készüljön fel a gazdasági jelenségek szemléletére, a tudatos gazdasági szerepvállalásra a pályaorientáció segítségével.

Feladataink a kitűzött célok elérése érdekében

a. A személyiségfejlesztésben:

- Az általános emberi értékek továbbadása, a szülői ház csökkenő törődésének ellensúlyozása.
- Az alsó tagozatban kialakult készségek, képességek, jártasságok továbbfejlesztése.
- A tanulói önmegvalósítás segítése.
- A tanulói önképzés igényének kialakítása.

b. A problémamegoldó gondolkodás kialakításában:

- Érdeklődést keltő, új tanulási motívumok nyújtása.
- A helyes tanulási szokások megerősítése.
- A kommunikációs képességek fejlesztése.
- A tehetséggondozás.
- A hagyományok felismertetése, a megoldási módok bemutatása.

c. Az érzelmi-akarati nevelésben:

- Az akaraterő és a kötelességtudat fejlesztése.
- A helyes önismeret, az önértékelés igényének kialakítása.
- A toleráns magatartásra nevelés.
- A hagyományok tiszteletére, megőrzésére, fejlesztésére való nevelés.

d. Az egészséges életmódra, családi életre nevelésben:

- A testi és lelki egészség problémáinak kezelése és megoldása.
- A családi értékek megőrzésének segítése.
- A szexuális felvilágosítás és a családtervezés alapjainak megismertetése.
- Az egészségkárosító tényezők szervezetre és a személyiségre gyakorolt romboló hatásainak ismertetése.

e. A pályaorientáció során:

- A társadalmi munkamegosztás megismertetése, az abba való bekapcsolódás előkészítése.
- A szakmák, pályák bemutatása, a velük kapcsolatos társadalmi elvárások megismertetése.
- Az egyéni pályaválasztás, iskolaválasztás segítése a tanuló képességeinek figyelembevételével.

A kitűzött célok megvalósulása az alapozó és fejlesztő szakaszon

Nevelési céljainkat akkor érhetjük el, ha azok legalább 76%-ig megvalósulnak, és a tanuló:

- Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolattartáshoz, a közösségben való éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.
- A megvalósulás ellenőrzését az osztályfőnökök végzik, évente 1 alkalommal neveltségi szintmérő tesztek kitöltésével a tanév végén. Minden osztály életkori sajátosságainak megfelelő feladatot kap.

Az értékelést az osztályfőnöki munkaközösség végzi, az eredményről feljegyzést készít. A feljegyzéseket az osztályfőnökök őrzik, és minden alkalommal összehasonlítják osztályuk előző évi hasonló dokumentumával. Az összehasonlítás után határozzák meg csoportjuk új tanévre szóló aktuális feladatait, a nevelési „súlypontokat”.

3.3 Kulcskompetenciák fejlesztése

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az

oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.
Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák körébe sorolták be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát:

- egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz;
- másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.
A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.
Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához. Mindegyik kulcskompetencia egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.

3.3.1 A kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak, valamint a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét különféle helyzetekben.

Az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban kommunikálni tud, kommunikációját figyelemmel kíséri és a helyzetnek megfelelően alakítja. Képes megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat, képes különböző segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének az igényét. Ehhez ismernünk kell a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az idegen nyelvi kommunikáció feltételezi a szókincsnek és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is.

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, - értést és - alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A matematika terén szükséges ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek és struktúrák, az alapműveletek és alapvető matematikai reprezentációk fejlődő ismeretét, a matematikai fogalmak, összefüggések és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika választ adhat. A matematikai kompetencia birtokában az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén kommunikál, valamint alkalmazza a megfelelő segédeszközöket. Fontos cél az alapvető törvényszerűségek nyomon követése, az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján. A matematikai eszköztudás hasznosítása a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén. A matematika terén a pozitív attitűd az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok logikus okát és érvényességét keressük.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlat központú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő

szocializációhoz. Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés területén kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természeti világ alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek, a technológiai folyamatoknak, valamint a mindezek emberi alkalmazása során kifejtett tevékenységek természetre gyakorolt hatásának az ismerete. Ezeknek az ismereteknek a birtokában az egyén megérti a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok formálódásában, az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalom egészében (a döntéshozatallal, értékekkel, erkölcsi kérdésekkel, kultúrával stb. kapcsolatosan). A természettudományos kompetencia birtokában az egyén képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. A rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóságot kell segítse. Segíteni kell a bepillantást a jelen főbb kutatások tevékenységeibe. Gyakorlatias módon tudja a tudását alkalmazni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében, valamint a természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalában. Kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben. Képes és akar cselekedni a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása érdekében lokálisan, és globális vonatkozásokban egyaránt.

A természettudományos kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt, az etikai kérdések iránti érdeklődést, valamint a biztonság és a fenntarthatóság tiszteletét egyaránt magában foglalja – különösen a tudományos és technológiai fejlődés saját magunkra, családunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatásával kapcsolatban.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A digitális kompetencia a természetnek, az IST szerepének és lehetőségeinek értését, alapos ismeretét jelenti a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában. Magában foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás-kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás és a kutatás terén. Az egyénnek értenie kell, miként segíti az IST a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az IST interaktív használatához kapcsolódó etikai elveket.

A szükséges képességek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönbözetését. Idetartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, a velük való kutatás, az IST alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.

Az IST használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes használata érdekében. A kompetencia fejlődését segítheti továbbá a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban való részvétel.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A munka- vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról, képességekről és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját

tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást/támogatást.
A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IST- eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek, elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie a közös munkára és tudásának másokkal való megosztására saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.
A pozitív attitűd, tanulási iránti motivációt feltételez, folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy korábbi tanulási és élettapasztalatainkat felhasználjuk, új tanulási lehetőségeket kutassunk fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja. Az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen. Az aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás. Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája. A nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára. A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzék saját fizikai és mentális

egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető koncepciók ismerete. Kívánatos a tájékozódás az európai társadalmak multikulturális és társadalmi-gazdasági dimenzióiban, továbbá a nemzeti kulturális identitás és az európai identitás kapcsolatának a megértése.

E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudjunk kommunikálni, figyelembe vesszük és megértjük a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereinkben bizalmat keltünk, és empatikusak vagyunk. Idetartozik még a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság. Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Idetartozik még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés, a sokféleség elismerése. Fontos része ennek az attitűdnek a személyes előítéletek leküzdésére és a kompromisszumra való törekvés.

Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magában foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem fő eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak céljainak, értékeinek és politikáinak az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális identitás tudatosítása is.

Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés. Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző szinteken – a helyi szinttől a nemzeti és európai szintig – hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján.

A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség és a demokrácia tiszteletét, a vallási és etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértését. Magában foglalja a településhez, az országhoz, az EU-hoz és általában az Európához való tartozást, a részvétel iránti nyitottságot a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a kinyilvánítását (pl. a demokratikus elvek tiszteletben

tartása). Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntartható fejlődés támogatását és mások értékeinek, magánéletének a tiszteletét is jelenti.

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A szükséges ismeretek egyrészt az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését, a pénz világában való tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeivel is.
Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.
A pozitív attitűdöt a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és/vagy munkával kapcsolatos célok vagy törekvések.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet. A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiesség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezésmódok vonatkozásában is. Idetartozik Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének a megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A pozitív attitűdök alapját a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsuk önismeretünket, emberi viszonyainkat, eligazodjunk a világban.

3.4 A szlovák nemzeti kisebbségi oktatás elvei, céljai, feladatai

Kiemelt feladatunk a szlovák nyelv és népismeret tanítása, a nemzetiségi hagyományok megőrzése, tanulóink nemzeti identitásának kialakítása, ápolása.

A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségi oktatás a magyar oktatási rendszer szerves részeként működik. Ennek értelmében azzal alapvetően azonos tartalmú, azonos értékű és továbbfejleszthető alapműveltséget és esélyegyenlőséget kell biztosítania. Ezért a kerettantervben megfogalmazott követelmények a nemzeti és etnikai kisebbségek oktatására is érvényesek.

3.4.1 A szlovák kisebbségi oktatás sajátos célja a kisebbségi önazonosság megőrzése és erősítése, ennek érdekében törekszünk:

- a szlovák kisebbség nyelve szóbeli és írásbeli megértésének, illetve használatának kifejlesztésével az adott anyanyelv művelt köznyelvi szinten történő elsajátításának elősegítésére;
- a népköltészet, a zene, a képzőművészet, a szokások és hagyományok megismertetésére és ápolására;
- a történelmi hagyományok, az anyanyelvi kultúra, a hon- és népismeret oktatására;

- a különböző kultúrák értékeinek kifejezésre juttatásával toleranciára, a másság elfogadására és megbecsülésére;
- az anyaország életének, kultúrájának, történelmének megismertetésére;
- a hagyományőrzés- és teremtés elősegítésére;
- az önismeret kialakítására;
- a kisebbségi jogok megismertetésére és gyakorlására.

A szlovák kisebbségi oktatás segíti a nemzeti kisebbségekhez tartozót abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

3.4.2 Szlovák kisebbségi oktatást és nevelést folytató intézményként arra törekszünk, hogy:

- a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdaság előnyei, hogy kialakuljon bennük a reális nemzetkép és kisebbségkép;
- a tanulók felismerjék az előítéletek és a kirekesztés megjelenési formáit, megismerjék a jelenség hátterét, veszélyeit.

3.4.3 A szlovák nemzetiségi nevelési és oktatási program megvalósításának színterei

3.4.3.1 A tanítási óra

A nemzetiségi hovatartozás érzésének megtartásában meghatározóan fontos szerepe van a nyelvnek. Ebből következően a szlovák nyelv oktatása alapfeladatként vonul végig napi pedagógiai gyakorlatunkban, s ennek legfontosabb területe a tanítási óra. A tanítási órákon az információ-hordozókat úgy válogattuk ki, hogy azok elsősorban a nemzetiségi önismeret kiteljesedését szolgálják (pl. a lakóhely történetének és kulturális életének bemutatása).

A daltanulásnak, az éneklésnek is jelen kell lennie a tanítási órán.

Az órákon a tanulók bőséges, forrás értékű irodalmi, tudományos és lakóhelyük történetét feldolgozó munkák segítségével ismerkednek a magyarországi szlovákság történelmével és kultúrájával, illetve gyakorlati tevékenységük eredményeit dolgozzák fel.

A szlovák nemzeti etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelvei, formái a nyelvoktató kisebbségi oktatás keretében

A nyelvoktató kisebbségi oktatás a nyelv tanításával, az irodalom és a kisebbségi népismeret témaköreinek elsajátításával hozzájárul a kisebbségi oktatás céljainak megvalósításához.

A 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet (a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról) 1. § (2) bekezdése alapján, amennyiben legalább nyolc, azonos nemzetiséghez tartozó szülő azt kezdeményezi, a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatást a kérelem beérkezését követő naptári évben kezdődő nevelési évtől, tanévtől felmenő rendszerben meg kell szervezni, feltéve, hogy legalább nyolc gyermek, tanuló valóban be is iratkozik az iskolába. A rendelet 10. § (3) (8) bekezdése szerint, ebben az oktatási típusban, amelyben a tanítás nyelve a magyar nyelv, a szlovák nyelv és irodalom tantárgyat tanítási óra keretében heti öt órában, a népismeretet szintén tanítási óra keretében heti egy órában tanítjuk.

Tartalmi követelmények

A kisebbségi oktatás tartalmi követelményei a kerettanterv követelményeit veszik alapul és egészítik ki, biztosítva ezáltal, hogy a kisebbségi oktatásban részt vevő tanulók a más iskolákba járó tanulókkal azonos esélyek mellett készülhessenek a középiskolai felvételi vizsgákra, a középfokú iskolai tanulmányaik megkezdésére.

Emellett, a kisebbségi oktatás felkészít a kisebbség anyanyelvi, irodalmi és népismereti tananyagból is.

A kisebbségi oktatásban kiemelt szerepe van az anyanyelv, irodalom és kultúra tanításának. A nyelv tudása hozzájárul a kisebbségi azonosságtudat formálásához, lehetővé teszik az irodalmi értékek megismerését. A nyelv közösségalakító- és megtartó erő. E feladatát a kisebbségi népismeret, kultúra megismerésével együtt képes ellátni.

3.4.3.2 Szlovák nemzetiségi hét

Az iskola közössége fontosnak tartja a szlovákság kultúrájának, értékeinek közvetítését, a szlovák hagyományok és szokások átörökítését. Kiemelt helyen kezeli a nemzetiség dalainak, népi játékainak, zenéjének megszerettetését. A hagyományokhoz híven minden év őszén 1 hét a szlovák nyelv és kultúra ünnepe sportprogramokkal, zenével, tánccal, versenyekkel, Pest megyében élő nemzetiségeket képviselő iskolák tanulói bemutatják nemzetiségük hagyományainak egy-egy területét.
Arra törekszünk, hogy a tanulók aktív, tevékeny részesei legyenek az eseményeknek. Fontos, hogy életszerű betekintést nyerjenek a szlovákság mindennapjaiba.
A szülők bevonásával szlovák nemzetiségi ételeket kóstolhatnak a jelenlévők, ezzel is tovább viszik az ételkészítéssel kapcsolatos ismereteket.

3.4.3.3 Szlovák mesedélután

A Szlovák mesedélután a farsangi időszak rendezvénye. A mese nagyon fontos a gyermekek számára, hiszen a mesék szereplőivel könnyen azonosulhatnak. A mesének kiemelkedő szerepe van a gyerekek értelmi és érzelmi fejlődésében, mivel viselkedési mintákat nyújt számukra.
Már ősszel az alsó tagozaton szlovák nyelvet tanító pedagógusok elkezdik a válogatást a szlovák népmesék közül, hogy a gyerekek életkorának, nyelvtudásának és érdeklődésének megfelelő mesét találjanak. Az osztályok, illetve csoportok valamennyi kisdiákja részt vesz az előadáson.
A gyerekeknek legjobban tetsző művet dramatizálják a kollégák, kiválasztják a karakternek legjobban megfelelő kisdiákot, egyeztetnek a szülőkkel, majd elindulnak a próbafolyamatok. A szülőkkel megbeszéljük a jelmezeket, a díszleteket, majd a vállalásoknak megfelelően megkezdődik az egyéni és a közös készülődés.
Mindenki nagyon megkedvelte a nyelvtanulásnak ezt a formáját, hiszen a gyerekek észre sem veszik, hogy milyen sokat tanulnak.

3.5 Egész napos oktatás

Az egész napos oktatás meghatározása

Az egész napos iskola - együttműködve az iskolán kívüli szervezetekkel, ellátásokkal, szülőkkel - egész nap, az oktatás hagyományos keretei mellett több, a tanulókat és a szüleiket célzó tevékenységnek is helyet ad. Célja az oktatási eredmények javítása, az esélyek jobb kiegyenlítése.

- Olyan intézmény, amelyre a személyre szabott pedagógia alkalmazása, a kompetencia alapú megközelítés a jellemző, amely elfogadja a változó és sokféle szükségletet és célokat, a tanulói sokféleség kezelését örömforrásnak tartja.
- Olyan intézmény, amelyben az iskola egésze és annak a téma szempontjából releváns környezete támogatóan vesz részt. Ezt azt jelenti, hogy a folyamatban az iskola és pedagógusai aktív szereplők, fejlesztenek és kipróbálnak, visszajeleznek a folyamatra, reflexiójuk eredményeként korrigálható a program.
- Olyan intézmény, amely nemcsak a tudás átadásának, hanem a tanulás megszervezésének is a színhelye. Olyan műhely, amelyben a résztvevőknek egyéni tanulási céljaik és ezek megvalósítására szervezett programjuk van.

3.6 A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

A nevelés eszközei, eljárásai, módszerei a nevelési folyamat egymással összefüggő, egymást feltételező, nagyon fontos elemei, tényezői. Megállapítható, hogy a nevelési eszköz, leggyakrabban a gyermekek fő tevékenységformáit jelenti, amelyekben a nevelési folyamat realizálódik. Célja, hogy a tanulókat pozitív tevékenységre késztessük, valamint kiküszöböljük a negatív hatásokat.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében biztosítjuk az integrált nevelést, a sérülés specifikus fejlesztést, az egyéni továbbhaladást és értékelést. Szakértői vélemény alapján, a központilag finanszírozott órakeret felhasználásával fejlesztő, felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk számukra.

A nevelési módszer pedig nem más, mint a kitűzött nevelési cél elérése érdekében alkalmazott eljárás. Pedagógiai gyakorlatunk, tapasztalataink, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk.

Minden nevelési szituációt más-más módszer, illetve módszerkombináció alkalmazásával oldhatunk meg. A nevelési módszerek közül mindig azokat kell kiválasztani, amelyek igazodnak:

- a tanulók életkori sajátosságaihoz; értelmi fejlettségükhöz; képességükhöz;
- a nevelő személyiségéhez; pedagógiai kulturáltságához; felkészültségéhez; vezetői stílusához;
- a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához.

3.7 A nevelési módszereink csoportosítása

A meggyőzés, felvilágosítás, tudatosítás módszerei

Az oktatás valamennyi módszere: meggyőzés; minta; példa; példakép; példakövetés; eszménykép; bírálat; önbírálat; beszélgetés; felvilágosítás; tudatosítás; előadás; vita; beszámoló.

3.7.1 A tevékenység megszervezésének módszerei

- követelés; megbízás; ellenőrzés; értékelés; játékos módszerek; gyakorlás.

3.7.2 A magatartásra ható módszerek

- **ösztönző módszerek:**
  - ígéret; helyeslés; bíztatás; elismerés;
  - dicséret:

- szóbeli dicséret: osztályfőnöki és szakórákon, osztályközösség előtt, vagy iskolai összejöveteleken (iskolai hirdetések, tanévzáró, ünnepélyek, ballagás…);
- írásbeli dicséret: osztályfőnöki dicséret, szaktanári dicséret, igazgatói dicséret, oklevél;

o osztályozás;

o jutalmazás:

- hosszabb ideig tanúsított jó (példamutató) magatartást;
- szorgalmas, folyamatos, odaadó közösségi munkát;
- rendkívüli teljesítményeket (területi, megyei, országos helyezéseket) jutalmazunk.

Az ösztönzés formái a következők:

- ✓ szóbeli dicséret;
- ✓ írásbeli dicséret;
- ✓ oklevél;
- ✓ jutalom (könyv, tárgyi jutalmak).

- **kényszerítő módszerek:**
  - o felszólítás;
  - o követelés;
  - o parancs, illetve utasítás;
  - o büntetés.

A kényszerítő módszerek formái a következők:

- ✓ szóbeli figyelmeztetés: észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, tiltakozás;
- ✓ osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás;
- ✓ szaktanári figyelmeztetés, intés, rovás;
- ✓ igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás.

- **gátlást kiváltó módszerek**

Ezek a módszerek a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák, a negatív viselkedés kialakulását próbáljuk megakadályozni: felügyelet; ellenőrzés; figyelmeztetés; intés; fenyegetés; tilalom; átterelés, elmarasztalás.

3.8 Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások

Közvetlen (direkt) módszerek, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.

Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Eljárások	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	- Követelés - Gyakoroltatás - Segítségadás - Ellenőrzés - Ösztönzés	- A tanulók tevékenységének segítése - Közös célok kitűzése, elfogadtatása - Hagyományok kialakítása - Ellenőrzés - Ösztönzés
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	- Elbeszélés - Tények és jelenségek bemutatása - Műalkotások bemutatása - A nevelő személyes példamutatása	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés - A tanulók önálló elemző munkája	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Differenciált tanulásszervezés

Kiemelt figyelmet fordítunk a differenciált tanulásszervezésre:

- Olyan szervezési megoldások előnyben részesítése, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók *aktivitásának* optimális kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni, individualizált

oktatásában) a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásainak, alkotóképességének előtérbe állítása.

- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhoz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítésben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.
- Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai.
- Az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.

Az intézmény digitális stratégiája

Jövőkép

A stratégia köznevelési pillérének víziója egy olyan minőségi és méltányos köznevelési rendszer kialakítása, amely az európai és globális társadalmi és gazdasági térben alkalmazkodni képes fiatalokat készít fel a munkaerőpiacon, a felsőoktatásban és az egész életen át tartó tanulásban való sikeres részvételre. A stratégia egyik fő célkitűzése az alkalmazkodás képességének megalapozása az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek elsajátításának elősegítése révén, annak érdekében, hogy a jövő állampolgárait felkészítse –többek között –a 21. századi folyamatos technológiai fejlődéssel és az információs és kommunikációs technológiák óriási térhódításával járó változásokra. A köznevelési rendszer tartalmi, módszertani megújításának érdekében szükséges a köznevelés folyamatának IKT-alapúvá szervezése, valamint a szükséges infrastrukturális és humán feltételek biztosítása. Annak érdekében, hogy a Nat-ban előírt digitális készségek átadásra kerüljenek, elengedhetetlenül szükséges a tantárgyközi fejlesztési lehetőségek minél szélesebb körű kiaknázása, valamint a tantárgyak IKT-alapú oktatásának megalapozása. Továbbá ki kell alakítani az intézmények és az egyes kulcstantárgyak IKT-alapú, rendszeres, külső standardokra épülő mérés-értékelési rendszerét, amely képes támogatni az oktatás tartalmának fejlesztését, a pedagógusok módszertani kultúrájának javítását továbbá az intézményi minőségfejlesztést és a külső intézményértékelési folyamatot.

Stratégiai célok

Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájának (DOS) általános célja, hogy a Köznevelés-fejlesztési stratégiával összhangban

- biztosítsa, hogy a köznevelésből kikerülő tanulók a megfelelő digitális kompetenciával12 és médiatudatossággal13 rendelkezzenek, és képesek legyenek e kompetenciák élethosszig tartó folyamatos fejlesztésére;
- a tanítás és tanulás folyamata digitális eszközökkel támogatott legyen a köznevelési rendszerrel kapcsolatos elvárások (eredményesség, méltányosság, hatékonyság) elősegítése érdekében;
- a digitális adminisztrációs rendszereken keresztül az oktatásirányítás döntései valós idejű tényadatokra épüljenek a köznevelés minden szintjén.

Ennek alapján intézményünk (a köznevelés pillér) átfogó stratégiai célja:

- Biztosítsa a társadalom és a munkaerőpiac által elvárt digitális kompetenciák elsajátításának lehetőségét, különös tekintettel a szakképzés, a felsőoktatás és az élethosszig tartó tanulás igényeire, illetve az eredményesség, a méltányosság és a hatékonyság szempontjaira.

Tanulás-tanítás pedagógiai módszertana

A digitális oktatás nemcsak a tanulás-tanítás eszközeit változtatja meg. Nem pusztán a ceruzát cseréli billentyűzetre, hanem alapjaiban alakítja át a tanulás-tanítás pedagógiai folyamatait, módszereit is. A digitális környezetben megváltozik a pedagógusok feladata: felszabadulnak a korábbi fő feladatuk, az információk átadásának ismétlése és az egyszerű számonkérés alól, miközben új lehetőségeket kapnak új tanári szerepekben: mentorrá, tanulási tanácsadóvá, kutatásvezetővé és útitárssá, kísérővé válnak.

Tényező	Fejlesztési cél	Specifikus cél
Tanulás-tanítás pedagógiai módszertana	1.1. A pedagógusok IKT-tudása, módszertani kultúrája, motivációja és használata feleljen meg a digitális oktatás követelményeinek	A pedagógusképzés és továbbképzés rendszere biztosítsa minden pedagógusnak a szükséges digitális pedagógiai-módszertani ismereteket.
		A pedagógusok legyenek motiváltak és érdekeltek, abban hogy az IKT-eszközök használata beépüljön a tanulási-tanítási folyamatba.
		A pedagógusok kapjanak módszertani és technikai támogatást a digitális oktatás, valamit a médiatudatosságra nevelés napi szintű megvalósításához.
		A tanulók számára legyen kötelező a digitális eszközök használata az egymás közötti kollaboráció, illetve teljesítményük mérése és értékelése, a tanultak számonkérése során.
		A tanítás-tanulás folyamata segítse és támogassa a sajátos nevelési igényű tanulókat a felzárkóztatásban és az esélyegyenlőség megteremtésében, illetve saját képességeik kiteljesítésében, kihasználva az IKT lehetőségeit.
	1.2. A digitális tartalomkínálat, módszertani támogatás és tudásmegosztás	A digitális kompetencia kiemelt kulcskompetencia jellegének megfelelően – amelyre a digitális társadalomban és a munkaerőpiacon történő érvényesülés egyéb feltételei támaszkodnak – legyen kiemelt kimeneti követelmény, amelyet a köznevelés

	tegye lehetővé, hogy az IKT-eszközök használata minden tantárgy esetében beépüljön a tanítás-tanulás és az értékelés folyamatába.	szakaszainak végén kötelező értékelés zár le, illetve amelyet köztes digitális kompetenciamérés követ nyomon.
		A digitális kompetencia fejlesztése, illetve a meglévő digitális kompetencia használata, kiegészülve a médiatudatosságra neveléssel, szervesen épüljön be az összes tantárgy oktatásának feladatai közé.
		A tanulók számára legyen biztosított az IKT-eszközök használatának lehetősége a tanulási folyamat támogatásához. Az intézményi IKT-eszközhasználat és az informatikai tantárgy tartalmi és kimeneti követelményrendszere tükrözze a gyorsan változó technológiai trendeket és lehetőségeket, legyen hasznos, vonzó és érdekes a diákok számára.
		A tanítás-tanulás folyamatát mind a pedagógusok, mind a tanulók felé támogassa olyan elektronikus platform, amely biztosítja az elektronikus tananyagok létrehozását, szerkesztését, megosztását, lejátszását, valamint mérés-értékelési feladatok kiosztását és az eredmények begyűjtését, illetve – amennyiben ezt a feladat jellege lehetővé teszi – kiértékelését.
		A digitális mérés-értékelés épüljön be a tanítás-tanulás gyakorlatába, és támogassa az intézményi minőségirányítási folyamatokat.
		Az elektronikus tananyagok (beleértve a mérés-értékelési feladatokat) széles kínálata legyen elérhető a kimeneti követelmények lefedésére, lehetőség szerint több, alternatív változatban az eltérő tanulási igények támogatására.

A digitális kompetenciafejlesztést támogató kimeneti követelmény-rendszer kialakítása

● Digitális kompetenciakövetelmények felmenő rendszerben történő megállapítása referenciakeret formájában a pedagógusok/oktatók/szakoktatók és a tanulók számára (IKER).17

● A tanulói előmenetel során, a képzési szintek átlépéséhez kötelezően elvárt digitális kompetencia meghatározása.

● A Nat és a kerettantervek felülvizsgálata, továbbfejlesztése a digitális kompetencia fejlesztésének támogatására.

● A kerettantervek kapcsolódási pontjainak kiegészítése minden kimeneti követelményelem esetében a digitális kompetencia fejlesztését támogató elemmel.

● A nem informatika tantárgyak kerettanterveiben megkerülhetetlen módon jelenjen meg a tanuló digitális kulcskompetenciáinak használata.

● A diákok számára épüljön be a tanulási feladatok közé az információkeresés, feldolgozás, kollaboráció IKT-val támogatott megoldásainak használata, valamint a médiatudatosság fejlesztése.

● Az IKT gyakorlati alkalmazása épüljön be a természettudományos tantárgyak elsajátításába a digitális szenzorokra épülő mérésen, adatfeldolgozáson, kiértékelésen és a valóságban való megjelenítésen (például 3D nyomtatáson) keresztül.

● Kétévenként felül kell vizsgálni az informatikai műveltségterületre vonatkozó kerettanterveket.18

● Kerüljön sor az informatika tantárgy újraértelmezésére a tananyagfejlesztésben; a kimeneti követelmények között az informatikai ismereteket felül kell vizsgálni és bővíteni kell. Az ehhez szükséges óraszám meghatározása a Nemzeti Oktatási Kerekasztal feladata, de javasoljuk az alábbi szempontok figyelembe vételét:

- A digitális kompetencia referenciakeret által meghatározott kimeneti követelmények elérése (IKER).
- Fő tartalmi elemek: digitális eszközök kezelése, információbiztonság, alapvető platformok kezelése, felelősségteljes személyes jelenlét a virtuális térben (fiókok kezelése).
- Kerüljenek előtérbe a tanítási-tanulási folyamatban a beágyazott és felhasználás orientált IT-használat, (például az irodai alkalmazások kezelésének, az IT-alapú prezentáció készítésének, a diákok közötti kollaborációnak, a tartalom előállításának, megosztásnak) a szempontjai.
- Minden évfolyamban és minden iskolatípusban legyen legalább heti 1 óra informatika tanóra.

- A kódolás/programozás külön tantárgyként is épüljön be a Nat-ba, a 3. évfolyamtól minden évfolyamon. Továbbá a kódolás oktatása szervesen kapcsolódjon a további tantárgyakhoz is.
- 3−4. évfolyamon jelenjenek meg a programozás tantárgyi elemei: játékos algoritmizálás, folyamatszervezés, szabályalkotás.
- 5−8. évfolyamon jelenjen meg a blokk alapú programozás, szenzorok kezelése, összetett szabályozás, robotprogramozás.

3.9 Komplex Alapprogram

A Komplex Alapprogram az 1−4. osztályban és felmenő rendszerben az 5. osztálytól kerül bevezetésre a 2020- as tanévben.

3.9.1 Alapelvek, célok, feladatok

Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: ***Tanulni élmény!*** amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórúgója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

3.9.2 Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek

Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljünk „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,

- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.

3.9.3 Emberléptékű következetes követelés.

- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.

- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

3.9.4 Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

Alkalmazott módszerek:

A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

3.9.5 Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

3.9.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a Komplex Alapprogramhoz

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása**.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

3.9.7 Az iskolában folyó munka időkerete

1. **A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 %** -ban nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%**-ban azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a ***DFHT tanítási-tanulási stratégiának*** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
    - A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulásszervezési eljárások.
- **10-30%**-ban pedig a **Komplex órák** keretében a kereszttantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások és** a „Te órád” többnyire a délutáni idősávban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT- módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. és a NAT 2020 határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a ***délelőtti*** és ***délutáni*** tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

3.9.8 NAT 2020 bevezetésének ütemezése

	1.évfolyam	**2.évfolyam**	**3.évfolyam**	**4.évfolyam**	**5.évfolyam**	**6.évfolyam**	**7.évfolyam**	**8.évfolyam**
2020/2021	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
2021/2022	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013
2022/20	NAT	NAT	NAT	NAT	NAT	NAT	NAT	NAT

23	2020	2020	2020	2013	2020	2020	2020	2013
2023/2024	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

	Hétfő	**Kedd**	**Szerda**	**Csütörtök**	**Péntek**

3.9.9 A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 1. évfolyam

	Hétfő	**Kedd**	**Szerda**	**Csütörtök**	**Péntek**
7.50–8.05	Ráhangolódás*				
8.055–8.45	Magyar	Matematika	Matematika	Magyar	Matematika
8.55-9.40	Ének-zene	Magyar	Testnevelés	Magyar	Magyar
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Technika	Magyar	Viz. kult.	Matematika	Magyar
10.55–11.40	Testnevelés	Testnevelés	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
11.50–12.35	Szabadon terv.	Ének-zene	Erkölcstan	Szabadon terv.	Ráhangolódás
12.35–13.40	Ebéd és játék				
13.40–14.25	Ebéd és játék				
14.35–15.20	AP-foglakozás	AP-foglakozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.30–16.15	„Te órád”	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	„Te órád”
16.15–17.00	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet

*Ráhangolódás óraszámba nem tehető.

3.9.10 Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 2-3. évfolyam

8.00-8.45	Ráhangolódás	Magyar	Magyar	Ráhangolódás	Ráhangolódás
.55-9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Matematika	Matematika
9.40-10.00	20 perces szünet				
10.00-10.45	Ének-zene	Matematika	Testnevelés	Magyar	Magyar
10.55-11.40	Környezetismeret	Szabadon terv	Víz. kult.	Erkölcstan	Magyar
11.50-12.35	Technika	Testnevelés	Víz. kult.	Testnevelés	Szabadon terv.
12.35-13.40	Ebéd és játék				
13.40-14.25	Testnevelés	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő	Ének-zene	Testnevelés
14.35-15.20	AP foglakozás	AP-foglakozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.30-16.15	Játék-szabadidő	Te órád	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő	Játék-szabadidő
16.15-17.00	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet

3.9.11 A Komplex Alapprogram minta-hetirendje, 4. osztály

	Hétfő	**Kedd**	**Szerda**	**Csütörtök**	**Péntek**
8.00−8.45	Ráhangolódás	Magyar	Ráhangolódás	Ráhangolódás	Idegen nyelv
8.55−9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Magyar	Matematika
9.40−10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00−10.45	Ének-zene	Matematika	Magyar	Szabadon terv.	Magyar
10.55−11.40	Környezetism.	Testnevelés	Viz. kult.	Matematika	Szabadon terv.
11.50−12.35	Szabadon terv.	Idegen nyelv	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
12.35−13.00	Ebéd				

13.00–13.45	Testnevelés	Erkölcstan	Testnevelés	Ének-zene	Technika
13.55–14.40	Játék	Játék	Játék	Játék	Játék
14.40–15.25	AP-foglakozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25–16.20	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”
16.20–17.00	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret

3.9.12 A Komplex Alapprogram minta órarendje, 5. osztály

	Hétfő	**Kedd**	**Szerda**	**Csütörtök**	**Péntek**
8.00-8.45	Magyar	Magyar	Matematika	Idegen nyelv	Idegen nyelv
8.55–9.40	Term.ismeret.	Magyar	Magyar	Matematika	Matematika
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Ének-zene	Matematika	Történelem	**Szabadon terv.**	Történelem
10.55–11.40	Testnevelés	Testnevelés	Viz. kult.	Term.ismeret	Tánc és dráma
11.50–12.35	Oszt.fő./Ráhangolódás	Idegen nyelv	Testnevelés	Testnevelés	Testnevelés
12.35–13.00	Ebéd				
13.00–13.45	Szabadidő	Erkölcstan	Technika		
13.55–14.40	**Tanulás**	**Szabadon terv.**	**Tanulás**	**Tanulás**	**Tanulás**
14.40–15.25	AP-foglakozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25–16.20	„Te órád”	**Tanulás**	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”

16.20–17.00	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret

***Megjegyzés**: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, s akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, azoknak napközis foglalkozás vagy "Te órád" biztosítható.*

3.9.13 Jelölések az osztálynaplóban

A KRÉTA rendszerben az alábbi lehetőségek szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

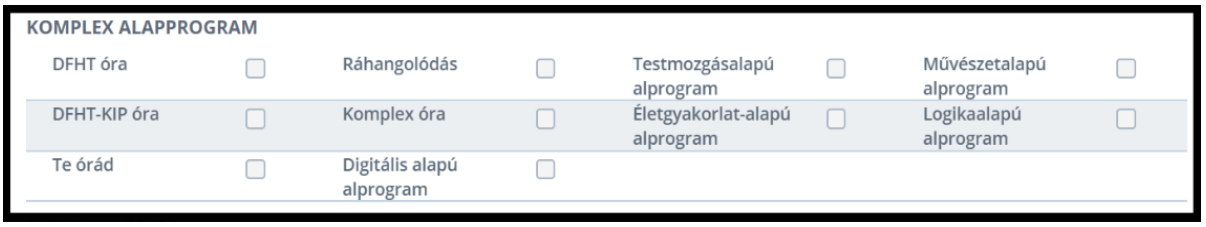

4 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

4.1 A személyiségfejlesztés feladatai a nevelés és oktatás során

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésénél széleskörűen fejlessze. Iskolánk pedagógiai programja a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, valamit a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épül.

Pedagógiai feladatainkat az alábbiak szerint határoztuk meg:

A NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása;

- az ezekre épülő differenciálás;
- a széleskörű és sokoldalú személyiségfejlesztés.

Feladataink azt a célt szolgálják, hogy tanulóink:

- a különböző szintű adottságaikkal;
- az eltérő mértékű fejlődésükkel;
- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal;
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel;
- szervezett ismeretközvetítéssel;
- spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Kiemelt célunknak tekintjük, hogy a tanuló:

- tudjon rövidebb és hosszabb távra tervezni legyen képes testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelre;
- akaratereje és fegyelmezettsége által váljon képessé szociális hátrányok és kudarcok leküzdésére;
- ismerje szűkebb és tágabb környezetét, nemzeti hovatartozását, váljék közösségi és hazaszerető emberré;
- érezzen és vállaljon felelősséget önmagáért és másokért, közösségéért;
- legyen a világról és önmagáról korosztályának megfelelően reális képe;
- tudjon reális mérlegelés alapján dönteni.

A személyiségfejlesztés folyamatában így meg kell valósulnia a következő értékek egyensúlyának is:

- a biológiai lét értékei (az élet tisztelete, az egészség értéke);
- az „én” harmóniájára vonatkozó értékek (önismeret, önbizalom, önművelés, stb.);
- a társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (tisztelet, szolidaritás, szeretet, tolerancia);
- a társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (folyamatos tanulás, problémaérzékenység, kreativitás, szellemi igényesség);
- a humanizált társadalom- és világkép értékei (hazaszeretet, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, a hazai és egyetemes kultúra értékeinek megbecsülése, stb.);
- a hazai szlovákság és az anyaország hagyományainak megismertetése, tisztelete;
- az Európához tartozás és az egyetemes értelemben vett más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának, megismerése, megbecsülése.

Tudatában vagyunk annak, hogy a gyermek személyiségét számtalan tényező alakítja, befolyásolja. Elsődlegesnek a család törekvéseit és hatását tekintjük. A személyiségfejlesztés színterei az iskolában: tanítási órák, az iskolaotthon, a napközis és tanulószobai foglalkozások, a tanórán kívüli foglalkozások. A szorongásmentes, sokoldalú, sokirányú személyiségalakítás a nevelő-oktató munka minden területén megjelenik.

Az iskola pedagógiailag átgondolt, tudatos személyiségfejlesztő tevékenysége arra hivatott, hogy:

- erősítse a család pozitív irányú törekvéseit;
- képviselje és erősítse, szükség esetén kialakítsa az egyetemes, társadalmilag elfogadott személyiségjegyeket;
- gyengítse a környezetünkben, a társadalomban folyamatosan vagy alkalmanként megjelenő, a nemes emberi értékeket megkérdőjelező, vagy ellene ható tényezők erejét.

A tanítás-tanulás tevékenysége terén, melynek középpontjában a motiváló tényezők állnak, a sikerélmény kitartó tevékenységre sarkall, és teljesítményképes tudást eredményez. Az eredményes tanulás egyénre szabott módszereinek, technikáinak az elsajátítása, gyakoroltatása, a gondolkodási folyamat művelése a feladatunk. Szilárd alapokat kell teremtenünk, hogy nyitottá, fogékonnyá, kreatívvá váljanak tanulóink. Minden ez irányú tevékenységet a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás és a differenciáltság kell, hogy áthasson.

Az oktatási stratégiák közül a tanulás megtanításának stratégiáját tartjuk az egyik legfontosabbnak, melynek folyamatos következetes lépései szabályozzák a tanulási folyamat segítését.

4.2 Az önismeret fejlesztéséhez kötődő célok és feladatok

Elvárásaink az önismeret fejlődésében:

- alakuljon ki a tanulókban a helyes énkép, szubjektív önbecsülésük közelítsen a mások által közvetített objektív önbecsülésükhöz, azzal a céllal, hogy a tanuló önértékelése minél reálisabb legyen
- testképükkel kapcsolatos elvárásaik legyenek reálisak
- ismerjék fel adottságaikat, tehetségüket

- fejlődjön kreativitásuk, vizuális befogadóképességük, térlátásuk, mozgáskultúrájuk, manualitásuk
- jellemezze őket érdeklődés, nyitottság, rugalmasság, egyéni látásmód, az önkifejezés igénye
- legyenek kitartóak, szorgalmasak, magabiztosak
- fejlődjön kritikai és önkritikai érzékük
- fejlődjön kötelességtudatuk
- legyen akaraterejük, legyenek képesek a kudarcok leküzdésére legyen önfegyelmük

Ennek érdekében pedagógiai feladataink:

- vizsgáljuk meg motiváltságait, akarati tulajdonságait, ez nemcsak osztályfőnöki, hanem szaktanári feladat is
- elérhető célok kitűzése
- a tanuló igényszintjének meghatározása
- a sikerélmény erősítése dicsérettel
- a tanuló segítése kedvező tanulási tapasztalatok szerzésében
- az önbizalom egészséges fejlesztése
- pozitív viszony kialakítása a munkában
- ösztönzés a kitartásra

Módszerek a feladatok megvalósításához:

- személyes fejlődést segítő beszélgetés
- megfigyelés
- irodalmi és filmélményekhez köthető önismerettel kapcsolatos beszélgetések
- a tantárgyakban (pl. etika) rejlő lehetőségek kiaknázása
- pozitív példaadás, mintanyújtás

4.3 Értelmi nevelés

Meghatározott valóságismereti tartalmak elsajátítása folyamatában az értelmi és megismerési képességek fejlesztését jelenti, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítását, fejlesztését. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítását, annak megtanítását, hogyan lehet az információkat megszerezni, feldolgozni, szelektálni, értékelni és felhasználni. A tanulók érdeklődését felkeltve, aktív közreműködésükkel olyan képességek és készségek birtokosai legyenek, hogy arra a későbbiek során építeni tudjanak.

1-4. évfolyamon: érzékelés, észlelés, megfigyelés, beszéd - és nyelvi funkciók, mozgásrendszerek fejlesztése, emlékezet, gondolkodás és a munkamemória a fő feladat.

5-8. évfolyamon: fogalmi gondolkodás, logikai műveletek kerülnek jobban előtérbe.

4.4 Erkölcsi nevelés

Feladataink: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása és megtartása.

Az erkölcsi nevelés egyik színtere az Etika tantárgy. Értékeink mérceként működnek a cselekvési alternatívák közötti választás során. Ezek a tolerancia, szolidaritás, boldogság, tisztesség, biztonság. A gyermekek, felnőttek az együttélés szabályait a fentiek figyelembevételével közösen kell, hogy megfogalmazzák, magukra nézve kötelezőnek ismerjék el. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. A viselkedési kultúra, az iskolai rend, fegyelem megszilárdításának érdekében egységes követelményeket kell támasztanunk tanulóink felé. Meg kell ismertetnünk a tanulókkal a valódi emberi értékeket, motiválnunk kell őket arra, hogy azt kövessék. A pedagógus személyes példamutatása a legfőbb követendő minta. Az alapvető erkölcsi, magatartási, viselkedési normákat a tanulók által is elfogadott *Házirend* tartalmazza.

Feladataink:

- a házirend betartatása;
- fejleszteni a gyermek erkölcsi fogalom- és normarendszerét, tulajdonságait, az ítéletalkotáshoz, önálló döntéshez szükséges képességeit;
- segíteni a reális önértékelés kialakulását a személyiség erős és gyenge oldalainak tudatosításával;
- a konfliktuskezelés tanítása;
- az együttműködésre, a problémák megoldására való törekvés erősítése, az iskolai kudarcok megelőzése, az okok feltárása és megszüntetése.

A személyiségfejlesztést tehát olyan komplex feladatnak tekintjük, amely:

- csak személyre szóló lehet;
- a meglévő tapasztalatokra, képességekre, adottságokra épül;
- a gyermek iskolai és iskolán kívüli tanulása és egyéb tevékenységei során valósul meg;
- az iskolai élet minden megnyilvánulásában, szellemiségében, tevékenységében jelen van.

Nevelőmunkánk eredményessége érdekében ezért megismerjük a gyermekek értékrendjét, személyiségvonásait, családi körülményeit, társaik, osztálytársaik között elfoglalt helyzetüket,

folyamatosan nyomon követjük mindezek változását, együttműködünk a szülőkkel. Olyan gyermekközösség kialakítására törekszünk, amely alkalmas arra, hogy az egyént optimálisan fejlesztő tereppé váljon.

4.5 Testi nevelés

Számunkra nagyon fontos feladat a biológiai életképesség fejlesztése (emberi szervezet épsége, egészsége, működő- és fejlődésképessége). A testnevelést, mozgást az életforma részeként fogjuk fel. Ezért feladatunk fejleszteni és erősíteni a tanulók egészségét, meg kell tanítani a gyermekeknek az egészséges és kulturált étkezés szabályait, fel kell hívni figyelmüket a rendszeres tisztálkodás és testápolás fontosságára, fejleszteni általános testi képességeiket, sokoldalúan növelni erejüket, ellenálló képességüket, kitartásukat, mozgékonyságukat, a fegyelem, az akarat és más jellembeli tulajdonságok kialakításához. A testgyakorlatok közül a játékok fontos jellembeli tulajdonságokat is kialakíthatnak: határozottság, önuralom, bátorság, állhatatosság, gyors felfogó képesség. Módot ad egymás megbecsülésére, kifejleszti a kötelességtudatot, a felelősségérzetet és a közösséghez való ragaszkodást. Hozzásegít a gátlások leküzdéséhez, az akaraterő növeléséhez. Feladatunk még a tanulók megismertetése a különféle sportágakkal, hogy megválaszthassák az alkatuknak és képességeiknek legjobban megfelelő sporttevékenységet. Iskolánkban a testnevelés órákon kívül a diáksportköri foglalkozások biztosítanak erre lehetőséget. Szükséges még az önálló életvitelhez szükséges ismeretek bővítése, a szabadidős tevékenység kultúrájának fejlesztése, az önpusztító hátrányos motívumelemek kialakulásának megakadályozása. Megismertetjük a gyerekekkel az egészséges életmód ismérveit, a narkotikumok, a drogok, az alkohol, a dohányzás káros hatásait. A gyermekek érdekében együttműködünk az iskola egészségügyi szolgálattal. Nagy gondot fordítunk az iskola rendjére, tisztaságára, ízléses díszítésére. Ennek megteremtése és megtartása a tanulók feladata is.

4.6 Közösségi nevelés

Feladatunk a közös normák kialakítása az együttműködés szabályainak közös meghatározása, a gyermeki jogokkal, kötelességekkel való élés megtanítása a mindennapi gyakorlatban, az érték-összeütközések kezelése, technikáinak elsajátítása. Aktívan részt veszünk a helyi közéletben, gyermekeinktől is ezt várjuk el iskolai szinten. Felkeltjük a gyerekek érdeklődését az ország problémái iránt. Olyan magatartás kialakítására törekszünk, amelyben az egyén és a köz érdekei egyaránt megfelelő szerephez jutnak. Valamennyi iskolai tevékenységünk során nagy jelentőséggel bír a kulturált magatartás a kommunikáció (a pedagógusok nyelvi igényessége, a tanórai és a tanórán kívüli nyelvhelyesség, pontos helyesírás szabatos fogalmazás, érthető

magyarázatok). Fontos terep a gyermekek egymással való érintkezése, a kölcsönös bizalom, a tisztelet.

4.7 Érzelmi, akarati nevelés

Az érzelmekhez kapcsolódó hangulatok hatása jelentős a nevelési folyamatra. A gyermekek érzelmi élményei megerősíthetők a helyzetekről való érzelmi vélekedéssel. A pozitív és negatív érzelmek besorolása attól függ, hogy a tevékenység, melyhez kapcsolódik sikeres-e vagy sikertelen. Ezért fontos tudnunk, hol tart a gyermek, mi a következő szint, amit elvárhatunk tőle. Folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk a gyermek helyzetét a csoportban. A gyermek az értékelések után az ismeretre is szert tesz, kitartóbb, szorgalmasabb lesz. A problémamegoldásokba be kell vonni az osztályközösséget is.

4.8 Hazaszeretetre nevelés

Feladataink: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. Fontos számunkra a közvetlen környezet (múlt, jelen), a nemzeti hagyományok, népünk kulturális örökségeinek megismerése, az ünnepek méltó megünneplése. Büszkék vagyunk nemzetünk kiemelkedő állam férfijaira, tudósaira, feltalálóira, és művészeire. Ismerjék meg tanulóink a magyar Nobel-díjasokat. Ez a büszkeség akkor érthető mások számára, ha mi is mindent megteszünk képességeink szerint a helytállásukért. Lényeges a nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése. Kiemelkedő eszköze a magyar nyelv, a magyar történelem, a földrajz, a magyar művelődéstörténet, a hon és népismeret és irodalom tanítása. Legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatatás egészében evidenciának kell lennie. A címerünk, zászlónk, a Szent Korona és államiságunk egyéb jelképei, a Himnusz, a Szózat üzenete, jeles elődeink példájának közvetítése. Tanulóinkban tudatosítani kell, hogy történelmi okok miatt határainkon kívül sok magyar él, akik magyarnak érzik, illetőleg vallják magukat, történelmük a magyar történelem része, ezért hozzánk tartoznak

4.9 Munkára nevelés

A tanulóinkat el kell juttatnunk arra, a fokra, hogy kialakuljon bennük a munkáról való helyes szemlélet, alkalmassá váljanak fizikai és szellemi munka végzésére, megalapozódjon munkaerkölcsük. Az iskolai élet minden területén, de különösen a tanulási folyamat során a tervezés, szervezés, végrehajtás, ellenőrzés munkáját meg kell szervezni a gyermekek számára. Fontos, hogy aktívan vegyenek részt a kapott és a vállalt tevékenységekben. A megerősítést a rendszeres értékelés szolgálja. Az elvégzett munkát a közösség is értékelje, véleményezze, ezáltal is fejlődik a gyermekek beszédkészsége, ítélő készsége.

4.10 Esztétikai nevelés

Feladatunk az esztétikai értékeket felismerő és létrehozó kreatív ember nevelése. Esztétikai nevelő értéke van az iskolai környezetnek, a tanár verbális és nem verbális kultúrájának, a mindennapi kapcsolatoknak, az ünnepi szertartásoknak. Ezért lényeges a környezet, melyben fogadjuk a gyermekeket. Ugyanakkor az ízlés, a divat kérdésében a családnak van nagyobb hatása. A gyermekek esztétikai nevelése a tanórán kívül, speciális foglalkozásokon is történik: művészeti szakkörökön, színjátszó körben, színház – és mozi-látogatásokon. Az esztétikai nevelést szolgája a néptánc foglalkozás is.

4.11 A tanulók akarati nevelése

Feladataink: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

4.12 A tanulók állampolgári nevelése

Feladataink: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Legyenek tájékozottak, országos és helyi szinten ismerjék vezető politikusainkat. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek, problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai, a helyi közéletben való részvételre. A közélet fennállásának lehetőségeinek, saját jogainak érdekeinek érvényesülésének megismertetése. Tanulóink személyiségének alakulását, a diáktársak értékrendje, a nevelők, tanulók között uralkodó magatartás és hangnem nagyban meghatározza. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiesség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az

életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

4.13 Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

5 Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok - Egészségnevelési program

"Egészségünknek három feltétele van. Az első: legyünk elfoglalva napi dolgainkkal. A második: művelődjünk és tanuljunk. A harmadik: legyenek örömeink és mulatságaink."

/Northbrook/

Az egészség nem más, mint a

- testi, lelki, szociális jól-lét állapota, nem a betegség hiánya
- alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz
- összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.

Az iskola szerepe és lehetősége az egészségnevelésben

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel

kapcsolatos ismereteket, tudást és életkészséget bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében.

Egészségnevelés

A tanulók egészségkulturáltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja. Az egészségnevelés során láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motorikus műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és ~megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására.

Egészségfejlesztés

Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, önsegítés feladatait, módszereit. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenységei az iskolában:

- az iskola az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere, mint szocializációs szintér
- a prevenció (egészséges táplálkozás, testmozgás, lelki egyensúly, …stb.)
- hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás
- rizikócsoportos megközelítés
- érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások
- kortárshatások az egészségfejlesztésben
- színtér programok (egészséges iskolák)
- közösségi alapú komplex egészségfejlesztés

5.1 Az iskola egészségnevelési célja, feladatai

Általános célok

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyerekek, tanulók személyes részvételén keresztül az attitűd és szemléletek formálása, a család és a közösség értékeinek megőrzése az egészséges életmód kialakításának érdekében. Cél, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészsége megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. A teljes fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- az egészséges táplálkozás témái
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás

5.2 Az egészségnevelés feladatai

- Segítse a tanulókat az egészség helyes értelmezésében, és az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában.
- Ismertesse meg a tanulókkal szervezetük életkori sajátosságait és készítse fel őket a változások helyes kezelésére.
- Ösztönözzön a helyes viselkedésmódok elsajátítására, környezet – egészségvédő szokásrendek kialakítására.
- Fejlessze a már kialakult higiénés ismereteket és készségeket.
- Nyújtson segítséget az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi hatások felismeréséhez és adjon tanácsokat azok kivédésére, elhárítására.
- Tudatosítsa az önismeret, a helyes önértékelés fontosságát az egyéni döntések meghozatalában.
- Hangsúlyozza az empátia szerepét egy másik ember megítélésében.
- Sajátítsa el azokat a technikákat, amelyek az elsősegélynyújtáshoz szükségesek.
- Adjon javaslatokat az egészséges életmód kialakítására, a természet adta lehetőségek kihasználására.

Fejlesztési követelmények:

Az oktatás során felhasználjuk a tanulók már meglévő ismereteit. A szervezettani, élettani ismereteiket fokozatosan bővítjük.

Az egészség megőrzéséhez és a betegségek megelőzéséhez szükséges ismereteiket konkrét példák, események megvitatásával, a tanulói aktivitás kihasználásával, a pozitív minták megerősítésével fejlesszük.

Az egészségnevelési program témakörei az egészségmegőrzés szempontjából a legkritikusabb területeket fedik le: a mozgást, a táplálkozást, a személyes higiénét, a testi – lelki biztonságot, a környezet – egészséget, a szexuális fejlődést, a társadalmi kapcsolatokat, az élvezeti- és kábítószerek hatását.

A különböző témákat egymással összefüggésbe hozva, a kapcsolódó pontokra rávilágítva tárgyaljuk.

Fejleszthetjük a tanulók felelősségérzetét, a tettek következményeinek továbbgondoltatásával, szituációs játékok segítségével.

A meglévő életviteli szokások elemzésével, az életkorra jellemző kritikai képességek kihasználásával és fejlesztésével vezessük rá a helyes konklúzió felismerésére.

A beszélgetés során oldott légkört teremtve fejleszthetjük a tanulók kifejező képességét, önismeretét, készségüket.

Problémák felvetésével, azok alternatív megoldási lehetőségeinek mérlegelésével a döntéshozatalhoz szükséges felelősségérzet kialakulását segíthetjük elő.

A mindennapi élet példáinak felhasználásával alakítsuk ki a kritikus szemléletmódot a tapasztalatok értékelésében.

Hangsúlyt helyezünk a helyi problémák megvitatására, elemzésére és egy közös megoldási projekt kidolgozására (egészségügyi, környezetvédelmi).

Az egészségnevelés, fejlesztés egymásra épülő területei:

1. Egészségmegőrzés:

    Egészséges életmódra nevelés preventív jellege

2. Családi életre nevelés:

    Szeretetteljes életmód kialakítása, szexuális kultúra, magatartás fejlesztése

3. Önismereti nevelés:

    Pozitív döntéshozatal elsajátítása, szenvedélybetegségek elleni küzdelem

5.3 Helyi célok

Célunk:

- hogy a tanulók ismerjék fel, milyen összefüggés van az egészséges életmód, a viselkedés és az egészségi állapot között. Alakuljon ki az önmagukkal szembeni felelősségérzet.
- Ismerjék az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket.
- Váljon érthetővé az egészséges és kevésbé egészséges tevékenységformák, anyagok közötti megkülönböztetés, a pozitív életszemlélet.
- Értsék meg, hogy az egészség, a kiegyensúlyozott életvitel eszköz a boldog és sikeres élethez.
- Tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani az egészségük megőrzése érdekében.

1. évfolyam

A test felépítésére vonatkozó helyes fogalmak kialakítása, testrészeink ismerete.

Ismerjék meg a tisztálkodás eszközei, jelentőségét, a tisztálkodás közösségi hatását.

2. évfolyam

Ismerkedjenek meg helyes és helytelen táplálkozási szokásokkal, értsék meg, miért van szükség táplálkozásra és mi a kapcsolat a teljesítmény és táplálkozás között.

Ismerjék meg, hogy milyen tápanyagokból épülnek fel élelmiszereink, melyik tápanyagokból szükséges több, melyikből kevesebb a szervezetünk számára. Milyen fontos anyagokra van szüksége a szervezetnek még?

3. évfolyam

Mit jelent az egészség, betegség fogalma? A betegségek fajtái és megelőzésükhöz szükséges tisztasági szokások kialakítása, a szűrővizsgálatok, védőoltások, mozgás, sportolás fontosságának bemutatása. Értsék meg, hogy az egészséges élethez nélkülözhetetlen a helyes napirend, az aktív élet, a mozgás, kirándulás, játék.

Ismerjenek néhány alapvető elsősegélynyújtó tevékenységet, ismerjenek fel alapvető vészhelyzeteket és a segítséghívás módját.

4. évfolyam

Értsék meg az érzelmek, a társas kapcsolatok, a barátság fogalmainak értelmezésénél a jelenségek és személyek valós tulajdonságai megismerésének szükségességét.

A tanulók előtt világossá kell tenni, hogy az alkohol, a kábítószer, illetve bizonyos gyógyszerek fogyasztásától a fiatalok, illetve felnőttek az életükben jelentkező problémák megoldását várják, remélik, és mire rájönnek, hogy az említettek nem hoznak megoldást, addigra már rászoknak, nem tudnak menekülni tőlük. Ismerjék meg a dohány, alkohol, kábítószer káros hatásai.

5. évfolyam

Értsék meg, hogy az ápoltság az ember testének és öltözetének higiéniájára, tisztaságára vonatkozó fogalom, amely kifejezi az ember önmagához, környezetéhez való viszonyát, értékelő magatartását. Az ápoltság szorosan összefügg az egészséggel, míg a divat nem, hatásában mégis lehet egészséges, egészségtelen, vagy közömbös az egészségre.

El kell jutni a tanulókkal oda, hogy felismerjék saját rossz szokásaikat is, pl. a szemetelés, zajártalom, stb. (osztályban, folyosón, utcán).

Fontos, hogy Ők mit tudnak tenni a környezetük védelméért!

6. évfolyam

Mind a két nemnek meg kell ismernie a másik szervi működését is, hisz ezzel válnak még megértőbbekké egymással szemben. Ismerjék meg a lelki változások összefüggésben vannak a testi változásokkal. Gyakoroljanak konfliktus megoldási lehetőségeket. Meg kell erősíteni azokat a higiénés szokásokat, amelyek a nemiségükkel kapcsolatosak.

Ismerjék az élelmiszerek összetevőit és értsék meg a tápanyagok jelentőségét életünkben, a helyes táplálkozási szokásokat, a túlsúly veszélyeit. Értsék meg, hogy a tudatos

Egészségmegőrzéshez a rendszeres mozgás is hozzátartozik.

7. évfolyam

Tudják, hogy mikor kell orvos fordulni és mi a teendő, amíg az orvos megérkezik, hogyan kell ápolni a beteget. Ismerjék meg, hogy hogyan védekezik szervezetük a betegségek ellen, melyek az immunrendszer betegségei.
A helyes nemi szerepek kialakításához kapjanak meg minden segítséget.
Ismerjék meg a szenvedélybetegségek hatásait a családra, az egyénre.
Ismerjék a drogok fajtáit és azok hatását, a függőség kialakulásának következményeit.
8. évfolyam
Önismeret, önértékelés, önkritika. Ki vagyok én? Kire hasonlítok?
Szeretet, őszinteség, barátság, szerelem. A szerelem fejlődése. A nemi élet elkezdésével együtt járó veszélyek. A nemi élet higiénéje, egészségtana. A családalapítás feltételei.
A szenvedélybetegségek hatása a családalapításra.

5.4 Az egészséges életmód fejlesztő programjai

Személyi higiénés, testápolási programok

- a személyi tisztálkodást készséggé fejlesztő program
- a fertőző betegségek elkerülését célzó szokásalakítás
- fogápolási és szájhigiénés program

Egészséges öltözködési program

- megfelelő öltözködés szokássá alakítása
- ruhaviselés, ruhaváltás gyakorlata

Egészséges táplálkozást propagáló program

- a kulturált étkezést gyakorló program
- egészséges táplálkozási szokások kialakítása
- élelmiszer-válogatási program

Gyermekbaleset megelőzési program

- vészhelyzet felderítő gyakorlat
- otthoni balesethelyzetek felderítése
- közlekedési szabályok gyakorlása
- balesetek megelőzésének gyakorlása

Mozgási programok

- tartásjavítás
- mozgásos játékok bővítése
- szabadban való tartózkodás mozgásprogramjai

Lelki egészség program

A szervezetfejlesztésben prioritást élvez a lelki egészségvédelem, a mentálhigiéné, melynek tartalma az egyéni és a közösségi kapcsolatok erősebbé, fejlettebbé, magasabb szervezettségűvé tétele. Ez a szemléletmód a garanciája annak, hogy minden tanár (szakjától függetlenül) megtalálja a kapcsolódási pontot a saját tantárgya vonatkozásában.

- az értékek ismerete
- barátság, párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- személyes krízis helyzetek kezelése
- a betegséget és a gyógyulást segítő magatartás megismerése
- szenvedélybetegségek megelőzése
- az idővel való gazdálkodás szerepe

Programfelelős: gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, egészségfejlesztő mentálhigiénikus
Közreműködők: minden tanár és tanító, iskolaorvos, védőnő, iskolarendőr
Módszerek:

- Egészséghét
- reggeli beszélgető körök
- osztályfőnöki órák és biológia modul 6., 8. évfolyamon szituációs játékkal, kiselőadásokkal, rajzpályázattal
- védőnő felvilágosító előadásai
- rendőrségi munkatársak előadásai, interaktív foglalkozásai
- részvétel helyi egészségvédelmi programokban (pl. vetélkedőkön)
- beszélgetésekkel, interjúkkal pozitív és negatív életvezetési ismeretek gyűjtése és feldolgozása

5.5 Az egészséges életmódra nevelés keretei

5.5.1 Egészségnevelés tanórán

Alsó tagozat

A testnevelés és sport, az olvasás, a környezetismeret, az etika, a technika, a rajzórák adnak alkalmat a leginkább az egészséges életszemlélet formálására, példák bemutatására, főleg érzelmi beállítódások segítségével, majd tudatosság kialakításával.
Tudjuk, hogy alsó tagozatban a legfogékonyabbak a gyerekek. Ebben a korban hisznek nekünk a legjobban, és ekkor tudjuk őket a legkönnyebben irányítani és bizonyos dolgokra ráhangolni. Nagyon fontos, hogy ennél a korosztálynál (6–10 évig) azok a pedagógusok, akik foglalkozik a gyerekekkel, hatékony a szokásrendszert építsenek ki. Előny az is, hogy egész nap velünk vannak, így minden megnyilatkozásukról tudunk. Szinte minden cselekedetüket látjuk, mindenre azonnal tudunk reagálni.

Felső tagozat

A ráhangolódás, valamint a legintenzívebben hasznosítható órák a testi-lelki egészség formálására a következők:

- Osztályfőnöki órák

5. oszt. Életmódok és az egészség
6. oszt. Korlátok és lehetőségek
7. oszt. Függetlenségi törekvések és az egészség
8. oszt. Felelősséged a jövődért!

- Természetismeret és biológia órák
- Technika órák
- Kémia órák
- Testnevelés órák: Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.
- Etika
- Drámaszakkör

Nem hagyományos tanórai keret

- témanapok és Egészséghét, Fenntarthatósági témahét
- tanórán kívüli foglakozások
- iskolai rendezvények: Szlovák nemzetiségi hét, gyermeknap
- sportrendezvények
- a tantermek zöldítése
- versenyeken való részvétel (elsősegélynyújtó verseny)

- „Zöld udvar” takarítási akció
- helyi, országos akciókban való részvétel
- felvilágosító anyagok elhelyezése faliújságon

5.5.2 Módszerek az egészségnevelésben

Módszer alkalmazásának helye

- egészséges ételek készítése - szakkör, technika óra, Egészséghét
- mindennapi sportolás - mindennapos testnevelési program
- gyógyteák készítése – Egészséghét, egész napos oktatás
- vizsgálódások, mérések /súly, magasság, alvásidő stb./
- környezetismeret, természetismeret, matematika, biológia órák, egész napos oktatás keretében
- kísérletek szakórákon
- ÖKO szakkör
- tanulói kiselőadások szakórákon
- osztályfőnöki órák
- reggeli beszélgető körök
- növények ültetése, ápolása - folyamatosan a termekben, tavaszi témanap
- gombaismeret - természetjáró szakkör, szakórák
- elsősegélynyújtás - biológia óra, osztályfőnöki óra, Egészséghét
- betegápolás - biológia óra, Egészséghét
- drámapedagógia – mindenhol
- negatív és pozitív tapasztalatok gyűjtése - osztályfőnöki óra, technika, rajz órák, beszélgető körök, Egészséghét
- rajzpályázatok, makettek készítése - rajzóra, kézműves foglalkozás
- a tanulók fizikai állapotának mérése

5.6 Mindennapos testnevelés megszervezése 2020/2021.tanévtől

A módosított Nat alapján a mindennapos testnevelés a 2020/2021-es tanévtől megszervezhető;

- heti 5 testnevelés óraként, amelyben heti 2 óra lehet;- úszás,
- néptánc,
- közösségi és más sportjátékok,(megj.: Sportjátékok (az iskola tárgyi és személyi feltételeinek

függvényében két sportjáték választása
- szabadtéri sportok
- temészetjárás,kirándulás (megj.: itt szeretném jelezni,hogy ezt itt minden héten rendszeresen meg kell szervezni heti 2 órában!!!)
- hagyományos magyar történelmi sportok,
- mozgásos és ügyességi játékok,
- csapatjátékok
- sportolással iskolai sportkörben,
- a tanuló kérelme alapján - sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel.(megj.: itt az Nkt szerinti szabályozást továbbra is figyelembe kell venni)

A módosított 110/2012.Korm.rend.

5.7 A mindennapos testnevelés

A nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt kivételekkel az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg. A heti öt órából legfeljebb heti két óra a Nat Testnevelés és egészségfejlesztés műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (úszás, néptánc, közösségi és más sportjátékok, szabadtéri sportok, természetjárás, kirándulás), vagy - az iskola lehetőségeinek és felszereltségének megfelelően - különféle más sporttevékenységekre fordítható (hagyományos magyar történelmi sportok, mozgásos és ügyességi játékok, csapatjátékok). A heti két óra kiváltható továbbá sportolással iskolai sportkörben, vagy - a tanuló kérelme alapján - sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel.

II.3.9. Testnevelés és egészségfejlesztés

A)ALAPELVEK, CÉLOK

A 21. századi emberkép egyik hangsúlyos összetevője, hogy az egyén aktív és cselekvő, ugyanakkor reflektív mérlegelésre képes. A cselekvő embert a mozgáshoz kapcsolódó helyes attitűdök, a fizikailag aktív életmód, önmaga reális elfogadása, a közösségi felelősségvállalással egybekötött autonómia, az újító kezdeményezésekre való nyitottság és a megbízható megoldások alkalmazásának képessége jellemzi.

A testileg és lelkileg egészséges ember az egészség állapotát, a harmonikus életet értékként éli meg. Az egészséges és harmonikus életvitelt megalapozó szokások a nevelés-oktatás egyes szakaszaiban a pedagógusok személyes példamutatásán keresztül alakulnak ki.

A mozgáshoz, mint alapkompetenciához kapcsolódó képességek, készségek, az adott szituációnak megfelelően mobilizálódó motoros képességek és készségek jelentik az alapját annak, hogy az adott egyén a társadalom aktív tagjává váljon, és az egész életen át tartó mozgásos cselekvési biztonság jellemezze.

A Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási terület elsősorban a személyes és társas kompetencia fejlesztése révén járul hozzá az általános kompetenciákban és a nevelési-oktatási célokban megfogalmazott törekvések megvalósulásához. Hangsúlyos szerepet kapnak a szomatikus egészséggel, a társas-érzelmi jólléttel, a biztonsággal, az emberi kapcsolatokkal összefüggő kompetenciák. Az iskolai fejlesztés kiterjed a jó időszervezésre, a konstruktív kooperációra, valamint a testi jóllét és a motoros teljesítőképesség kialakítására is.

A tanulási terület testnevelés tantárgyának tanulása-tanítása során szerzett ismeretek, kialakított készségek és megfelelően formált attitűdök más általános kompetenciáknál is megjelennek. Példaként említhető a társadalmi részvétel és felelősségvállalás, ahol az iskola hozzásegíti a tanulót ahhoz, hogy toleránssá váljon a fogyatékossággal élők iránt.

A Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási területhez tartozó testnevelés tantárgy legfontosabb célja, hogy a tanuló:

1. megismerje a mozgáshoz kapcsolódó helyes attitűdöket, a fizikailag aktív életmód élethosszig tartó jótékony hatásait;

2. megtanulja a testnevelés és egészségfejlesztés szakkifejezéseit, helyes terminológiáját;

3. mozgásműveltségét olyan szintre fejlessze, hogy alkalmassá váljon a hatékony mozgásos cselekvéstanulásra, az önálló testedzésre;

4. az alsó tagozat végére legalább egy úszásnemben megtanuljon úszni;

5. életkorának, testi adottságának megfelelően fejlessze motoros teljesítőképességét, váljon képessé saját motoros teljesítmény- és fittségi szintje tudatos befolyásolására, elfogulatlan értékelésére;

6. a testmozgás, a testnevelés és a sport eszközeivel fejlessze önismeretét, érzelmi-akarati készségeit és képességeit, alakítson ki szabálykövető magatartásmintákat;

7. fejlessze társas-érzelmi jóllétét, társas-közösségi kapcsolatait, stressztűrő és -kezelő képességét;

8. váljon képessé a baleseti források és az egészséget károsító, veszélyes szokások, tevékenységek értelmezésére.

A tantárgy célja továbbá, hogy a gyógytestnevelésre utalt tanuló – az egyéni sajátosságainak maximális figyelembevételével – ismerje meg a testnevelés, az egészségfejlesztés és a sport azon eszközeit, módszereit, amelyek segítséget nyújthatnak az egészségi állapota és a motoros teljesítőképessége lehető legnagyobb mértékű helyreállításához, valamint az esélyegyenlőség megteremtéséhez.

A tantárgy tanításának specifikus jellemzői az 1–4. évfolyamon

Az iskolát kezdő tanuló még rendszeres, folyamatos mozgástevékenységet végez, primer szükséglete a mozgásos cselekvés. A tanuló a testnevelés tantárgy keretében megtanul megfelelő iramot diktálva futni, különféle módokon ugrani és dobni. Elsajátít támasz- és függéshelyzeteket, hely- és helyzetváltoztatásokat támaszban és függésben. A legváltozatosabb feladathelyzetekben, a korosztályának megfelelő szintű kreativitással képessé válik, hogy részt vegyen különböző labda(sport)játékokban. Megismeri a küzdősportok szerepét, a szabadban végzett testedzés fontosságát. Megtanul legalább egy úszásnemben úszni. Törekszik a biomechanikailag helyes testtartás kialakítására. Az alsó tagozaton is lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy teljesülhessen a tananyag spirális építkezése, a mozgásos ismeretek fokozatos bővülése.

Ebben az életkorban a tantárgy tanulásának és tanításának alapvető módszere a játék, a játékosság, amely elsősorban a koordinációs képességek szenzitív időszakban történő fejlesztésére szolgál. A mozgásos játékok közben fejlődik a térbeli és az időbeli tájékozódási képesség, az irányérzék, bővül a relációs szókincs. Kiemelt feladat a cselekvő tapasztalatszerzés, amely a testmozgás mellett sokféle érzékelés bevonásával és változatos eszközök használatával valósítható meg.

A tantárgy tanulása, miközben a tanulót folyamatos döntési helyzet elé állítja, differenciáltan fejleszti személyiségét és társas kapcsolatait. Emellett nevelési, fejlesztési célként – elsősorban az első évfolyamon – fontos szerepet kap az önkiszolgálás.

A tantárgy tanításának specifikus jellemzői az 5–8. évfolyamon

Az 5–8. évfolyamon tanulók mozgástevékenységét, mozgásos cselekvését leginkább a prepubertás- és egyes esetekben a pubertáskor mozgásfejlődésének sajátos biológiai érési tényezői határozzák meg. Tekintettel az életkorra jellemző jelentős egyéni eltérésekre, még inkább előtérbe kerül a differenciált fejlesztés, az individuális bánásmód, a tanuló személyiségvonásaiban és társas kapcsolataiban beállt változások empatikus kezelése.

Ebben az életkorban megváltozik a motoros képességek belső összefüggésrendszere, a képességek és a készségek átstrukturálódnak. A fizikailag aktív, rendszeresen sportoló tanulónál az átrendeződés általában gördülékenyebben megy végbe. Az inaktívabb életmódot folytató tanulónál azonban nehézkes a mozgásvégrehajtás, a korábbiaknál nagyobb fáradékonyság, a mozgások koordinálatlansága, csökkenő mozgástanulási és -szabályozó képesség, valamint fokozódó mozgásváltozékonyság figyelhető meg.

A testnevelés tantárgy tanításának és tanulásának specifikus jellemzője, hogy a tanuló megtanul kitartóan és megfelelő iramot diktálva futni, különféle módokon ugrani és dobni, valamint különböző tornaelemeket és gyakorlatokat sajátít el. Képessé válik rá, hogy különböző labdajátékokban részt vegyen, a legváltozatosabb feladathelyzetekben, korosztályának megfelelő szintű kreativitással. Megismeri a küzdősportok szerepét, a szabadban végzett testedzés fontosságát. Amennyiben a lehetőségek adottak hozzá, tovább mélyíti úszástudását. Tudatosan törekszik a biomechanikailag helyes testtartás kialakítására. A felső tagozaton is lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy teljesüljön a tananyag spirális építkezése és a mozgásos ismeretek fokozatos bővülése.

A tantárgy tanításának és tanulásának ebben az életkorban is alapvető módszere a játék, a játékosság, amely elsősorban itt is a koordinációs képességek fejlesztésére szolgál. A mozgásos játékok közben fejlődik a térbeli és az időbeli tájékozódási képesség, az irányérzék, bővül a relációs szókincs. Kiemelt feladat a cselekvő tapasztalatszerzés, amely a testmozgás mellett sokféle érzékelés bevonásával és változatos eszközök használatával valósítható meg.

B) FŐ TÉMAKÖRÖK

FŐ TÉMAKÖRÖK AZ 1–4. ÉVFOLYAMON

1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

2. Kúszások és mászások

3. Járások és futások

4. Szökdelések és ugrások

5. Dobások és ütések

6. Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

7. Labdás gyakorlatok

8. Testnevelési és népi játékok

9. Küzdőfeladatok és -játékok

10. Foglalkozások alternatív környezetben

11. Úszás

12. Gyógytestnevelés

FŐ TÉMAKÖRÖK AZ 5–8. ÉVFOLYAMON

1. Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

2. Atlétikai jellegű feladatmegoldások

3. Tornajellegű feladatmegoldások

4. Sportjátékok (az iskola tárgyi és személyi feltételeinek függvényében két sportjáték választása)

5. Testnevelési és népi játékok

6. Önvédelmi és küzdősportok

7. Alternatív környezetben űzhető mozgásformák

8. Úszás (amennyiben adottak a körülmények)

9. Gyógytestnevelés

C) TANULÁSI EREDMÉNYEK

ÁTFOGÓ CÉLKÉNT KITŰZÖTT, VALAMINT A FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ TANULÁSI EREDMÉNYEK (ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK) AZ 1–4. ÉVFOLYAMON

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. életkorának és testi adottságának megfelelően fejlődött motoros teljesítőképessége a hozzá kapcsolódó ismeretekkel olyan mérvű, hogy képes a saját teljesítménye tudatos befolyásolására;

2. mozgáskultúrája olyan szintre fejlődött, hogy képes a hatékony mozgásos cselekvéstanulásra, testedzésre;

3. ismeri a testnevelés életkorához igazodó elméleti ismeretanyagát, szakkifejezéseit, helyes terminológiáját, érti azok szükségességét;

4. megismeri az elsősegélynyújtás jelentőségét, felismeri a baleseti és egészségkárosító veszélyforrásokat, képes azonnali segítséget kérni;

5. önismerete, érzelmi-akarati készségei és képességei a testmozgás, a testnevelés és a sport eszközei által megfelelően fejlődtek.

MOZGÁSKULTÚRA-FEJLESZTÉS

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. a tanult mozgásformákat összefüggő cselekvéssorokban, jól koordináltan kivitelezi;

2. a tanult mozgásforma könnyed és pontos kivitelezésének elsajátításáig fenntartja érzelmi-akarati erőfeszítéseit;

3. a sportjátékok, a testnevelési és népi játékok művelése során egyaránt törekszik a szabályok betartására;

4. nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő alkalmazására, végrehajtására.

MOTOROSKÉPESSÉG-FEJLESZTÉS

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. megfelelő motoros képességszinttel rendelkezik az alapvető mozgásformák viszonylag önálló és tudatos végrehajtásához;

2. olyan szintű relatív erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi összefüggő cselekvéssorok kidolgozását, az elemek közötti összhang megteremtését;

3. megfelelő általános állóképesség-fejlődést mutat.

MOZGÁSKÉSZSÉG-KIALAKÍTÁS – MOZGÁSTANULÁS

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. az alapvető mozgásformákat külsőleg meghatározott ritmushoz, a társak mozgásához igazított sebességgel és dinamikával képes végrehajtani;

2. mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat;

3. futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi;

4. különböző mozgásai jól koordináltak, a hasonló mozgások szimultán és egymást követő végrehajtása jól tagolt;

5. az egyszerűbb mozgásformákat jól koordináltan hajtja végre, a hasonló mozgások szimultán és egymást követő végrehajtásában megfelelő szintű tagoltságot mutat;

6. a különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre;

7. a különböző dobásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre;

8. a támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik;

9. a funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformáinak kombinációit változó feltételek között koordináltan hajtja végre;

10. labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet;

11. a megtanultak birtokában örömmel, a csapat teljes jogú tagjaként vesz részt a játékokban;

12. vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg;

13. ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;

14. ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;

15. az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával úszik.

JÁTÉKOK

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;

2. játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;

3. célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;

4. játéktevékenysége közben a tanult szabályokat betartja.

VERSENGÉSEK, VERSENYEK

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben;

2. a versengések és a versenyek tudatos szereplője, a közösséget pozitívan alakító résztvevő;

3. a szabályjátékok közben törekszik az egészséges versenyszellem megőrzésére;

4. felismeri a sportszerű és sportszerűtlen magatartásformákat, betartja a sportszerű magatartás alapvető szabályait.

PREVENCIÓ, ÉLETVITEL

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. felismeri a különböző veszély- és baleseti forrásokat, elkerülésükhöz tanári segítséget kér;

2. ismeri a keringési, légzési és mozgatórendszerét fejlesztő alapvető mozgásformákat;

3. tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;

4. tanári irányítással, ellenőrzött formában végzi a testnevelés – számára nem ellenjavallt – mozgásanyagát;

5. aktívan vesz részt az uszodában végzett mozgásformák elsajátításában, gyakorlásában;

6. a családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mérten rendszeresen végez testmozgást.

EGÉSZSÉGES TESTI FEJLŐDÉS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. az öltözködés és a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;

2. megismeri az életkorának megfelelő sporttáplálkozás alapelveit, képes különbséget tenni egészséges és egészségtelen tápanyagforrások között;

3. a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is;

4. ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.

A gyógytestnevelésre utalt tanuló megismeri a testnevelés, az egészségfejlesztés és a sport azon eszközeit, módszereit, amelyek segítséget nyújthatnak számára az egészségi állapotának és a motoros teljesítőképességének lehető legnagyobb mértékű helyreállításához.

ÁTFOGÓ CÉLKÉNT KITŰZÖTT, VALAMINT A FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ TANULÁSI EREDMÉNYEK (ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK) AZ 5–8. ÉVFOLYAMON

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. életkorának és testi adottságának megfelelően fejlődött motoros teljesítőképessége olyan mérvű, hogy képes a saját teljesítménye és fittségi szintje tudatos befolyásolására;

2. sokoldalú mozgásműveltségének birtokában eredményesen tanul összetett mozgásformákat;

3. ismeri és használja a testnevelés életkorához igazodó elméleti ismeretanyagát, szakkifejezéseit, helyes terminológiáját;

4. önismerete, érzelmi-akarati készségei és képességei a testmozgás, a testnevelés és a sport eszközei által megfelelően fejlődtek;

5. képes értelmezni az életben adódó baleseti forrásokat és az egészséget károsító, veszélyes szokásokat, tevékenységeket.

MOZGÁSKULTÚRA-FEJLESZTÉS

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. a tanult alapvető mozgásformák kombinációiból álló cselekvéssorokat változó térbeli, időbeli, dinamikai feltételek mellett készségszinten kivitelezi;

2. a tanult mozgásforma készségszintű kivitelezése közben fenntartja érzelmi-akarati erőfeszítéseit;

3. minden sporttevékenységében forma- és szabálykövető attitűddel rendelkezik, ez tevékenységének automatikus részévé válik;

4. nyitott az alapvető mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő felhasználására, végrehajtására.

MOTOROSKÉPESSÉG-FEJLESZTÉS

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. a motoros képességeinek fejlődési szintje révén képes az összhang megteremtésére a cselekvéssorainak elemei között;

2. relatív erejének birtokában képes a sportágspecifikus mozgástechnikák koordinált, készségszintű kivitelezésére;

3. az alapvető mozgásainak koordinációjában megfelelő begyakorlottságot mutat, és képes a változó környezeti feltételekhez célszerűen illeszkedő végrehajtásra;

4. a (meg)tanult erő-, gyorsaság-, állóképesség- és ügyességfejlesztő eljárásokat tanári irányítással tudatosan alkalmazza.

MOZGÁSKÉSZSÉG-KIALAKÍTÁS – MOZGÁSTANULÁS

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben;

2. a rajttechnikákat a játékok, a versengések és a versenyek közben készségszinten használja;

3. magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit;

4. segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére;

5. a torna, a ritmikus gimnasztika, tánc és aerobik jellegű mozgásformákon keresztül tanári irányítás mellett fejleszti esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét;

6. a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;

7. a tanári irányítást követve, a mozgás sebességét növelve hajt végre önvédelmi fogásokat, ütéseket, rúgásokat, védéseket és ellentámadásokat;

8. ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;

9. az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben helyes technikával, készségszinten úszik.

JÁTÉKOK

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat;

2. a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;

3. a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket.

VERSENGÉSEK, VERSENYEK

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben, ezt tőlük is elvárja;

2. a versengések és a versenyek közben közösségformáló, csapatkohéziót kialakító játékosként viselkedik;

3. egészséges versenyszellemmel rendelkezik, és tanári irányítás vagy ellenőrzés mellett képes a játékvezetésre.

PREVENCIÓ, ÉLETVITEL

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. megoldást keres a különböző veszély- és baleseti források elkerülésére;

2. tanári segítséggel, egyéni képességeihez mérten, tervezetten, rendezetten és rendszeresen fejleszti keringési, légzési és mozgatórendszerét;

3. tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;

4. a mindennapi sporttevékenységébe tudatosan beépíti a korrekciós gyakorlatokat;

5. tudatosan, összehangoltan végzi a korrekciós gyakorlatait és uszodai tevékenységét, azok megvalósítása automatikussá, mindennapi életének részévé válik;

6. rendszeresen végez számára megfelelő vízi játékokat, és hajt végre úszástechnikákat;

7. ismeri a tanult mozgásformák gerinc- és ízületvédelmi szempontból helyes végrehajtását;

8. megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat;

9. a családi háttere és a közvetlen környezete adta lehetőségeihez mérten tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez testmozgást.

EGÉSZSÉGES TESTI FEJLŐDÉS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. a higiéniai szokások terén teljesen önálló, adott esetben segíti társait;

2. az életkorának és alkati paramétereinek megfelelően tervezett, rendezett és rendszeres, testmozgással összefüggő táplálkozási szokásokat alakít ki;

3. a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is;

4. a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.

A gyógytestnevelésre utalt tanuló megismeri a testnevelés, az egészségfejlesztés és a sport azon eszközeit, módszereit, amelyek segítséget nyújthatnak számára az egészségi állapotának és a motoros teljesítőképességének lehető legnagyobb mértékű helyreállításához.

ÁTFOGÓ CÉLKÉNT KITŰZÖTT, VALAMINT A FEJLESZTÉSI TERÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ TANULÁSI EREDMÉNYEK (ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK) AZ 9–12. ÉVFOLYAMON

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. alkotó módon használja a testnevelés életkorához igazodó ismeretanyagát, szakkifejezéseit, helyes terminológiáját;

2. megismeri és mindennapjai részévé teszi a mozgáshoz kapcsolódó helyes attitűdöket, a fizikailag aktív életmód és a társas-érzelmi jóllét élethosszig tartó jótékony hatásait;

3. képes elhárítani a baleseti és veszélyforrásokat, magabiztosan segíteni és elsősegélyt nyújtani embertársainak;

4. társas-közösségi kapcsolatai, valamint stressztűrő és -kezelő képességei megfelelő szintre fejlődtek;

5. toleráns a testi és más fogyatékossággal élő személyek iránt, megismeri és tiszteletben tartja a szexuális kultúra alapelveit, elfogadja az egészségügyi szűrések és a környezetvédelem fontosságát.

MOZGÁSKULTÚRA-FEJLESZTÉS

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. a tanult mozgásformákat alkotó módon, a testedzés és a sportolás minden területén használja;

2. a testedzéshez, a sportoláshoz kívánatosnak tartott jellemzőknek megfelelően (fegyelmezetten, határozottan, lelkiismeretesen, innovatívan és kezdeményezően) törekszik végrehajtani az elsajátított mozgásformákat;

3. sporttevékenységében spontán, automatikus forma- és szabálykövető attitűdöt követ;

4. nyitott az alapvető és sportágspecifikus mozgásformák újszerű és alternatív környezetben történő felhasználására, végrehajtására.

MOTOROSKÉPESSÉG-FEJLESZTÉS

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. olyan szintű motoros képességekkel rendelkezik, amelyek lehetővé teszik a tanult mozgásformák alkotó módon történő végrehajtását;

2. relatív erejének birtokában a tanult mozgásformákat változó környezeti feltételek mellett, hatékonyan és készségszinten kivitelezi;

3. a különböző sportágspecifikus mozgásformákat változó környezeti feltételek mellett, hatékonyan és készségszinten hajtja végre;

4. a (meg)tanult erő-, gyorsaság-, állóképesség- és ügyességfejlesztő eljárásokat önállóan, tanári ellenőrzés nélkül alkalmazza;

5. tanári ellenőrzés mellett digitálisan méri és értékeli a kondicionális és koordinációs képességeinek változásait, ezekből kiindulva felismeri saját motoros képességbeli hiányosságait, és ezeket a képességeket tudatosan és rendszeresen fejleszti.

MOZGÁSKÉSZSÉG-KIALAKÍTÁS – MOZGÁSTANULÁS

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. a korábbi évfolyamokon elért eredményeihez képest folyamatosan javítja futóteljesítményét, amelyet önmaga is tudatosan nyomon követ;

2. a rajtolási módokat a játékok, versenyek, versengések közben hatékonyan, kreatívan alkalmazza;

3. képes a kiválasztott ugró- és dobótechnikákat az ilyen jellegű játékok, versengések és versenyek közben, az eredményesség érdekében, egyéni sajátosságaihoz formálva hatékonyan alkalmazni;

4. önállóan képes az általa kiválasztott elemkapcsolatokból tornagyakorlatot összeállítani, majd bemutatni;

5. a torna, ritmikus gimnasztika, aerobik és tánc jellegű mozgásformákon keresztül fejleszti esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét;

6. a zenei ütemnek megfelelően, készségszintű koordinációval végzi a kiválasztott ritmikus gimnasztika, illetve aerobik mozgásformákat;

7. önállóan képes az életben adódó, elkerülhetetlen veszélyhelyzetek célszerű hárítására;

8. a különböző eséstechnikák készségszintű elsajátítása mellett a választott küzdősport speciális mozgásformáit célszerűen alkalmazza;

9. rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, erre - lehetőségeihez mérten - társait is motiválja;

10. az elsajátított egy (vagy több) úszásnemben vízbiztosan, készségszinten úszik, a természetes vizekben is;

11. önállóan képes az elkerülhetetlen vízi veszélyhelyzetek célszerű kezelésére.

JÁTÉKOK

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. a tanult testnevelési, népi és sportjátékok összetett technikai és taktikai elemeit kreatívan, az adott játékhelyzetnek megfelelően, célszerűen, készségszinten alkalmazza;

2. játéktevékenységét kreativitást mutató játék- és együttműködési készség jellemzi.

VERSENGÉSEK, VERSENYEK

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

1. a versengések és a versenyek közben toleráns a csapattársaival és az ellenfeleivel szemben, ezt tőlük is elvárja;

2. a versengések és a versenyek közben közösségformáló, csapatkohéziót kialakító játékosként viselkedik;

3. a szabályjátékok alkotó részese, képes szabálykövető játékvezetésre.

6 ISKOLAI DROGSTRATÉGIA

6.1 Az iskolai drogstratégia alapelvei

Az iskola tanárai által elfogadott korszerű szemlélet a drogprevenciót az egészségfejlesztés (health promotion) komplex kérdéskörében helyezi el.
A cél az, hogy a fiatalok mit csináljanak (=egészségesesen éljenek), miközben annak tudatosítása is fontos, hogy mit ne csináljanak (= ne fogyasszanak drogot).

Az illegitim drogok fogyasztásának megelőzése egyrészt nem különíthető el a legális drogok (alkohol, nikotin, orvosi javallat nélküli gyógyszerszedés) fogyasztásának prevenciójától-, másrészt nem különíthető el az egészség általános- és mentális, pszichés hangsúlyú fejlesztésétől.

A legfőbb alapelvünk az, hogy a tanuló megértse a saját egészségvédelmének jelentőségét, és rendelkezzék azokkal a szükséges ismeretekkel, jártasságokkal, amelyekkel környezetét, egészségi feltételeinek javítását, az egyes emberek, valamint a közösség egészségének védelmét cselekvően megteremteni.

A drogstratégiát a tantestület egészének bevonásával, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, az iskola pszichológus, valamint a drog- koordinátorok készítették el, figyelembe véve a régió egészségparamétereit, valamint az iskola mentálhigiénés kultúráját.

Az előkészítő munkákban részt vett az iskolaorvos és a védőnő is. A szakmai kontrollt a Nyírő Gyula Kórház addiktológiai osztályának orvosai és pszichológusai biztosították.

6.2 Drogstratégiára vonatkozó szakmai előírások

az egészségfejlesztés egész-szerű (holisztikus) modelljét alkalmazzuk

- családok és elsődleges vonatkozási személyek bevonása
- készségfejlesztés hangsúlyozása, így a cél a droghasználathoz vezető viselkedés befolyásolása (nem pusztán a tudás és az attitüd)
- foglalkozás a kortárs é a média hatásokkal
- az iskola szervezetének és az iskolát körülvevő helyi közösségnek figyelembe vétele a legszélesebb értelemben vett megelőzés céljait szolgálja
- a pedagógusok az iskolai drogproblémát a pedagógus etika szellemében kezelik
- tervszerű, szervezett, és rendszeres tevékenység
- tudományosan megalapozott

6.3 A drogstratégia céljai és feladatai

Prevenciós munka tervezése

Az iskola a drogprevenció egyik legfontosabb színtere. Ezért a megelőzésben látjuk az intézmény legfontosabb szerepét. Drogstratégiánk kiindulópontja az, hogy az intézményünkben a prevenciós munka tervszerű és kultúrált legyen. Az elsődleges prevenció módszerei az iskolában kábítószert használók kezelésére nem vagy csak korlátozottan alkalmas. Ilyenkor külső beavatkozásra van szükség, általában külső szakemberek bevonásával.

Az iskola védő funkciójának erősítése

Az iskolai élet rendkívül sok védő (protektív) tényezőt tartalmazhat, másik fő célunk ezek tudatos figyelembe vétele a pedagógiai munkában:

- egyéni védő tényezők: iskolai sikeresek, jól fejlett társadalmi és társas, valamint megfelelő döntéshozó készségek
- feladat teljesítése
- a személyes élet fordulópontjainak pozitív felhasználása
- biztonságos és támogató személyes kapcsolatrendszer
- segítséget és érzelmi támaszt nyújtó tanárok
- kortárs hatások, melyek támogatják az iskolai, sportbeli vagy művészeti előrehaladást, mint a kortárscsoporton belüli népszerűség forrásait

Az iskolai közösség problémamegoldó készségének növelése a kábítószer-probléma visszaszorításában

- olyan egészségszemlélet és életmódi szokásrendszer interiorizálása, amelyek hatására a fiatalok társadalmilag elfogadott stratégiát alakítanak ki a kábítószerek fogyasztására történő csábítási helyzetekre.

A pedagógusnak az érdeklődése, figyelme különösen a gyermek életmód-, magatartásbeli változásaira, iskolai teljesítmény- csök-kenéseire terjedjen ki. Nagy hangsúlyt kell fektetni az empátia mellett a megértés és az elfogadás kinyilvánítására, az előítélet és stigmatizáció mentes véleménynyilvánításra.

Esélyt teremteni arra, hogy a fiatalok képessé válhassanak egy pozitív életstílus kialakítására és a drogok visszaszorítására

vagyis a tanulók ismerjék meg a egészségvédelem kiemelt kérdéseit:

- letkorral járó biológiai,- pszichohigiénés-, életmódi tennivalókat
- társkapcsolatok egészségi, etikai kérdéseit
- egészségre káros szokásokat
- antihumánus szenvedélyeket

egészséges életvitelhez szükséges képesség fejlesztésének lehetőségeit

6.4 Állapotfelmérés, drogfogyasztás a diákok körében – pedagógusok, szülők viszonyulása

Diákok:

A következő áttekintés célja az, hogy viszonyítási rendszerben helyezhessük iskolánkat a drogfogyasztás tekintetében. Mivel helyi adataink nincsenek, országos adatokra támaszkodhatunk:

Az „Európai vizsgálat a középiskolások alkohol- és egyéb drogfogyasztásáról, valamint dohányzásáról" c. európai kutatás (ESPAD'99) Magyarországra vonatkozó adatai szerint 1992-1999 között elsősorban tiltott szerek fogyasztása nőtt meg a 16 éves középiskolások között, azonban a legális szerek használata sem csökkent. 1995-höz képest 1999-re közel kétszeresére növekedett a másodévesek körében a tiltott szerek és/ vagy inhalánsok együttes élettartam prevalencia értéke. A valamely tiltott vagy legális szert kipróbálók aránya az évtized közepén jellemző arányokat 100 %-nak tekintve, az évtized végére több mint 40 %-al növekedett. 1999-ben az első és másodéves középiskolások országos reprezentatív mintáján történt felmérés alapján elmondható, hogy a magyarországi első és másodéves középiskolások 28,8 %-a fogyasztott már életében legalább egyszer valamilyen visszaélésre alkalmas tiltott és/vagy legális szert.

A legtöbben 16 éves korban próbálkoznak a leggyakrabban használt droggal, a marihuánával. Iskolánkban a konkrét adatokat illetően csak hipotézisünk lehet. A helyi drog-probléma valószínűleg súlyosabb, mint azt az országos átlag mutatja. Ezt a feltételezést arra alapozzuk, hogy az iskola nagy számban fogad hátrányos helyzetű, magatartási, tanulási zavarokkal küzdő fiatalokat. A tanulók jelentős része a gyermekvédelmi hálózatból kerül be az iskolánkba. Ez a populáció a drogfogyasztás szempontjából különösen veszélyeztetett.

Szülők:

A szülők véleményének megismerése alkalmas a nyílt nap, a szülői értekezletek, fogadóórák alkalmával megfogalmazott problémák, szakmai szempontú értékelése.

Pedagógusok:

Egy 1998. év végén középiskolai pedagógusok körében végzett közvélemény kutatás eredménye szerint a tanárok 90 %-a szerint nőtt a kábítószer-fogyasztás a középiskolások körében, ugyanakkor csak egyharmaduk ismeri el saját iskolájában a kábítószer probléma növekedését.

Iskolánkban a pedagógusok többsége elismeri a kábítószer probléma növekedését és súlyosságát.

6.5 Iskolai drogfogyasztás helyi sajátosságai

A drogprevenciós munka nem korlátozódhat egyetlen tantárgyra és nem kötődhet egyetlen személyhez. El kell érni, hogy az egész iskola komplex nevelési helyzetben biztosítani kell, hogy a segítségre szorulók a támogatást igénylők megkapják a szükséges odafordulást, törődést.

Tantárgyi és moduláris feltételek

A drog-prevenció kurrikulumszerűen épül be a tananyagba.
A következő tantárgyak oktatásában integráljuk:

- biológia (ebben kiemelt blokk: egészségtan)
- kémia
- magyar nyelv és irodalom
- készségtantárgyak (rajz, vizuális kultúra, ének-zene)
- testnevelés (kiemelt óraszámban)
- osztályfőnöki óra (tematikus beszélgetés)

Nem kurrikulumszerű programok:

- egészségnap, drogellenes nap, sportnap
- délutáni szabadidős foglalkozások
- hétvégi iskolai programok

6.6 Személyi feltételek

Iskolai drog koordinátorok:

Iskolánkban több koordinátor is van, ugyanis többen részt vettek az OM által szervezett drogkoordinátor képzésen.
Feladatuk: az iskolai kábítószer ellenes stratégia koordinálása, a megfelelő információ biztosítása tanárok és szülők felé. Ők tartják a kapcsolatot az iskolán kívüli segítő szervezetekkel.

Munkacsoportok, melyek a drog-stratégia céljait és feladatait teljesítik:

A csoportok drog-prevencióra irányuló munkáját a drog-koordinátorok szervezik és segítik.
3 csoport foglalkozik kiemelten a drog-prevenció, illetve az egészséges életmód kérdéskörével:

Munkaközösségek :

A helyi tanterveken keresztül integrálják az említett tantárgyak oktatásába a drog-prevencióval kapcsolatos témaköröket.

Egészségnevelési és testedzési munkaközösség:

- A testedzésen kívül feladata a szemléletformálás, szocializálás (re-szocializálás), szabadidő hasznos eltöltésére nevelés
- **Pedagógiai munkát segítők köre:** 2 fő pszichológus, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, fejlesztő pedagógus, szabadidő szervező

A drogstratégiával kapcsolatos munka fórumai a pedagógusok szám

- tematikus tantestületi értekezletek
- pedagógus továbbképzés (drog-prevenciós képzés, külső, területi programok, egyéb szakmai jellegű programok
- munkaközösségi értekezletek

6.7 A diákokra irányuló drog-prevenciós és egészségvédelmi tevékenység

Az iskolában folyó nevelő- oktató munka

- Személyiségfejlődéssel kapcsolatos feladatok (színterei: osztályfőnöki órák, konzultációk, csoportfoglalkozások pszichológus vezetésével)
- Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok (önismereti tréning az új osztályok számára, bekapcsolódás országos programokba, diákönkormányzat)
- Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység
- Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok
- Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program
- Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A drog-prevenciós feladatok megvalósításának módszerei

- filmvetítés
- versenyek, vetélkedők, pályázatok (drog témák tanulói feldolgozása – elbeszélések, versek, rajzok, plakátok, fotók, filmvázlatok lehetnek a kiírások témái)
- tematikus előadás
- anti- drog diszkó

- Internet (sulinet információs lehetőség)

Segítő kapcsolatok színterei és az iskola kapcsolódási pontjai, partneri csatornáink

- szülők (család)
- gyermekotthoni hálózat
- szakmai szervezetek
- hatóságok
- iskolaszék (szülői munkaközösség)
- iskolaorvos
- iskolapszichológus
- helyi, illetve regionális iskolák drogkoordinátorai
- gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók
- védőnő hálózat
- helyi kórház addiktológiai osztálya, drogkonzultációs központok, megelőzési intézmények
- egyházak, alapítványok, karitatív szervezetek
- mentori hálózat

7 Az elsősegélynyújtási alapismeretek

ELSAJÁTÍTÁSÁVA L KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki a védőnővel;
- tanulóink lehetőség szerint bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- lehetőség szerint szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó témahét szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

8 A környezeti nevelés - Ökoiskola

Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő

összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

Ezt a szemléletet szolgálja iskolánk környezetnevelési, és erre épülő öko programja.

Szellemében a természet –és környezetvédelem, globális és helyi környezeti problémák, a hulladékgazdálkodás kérdésköreit beépítettük a hagyományos tanórák és a kompetencia alapú tanóráink menetébe. Emellett külön projekteket, témanapokat és témaheteket rendezünk illetve öko programokat szervezünk kimondottan tanórán kívüli foglalkozásokra.

Célunk, hogy iskolánk környezeti nevelése során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.
A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
Öko szemléletű programjainkkal magasabb szintre emeljük iskolánk környezeti nevelési programját a fenntarthatóság érdekében. Ezáltal olyan pedagógiai folyamatot kívánunk követni, melynek során formálódik tanulóink környezettudatos magatartása és kialakul a környezetért felelős életvitele.

Az öko szemlélet tulajdonképpen egy környezetbarát iskola szemlélete

- amelyben meghatározó szerep jut a *környezeti nevelésnek valamint a fenntarthatóság* kérdéskörének
- amely lehetőséget biztosít tanulói számára tanterven kívüli tanulási formákra (vetélkedők, pályázatok, erdei iskola, projektek), ezzel elősegíti a tanulók *környezettudatos magatartásának* kialakulását
- amely a szülőkkel és a helyi közösséggel együttműködve részt vesz a *helyi környezeti*
- problémák vizsgálatában, megoldásában
- amely technikai- gazdasági szinten igyekszik *takarékosan bánni az energiaforrásokkal, csökkenteni a hulladékok mennyiségét, az iskola külső és belső környezetét esztétikusan kialakítani és megteremteni az* egészséges iskolai munka feltételeit.

8.1 A fenntarthatóság megvalósításának eszközei, módszerei:

- az iskola tevékenységeiről és ezek környezetre való hatásáról évente felmérést készít, mely tartalmazza a tanulók és a nevelőtestület környezettudatosságról szóló beszámolóját
- mindennapi működésében kiemelt figyelmet fordít a takarékos energiafogyasztásra, a környezetbarát termékek használatára, az ésszerű anyag-és hulladékgazdálkodásra.
- Lásd : Hulladékgyűjtési program, „Energia” program
- minden évben elkészíti öko munkatervét az iskolavezetés, a tanárok, az alkalmazottak, a tanulók és a szülők bevonásával
- az iskola arculata határozottan képviseli a fenntarthatóság, a környezettel harmonikus/környezetbarát, egészséges/ életvitel pedagógiai értékeit, környezettervet készít
- kapcsolatot tart fenn aktív, a fenntarthatóságért tevékenykedő szervezettel: Kerekerdő Alapítvány
- oktató-nevelő munkájában kiemelt helyet ad a helyi közösség életéhez kapcsolódó tevékenységeknek, bekapcsolódik a helyi településfejlesztésbe
- pedagógiai munkája a gyermekek életkorát és egyéni sajátosságait messzemenően figyelembe veszi, sokféle pedagógiai módszert vesz igénybe az öko szemlélet kialakításának érdekében – újszerű tanulásszervezési formák/témanapok, témahetek/, pedagógiai műhelymunka az öko csoport vezetésével, belső és külső továbbképzések, tanulásmódszertani foglalkozások, projektpadagógia
- a szabadtéri tevékenységek állandó részei az iskola helyi tantervének és az iskolai munkatervnek. A szabadtéri programok szervezésének fontos szempontja az egészséges életvitel.
- az iskolában van környezeti nevelési –öko-munkacsoport, melynek tagjai közt vannak a reál, humán, művészeti tárgyak és a testnevelés tanárai, továbbá a technikai személyzet képviselője.
- a diákokat bevonja az őket érintő döntések előkészítésébe, a diákönkormányzatban van környezetvédelmi felelős
- a házirend kiemelten foglalkozik az iskolában és környékén lévő természeti és épített értékek védelmével

  a nevelőtestület jártas a környezetvédelmi, fenntarthatósággal kapcsolatos témák tanításában, módszertanában és ezt alkalmazza is
- az iskola valamennyi dolgozója példát mutat a diákoknak a környezetbarát szemlélet, az egészséges életvitel tekintetében

- minden tanév munkaterve tervez az ökoiskola arculatához kapcsolódó környezet-és természetvédő programokat
- belső-és külső kommunikációs csatornái /honlap, faliújságok, városi újság/ tükrözik az ökoiskolai célokat
- folyamatosan fejleszti információs bázisát- öko könyvtár
- együttműködik más, hasonló szemléletű iskolákkal, kiemelt feladat a partnerkeresés,
- partnerkapcsolat kialakítása
- az iskolaépület környékén lévő természetes növényzet változatos és megkímélt, a telepített növényzet rendszeresen és szakszerűen gondozott. Fokozott figyelmet fordít a madárvédelemre/madárbarát iskola /.
- az iskolai étkeztetés célja az egészséges, tápláló ételek és italok kínálása, a büfében pedig környezetkímélő és egészséges árukat is lehet vásárolni. Lásd: „Egészség" program

8.2 A környezeti nevelés és öko programok színterei iskolánkban – Öko arculat

8.2.1 Öko projektek, témahetek

A projekt nemcsak maradandó, szép élményekkel gazdagítja a diákokat, hanem a környezet megóvását az aktív állampolgárságra neveléssel és a környezeti neveléssel ötvözi, valamint közelebb hozza a diákokat saját településük kultúrájához, gyökereikhez.

Fontos, hogy a diákok dinamikus képességei (kezdeményezőkészség, önállóság és felelősségvállalás) is fejlődnek a projekt hatására. A csapatmunka során javul a kompromisszumkészség is. A feladatok megoldása során a résztvevők kommunikációs készségei is csiszolódnak . A létrehozott produktum segíti a diákokat képességeik felismerésében. Tudatosul bennük, hogy ők is sokat tehetnek környezetükért, ami igen fontos, hiszen sokan úgy érzik, egyedül kevesek ahhoz, hogy bármit tehessenek környezetük érdekében, és nem ismerik fel a bennük, illetve az összefogásban rejlő lehetőségeket. Nagy öröm a gyerekeknek, ha a közösségben valamilyen elismerésnek örvendő tevékenységet folytathatnak. Emellett a nagyobb szabadság miatt a tanórán kívüli nevelés gyakran hatékonyabb a tanóráinál. A diákok jobban emlékeznek azokra az információkra, amelyeket valamilyen tevékenység közben saját maguk szereznek, tapasztalnak meg. A gyerekek lelkesedése annál nagyobb, minél több saját megfigyelés, közös, csapatépítő tevékenység kapcsolódik a tanuláshoz, munkához, és a probléma felismerése után maguk találják meg a lehetséges megoldásokat.

A projektek stratégiailag kiemelt céljai:

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása
- Globális és helyi környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése
- A természet szeretetére nevelés, a gyerekek természettel való közvetlen élményekhez juttatása - A gyerekek lakóhelyük közelében található természeti értékek
- megismertetése
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés –hulladékkezelési program, válogatott hulladékkezelésre szoktatás
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés-kerékpáros és gyalogos közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése
- A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése, gyakoroltatása
- Ökológiai gondolkodásmód kialakítása, fokozása a diákokban, szülőkben és a tanárokban
- A témában kiírt pályázatok figyelemmel kísérése

A célok eléréséhez szükséges készségek, kompetenciák kialakítása, fejlesztése:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- problémaérzékenység,
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- konfliktuskezelés és megoldás;
- értékelés és mérlegelés készsége.

Hulladékgyűjtési program

- Papírgyűjtés évente kétszer – őszi, tavaszi
- Használt elem és telefon akkumulátor gyűjtés folyamatosan a kihelyezett gyűjtőedénybe
- PET palack gyűjtés és zsugorítás projektek keretében
- Vasgyűjtés és háztartási elektronikai hulladék akciószerű gyűjtése

Tegyük szebbé környezetünket!”program

- Az iskola kertjének, parkjának megújítása és folyamatos gondozása: a terület felosztása és osztályok védelme alá helyezése;
- új növények telepítése - fűszerkert, sziklakert, egyéb dísznövények, tanösvény kerti foglalkoztató létrehozása;
- növények azonosító táblával ellátása;
- a komposztálandó zöld hulladék, avar, stb. összegyűjtése és komposztálása madáretetők, madárodúk kihelyezése, téli madáretetés – madárbarát program elindítása.
- Iskola „zöldítése”, célunk, hogy a folyosókon és az intézmény közös használatú belső helyiségeiben minél több dísznövény legyen.
- Az osztálytermek dekorálásánál elsődleges szempont az élő növények száma és ápoltsága.
- Öko faliújság , hirdetőtábla.

8.2.2 Energia” program

- Energialesen” – az „Energiakommandó”: diákokból álló csoport rendszeres ellenőrző sétája, „őrjárata” az iskola egész területén – vízcsapok, világítás,
- szellőztetés-ablakbezárás stb. , diákok figyelmeztetése, figyelemfelkeltő plakátok, írások közzététele az öko hirdetőtáblán– időközönkénti helyzetértékelés
- Energia-, víz- és papírfogyasztás minimalizálása, csapok elzárása, a termekben, folyosókon a szükségleteknek megfelelő időben égjen csak a lámpa.
- Iskolai füzetek terjesztése „újra papírból”
- A fénymásoló papír-fogyasztás csökkentése, a kétoldalas papírhasználat ösztönzése (pl. selejt papírok röpdolgozat írásra tökéletesek).
- Környezetbarát tisztítószerek használata

Egészség” program

- Egészségnevelési projektek, témahetek
- Iskolabüfé: egészséges, frissen készített élelmiszerek forgalmazása.
- Cél az étkezéssel kapcsolatos műanyag hulladék (poharak és ételes dobozok) csökkentése és szelektív gyűjtése
- Kerékpáros és gyalogos közlekedést népszerűsítő programok Sportnapok, diákolimpiák

Szabadidős programok

- Jeles napokhoz, környezetvédelmi világnapokhoz kapcsolódó programok: Állatok Világnapja, Föld napja, Madarak Fák napja
- Túrák, kirándulások: hétvégi és nagyobb lélegzetű kirándulások szervezése, természetjárás
- szűkebb környezetünk természetvédelmi értékeinek meglátogatása
- Környezetvédelmi vetélkedők, akadályversenyek szervezése
- Ismeretterjesztő előadások

9 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az iskolába lépés pillanatától olyan beilleszkedési folyamatot jelent, amelyben a tanulók, tanulócsoportok keresik és megtalálják helyüket, miközben folyamatosan alakítják környezetüket és önmagukat.

A folyamatok célja az egyén és a társadalom, illetve a bennünket körülvevő környezet, világ közötti kapcsolat kialakítása.

A napi munka során a személyre szóló fejlesztés a leghatékonyabban alkalmazott nevelési módszer. Ennek feltétele a tanár részéről olyan szintű empátia, amely segítségével minden tanítványának hiteles cselekvési mintát tud felkínálni. Az igazi közösség kibontakoztatja, fejleszti az egyéniséget.

Maga a közösség a fejlődés keretét biztosítja, miközben tagjai önfejlődésével a közösség is fejlődik, több lesz, mint tagjai egyszerű együttese.

Az igazi nevelőközösség a legegyetemesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője amellett, hogy messzemenően figyelembe veszi a közösség tagjainak egyéni sajátosságait.

Cél:

- A közösség formálása, alakítása nem egyetlen tantárgy és nem egy pedagógus feladata, mert az oktató-nevelő folyamat egészét áthatja, kiterjed a szabadidős tevékenységekre, közös cselekvésekre és a diákok öntevékeny szerveződéseire is.
- A közösség váljék színterévé az egyéni tehetség kibontakozásának és fejlesztésének; olyan forrássá, amelyből az egyén erőt meríthet.
- Segítsen a tanulók esetleges problémáinak, konfliktusainak megoldásában is.
- Járuljon hozzá az egyén személyiségének kibontakoztatásához.
- Fejlessze a véleményalkotó, véleménynyilvánító képességet.

- Segítse az egyéneket a közösségi szokások, normák elfogadásához.
- Együttérző magatartás kialakítása.
- Harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztése.
- Másság elfogadása.
- Társas viselkedés terén az empátia, vita- és érvelő készség fejlesztése.
- Konfliktustűrés- kezelés és megoldás elsajátítása.
- Minden tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait.
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt.
- Tudjon csapatban dolgozni, ismerje saját erősségeit, gyengeségeit.
- Vállaljon vezető szerepet, fogadja el mások irányítását.
- Tanuljon meg tanulni. Az osztályfőnöki órákon kapjon ehhez segítséget a szociális, életviteli és környezeti kompetencia modulon belül tanulási módszertani támogatással.
- Sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi szinten, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, az anyanemzet megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosulásához vezetnek.
- A multikulturális tartalmak kapcsán váljon nyitottá, megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülje meg ezeket.
- Váljon érzékennyé környezete állapota iránt
- Ismerje meg népünk és más népek kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.
- Ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben a harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- A tanítási órákon alkalmazott kooperatív technikák által, legyen képes a más-más csoportokban való munkára, a kisközösségek megbecsülésére, egymás megismerésére.

Formái

A tanulói személyiség fejlesztésre irányuló nevelő oktató munka iskolánkban, egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon a tanulói közösség, és részben a család ráhatásán, nevelő munkáján keresztül érvényesül. A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása így iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

Feladataink

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

- Az iskolai élet egyes területeiben (tanórákhoz, iskolaotthonhoz, tanórán kívüli tevékenységhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

A tanulók életkori sajátosságainak (fejlettségének) figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

- A beilleszkedés folyamatos figyelemmel kísérése, segítése minden életkorban, de kiemelten az alsó tagozat első osztályában.
- A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

9.1 Az önkormányzás (irányítás) képességének kialakítása

- A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni.
- A cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek.
- Az elvégzett munkát értékelni tudják.

9.2 A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

- A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség, a család által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.
- Minél több olyan tevékenység, alkalom megteremtése, amely során a tanulók megismerhetik az őket körülvevő világot, társaikat és önmagukat.
- A tanulók minél hatékonyabb bevonása a közös tevékenységekbe, közösségi munkába, ezek folyamatos értékelése.

9.3 A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

- A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.
- A tanulók jó közérzetének megteremtése.
- Harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és társadalmi környezettel.
- A különböző kultúrák, életmódok, vallások, szokások megismertetésével nyitottá, megértővé tenni tanulóinkat a másság iránt.
- A beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése.
- Olyan közösség kialakítására, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.
- Egységes iskolai arculat-, érték- és szimbólumrendszer kialakítása.
- Az értékek megőrzése és gyarapítása.

9.4 A közösségfejlesztés színterei

A család

A család hagyományos nevelői funkciói arányaiban és minőségében megváltoztak. A szülőmodellek érzelmi szerepének gyengülése a személyiség alakulása szempontjából kedvezőtlen hiányokat teremtett. Ezért is nagyon fontos az iskola együttműködése a szülők közösségével a tanulói közösségek formálása, fejlesztése érdekében. Az együttműködés konkrét formáit és fórumait a pedagógiai program aktuális fejezetei tartalmazzák.
A tanuló közösségbe történő beilleszkedésének elősegítésével kapcsolatban a családnak, a szülőnek az alábbi kiemelt feladatai vannak:

- az intézmény pedagógiai programjának, házirendjének megismerése;
- az osztály, az iskola-, és egyéb közösségek rendezvényeinek támogatása, aktív közreműködés a megvalósításban (osztály-, szülő-, tanár találkozók, tanulmányi kirándulások, ünnepélyek, megemlékezések, farsang, szülők bálja, gyermeknap stb.);
- kapcsolattartás a pedagógusokkal, osztályfőnökökkel annak érdekében, hogy a pozitív szociális és társadalmi szokások, értékrendek a tanulókban kialakuljanak, gyarapodjanak.

Az iskola

Tanítási órák:

Legfontosabb célunk, hogy a kezdeti csoportból olyan valódi közösséget formáljunk, amely képes a közös cél érdekében a közös értékrend elfogadására, és az iskola szervezett keretein (tanórák) belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni.
Ennek érdekében törekszünk:

- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel;
- tanulmányi és munkaerkölcs erősítésével történjen;
- a tanulók kezdeményezéseinek segítésére;
- közvetlen tapasztalatszerzés segítésére;
- a közösségi cselekvések kialakításának segítésére, fejlesztésére;
- a változatos munkaformák alkalmazásával - kooperatív struktúrák - erősödjön az együvé tartozás, az egymásért való felelősség.

Tanítási órákon kívüli foglalkozások:

Ezek a foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formák, értelemmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló lehetőségeit adják. Feladata, hogy a tanulókat önellenőrzésre, egymás segítésére nevelje, átgondolt feladattervvel és tevékenységekkel erősítse a közösséghez való tartozás érzését. Egyben ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek.

Szakkörök:

A különböző szakköröket a magasabb szintű képzés igényével a tanulók érdeklődésétől függően indítja az iskola. A foglalkozások előre meghatározott tematika alapján történnek.

Sportkör:

A tanulók mindennapi testedzésének, mozgásigényének kielégítésére, a mozgás és a sport megszerettetésére sportköri foglalkozásokat biztosítunk. Lehetőséget teremtünk a különböző sportági foglalkozásokon és versenyeken való részvételre.

Tanulmányi kirándulások, táborok:

Az intézmény a diákok részére tanulmányi kirándulásokat szervezhet, melyeknek célja a pedagógiai program célkitűzéseivel összhangban az osztályok közösségi életének fejlesztése.

- nyári hagyományos gyermektáborok
- hazai és szlovákiai erdei iskolák, táborok
- osztálykirándulások
- adventi iskolai kirándulás

Tanulmányi- és sportversenyek:

A tanulók tanulmányi és sportversenyeken való részvétele kiemelkedő teljesítmények függvényében lehetséges.

- különböző közös programok (pl. színház-, mozi-, múzeumlátogatás stb.);
- iskolai- és iskolán kívüli rendezvények, ünnepségek, megemlékezések;
- iskolai hagyományőrzés;
- diákönkormányzati munka.

A tanulók önirányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányításával együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket. Feladata olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek segítik a közösségépítő tevékenységeket.

Könyvtár:

Az iskola könyvtára meghatározott és rögzített nyitvatartási időben áll a tanulók és a pedagógusok rendelkezésére, valamint a tanulók a tananyagba beépítve ismerkedhetnek a könyvtár alapvető szabályaival, használatával.

Felzárkóztató foglalkozások:

Célja az alapkészségek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás, melyek differenciált módon zajlanak.

Tehetséggondozás:

A gyermekek tehetségüknek megfelelő területen differenciáltabb és mélyültebb képzésben részesülnek.

Énekkarok:

Célja a megfelelő adottságú tanulók zenei képességeinek, személyiségének igényes fejlesztése.

Az iskolai tényezők nem differenciáltan, egymástól függetlenül, hanem egymás mellett alakítják a tanulók személyiségét. Ezért kell kiemelni azokat a legfontosabb, közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket figyelembe veszünk a mindennapi munka során.

- A közösségfejlesztés nemcsak a pedagógusok, hanem az iskola valamennyi dolgozójának, s az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is feladata, mert:
- megjelenésével,

- viselkedésével,
- beszédstílusával,
- társas kapcsolataival az iskola valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

10 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

10.1 A pedagógusok feladatai

- A pedagógus felelősséggel és önállóan, a tanulók nevelése érdekében végzi munkáját. A nevelő-oktató munka általános és az intézmény pedagógiai programja alapján módszereinek szabad megválasztásával tevékenykedik.
- Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a köznevelési törvény, pedagógiai és szaktárgyi útmutatók, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, a Szervezeti és Működési Szabályzat, a szaktanácsadó/szakértő ajánlásai és az igazgató útmutatásai alkotják.
- Hivatásából eredő kötelessége, hogy végezze pedagógiai munkáját, fejlessze szaktárgyi és általános műveltségét. Ennek érdekében használja fel az önképzés és szervezett továbbképzés alkalmait. Tanártársaival, a szülőkkel és a tanulókkal való kapcsolattartása során érvényesüljenek a kulturált, pedagógiai hivatást tükröző érintkezési szabályok.
- Egész tanévi munkáját megtervezi, amelyet a munkatervben meghatározott időpontig a munkaközösség-vezetőnek véleményezésre bemutat. Ezen tervezet kiegészítéssel, javítással több tanéven át is használható. Tanmenete alapján halad szaktárgyának tanításában. Kétheti óraszámnál nagyobb eltérését jelenti a munkaközösség-vezetőnek, azt a munkaközösség-vezetővel egyeztetve módosítja.
- Ellátja a nevelő-oktató munkával szoros kapcsolatban lévő feladatokat, különösen az alábbiakat: a tanítás előkészítése, írásbeli dolgozatok, feladatlapok, munkafüzetek javítása, ellenőrzése, szemléltető-, kísérleti- és munkaeszközök tanításra való előkészítése.
- Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni, az érdemjegyeket legalább havonta az osztálynaplóba beírni. (Szöveges értékelés az érintett évfolyamokon.)
- A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.

- Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát (haladási-, szakköri-, fejlesztési napló vezetése, stb.).
- A munkatervnek megfelelően végzi a felzárkóztató, fejlesztő feladatokat, valamint a tehetséggondozást.
- Részt vesz a szaktárgyának megfelelő munkaközösség(ek) és a nevelőtestület munkájában. E közösségek munkáját arányos, egyéni feladatok megoldásával segíti.
- Szaktárgyával kapcsolatban fogadó órákon és szülői értekezleteken információt ad a szülőknek. A tanulókkal kapcsolatos tapasztalatairól folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököket, rendkívüli esetben az igazgatót.
- Tevékenysége egészével elősegíti a nevelés-oktatás általános és helyi követelményeinek teljesítését.
- Szaktárgyától függetlenül kötelessége a hivatástudatra, a helyes magyar beszédre és írásra, és általában a kifejezőkészség javítására nevelés.
- Tartsa tiszteletben a tanulók emberi méltóságát.
- Követelje meg magától, munkatársaitól, tanulóitól a pontos, fegyelmezett munkát és magatartást.
- Kötelessége, hogy a tanulók kérdéseire, felvetéseire legjobb tudása, pedagógiai elhivatottsága alapján tárgyszerű, eligazító választ adjon.
- Köteles megjelenni az iskolai ünnepélyeken és a munkatervben rögzített, egész iskolát érintő rendezvényeken.
- Beosztás szerint ellátja az ügyeleti szolgálatot, helyettesítéseket és felügyeleteket.
- Munkája során köteles ügyelni szűkebb környezete (folyosó, tanterem, gyakorlóhely) rendjére, tisztaságára, a tulajdon védelmére.
- Óvja tanítványai testi épségét, tevékenyen segítse az egészséges életmódra nevelést. Lássa el a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban előírt kötelezettségeit!

10.2 Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnöki munka feladatkörei

- Ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása.
- Szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása.
- Közvetlen nevelőmunka.

Az osztályfőnöki foglalkozási tervek tartalma

- Helyzetelemzés, célok, feladatok.
- Tanulmányi kirándulás szervezése, tervezése.

- Óralátogatási terv.
- Szakköri, tanórán kívüli elfoglaltságok.
- Pályaválasztás.
- Gyermekvédelem.
- Családdal való kapcsolatok, felmérések.
- A közművelődési intézményekkel való kapcsolat.
- Tervezett osztályprogramok.
- Feladatok, felelősi rendszer.
- Osztályfőnöki tematikák.

Az osztályfőnök feladatai

- Az osztályfőnök feladata, hogy céltudatosan összehangolja a nevelési tényezőket, alaposan megismerje a tanítványai személyiségét.
- Tanév elején elkészíti osztályfőnöki éves nevelési tervét, és így biztosítja nevelőmunkája tervszerűségét.
- Az osztály közösségi életének kialakításában és fejlesztésében irányító szerepet tölt be, együttműködve az osztály-diákbizottsággal, a diákkörökkel.
- Lehetőség szerint látogatja osztálya tanítási óráit, szoros kapcsolatot tart az osztályban tanító tanárokkal.
- A fogadónapokat, szülői értekezleteket és lehetséges családlátogatásokat is kihasználva szoros kapcsolatot tart a tanulók szüleivel, eleget tesz a rendeletekben foglalt értesítési és ellenőrzési kötelezettségeinek (érdemjegyek, hiányzások, fegyelmik, meghívók, értesítő).
- Kellő információval rendelkezik ahhoz, hogy a szükséges esetekben alapos értékelést tudjon készíteni a tanulókról.
- Mind a félévi, mind az év végi magatartás és szorgalom osztályzatok megállapításához elemzi feljegyzéseit, kikéri az osztályban tanító tanárok, tanulók véleményét és ezek alapján dönt az értékelésről.
- Segíti az osztály szülői munkaközösségének munkáját. Szülői értekezleten beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről, pedagógiai tanácsokat ad, törekszik az iskola és a család nevelőmunkájának összehangolására.
- Határidőre elvégzi az osztályával kapcsolatos osztályfőnöki adminisztrációs teendőket (mulasztás, törzslap, stb…), havonta ellenőrzi, szükség szerint kiegészíti az ellenőrzőbe írt jegyeket.

- Figyelemmel kíséri, kezdeményezi és koordinálja osztálya tanulóinak a tanórán kívüli és - a meghatározott esetben - iskolán kívüli elfoglaltságait.
- A szülő kérésére egy-egy - de évente összesen három - napra távolmaradást engedélyezhet tanulóinak. Évente, tanévkezdéskor megismerteti tanulóival az iskolai élettel kapcsolatos baleset- és tűzvédelmi előírásokat és a Házirendet.
- A Házirendben meghatározott módon jutalmazhatja, elmarasztalhatja tanulóit.

10.3 e-Kréta

Iskolánk a **KRÉTA** e-Naplót használja, amely elektronikus ellenőrzőn keresztül nyújt információt a szülőknek. Az e-ellenőrző tartalmazza azokat a tanulmányi és mulasztási adatokat, amelyeket a pedagógus az e-naplóban feltüntet. Természetesen lehetőség van az e-ellenőrzőben a szülő és tanár közötti kommunikációra is.

Aki okostelefonon (iOS / Android) szeretné megtekinteni gyermeke értesítőit és értékeléseit, mindössze annyi dolga van, hogy az **"App Store"**-ból vagy a **"Play Áruház"**-ból le kell töltenie a **KRÉTA** alkalmazást. Az applikáció segítségével a felhasználók megtekinthetik a diákok órarendjét és házi feladatait, osztályzatait és mulasztásait. A rendszer segítséget nyújt a diákok tanulmányi előmenetelének hatékony ellenőrzésében. A belépéshez szükséges a felhasználónevet és jelszót minden diáknak a saját iskolájától kell igényelni.

11 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

11.1 A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása

Sajátos nevelési igényű tanulók: „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd". (NKT 2011. 4§, 25.)

Az intézmény a sajátos nevelési igényű tanulók köréből az alábbiak ellátását biztosítja:

- Mozgássérült tanulók integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátása, preventív foglalkoztatása.

- Érzékszervi fogyatékos (hallás- és látássérült) tanulók integrált nevelése, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátása, preventív foglalkoztatása.
- Beszédfogyatékos tanulók integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátása;
- Tanulásban akadályozott, (enyhe fokban értelmi sérült) gyermekek integrált nevelése-oktatása, pedagógiai és egészségügyi célú habilitációs és rehabilitációs ellátása;
- Pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek, integrált nevelése-oktatása, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátása.

Tárgyi feltételek

Intézményünk épülete teljes körűen akadálymentesített.

Személyi feltételek

A gyermeket fejlesztő pedagógus, illetve a fogyatékosságának megfelelő utazó gyógypedagógus szakemberek segítik az iskolai munkájában.
A gyógypedagógus feladatai az integrált nevelés, oktatás során:

- Együttműködés a pedagógussal, segítségadás a pedagógiai diagnózis, a szakértői vélemény értelmezéséhez.
- Segítségadás a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni igényeihez szükséges optimális környezet kialakításához.
- Segítségnyújtás a speciális segédeszközök kiválasztásában, beszerzésében.
- Figyelemmel kíséri a sajátos nevelési igényű tanulók haladását, javaslatot tesz a fejlesztés irányára.
- A törvényi előírások betartásával, a tanuló szakvéleményének ajánlásai és javaslatai alapján egyéni fejlesztési tervet készít.
- Egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokat tart.
- Együttműködik a pedagógusokkal, a tantestülettel.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel.

11.2 Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege

- órai differenciált foglalkozás,
- komplex képességfejlesztés,

- logopédiai terápia,
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alapján. a tanulót ellátó utazó gyógypedagógussal egyeztetve.
- kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozások szervezése az utazó gyógypedagógusok által, a Szakértői Bizottság javaslatai alapján, a törvényben meghatározott óraszámban.

11.2.1 A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a köznevelési törvény (2011. évi CXC.), foglalja össze. A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- a tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

Ép értelmű sajátos nevelési igényű tanulóinkra az iskola helyi tantervét alkalmazzuk az SNI irányelvek figyelembevételével.

Az intézményünkben megvalósuló nevelés, oktatás gyakorlat elősegíti a sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítástanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében

meghatározó, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, illetve azok a pedagógiai eljárások, módszerek amelyekre kiemelten jellemző:

- a tananyag-feldolgozásnál a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásainak figyelembevétele;
- szükség esetén egyéni fejlesztési tervek készülnek, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmazunk;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő adatokat beépítjük a tanítási-tanulási folyamatba,
- az elért eredmények alapján szükség szerint megváltoztatjuk pedagógiai eljárásainkat, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmazunk;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresünk;
- lehetőség szerint alkalmazkodunk az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködünk különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

11.3 A sajátos nevelési igényű tanuló nevelésével, oktatásával kapcsolatos eljárások, lehetőségek formái

A tankötelezettség teljesítésének módjai A tankötelezettség megkezdésének feltétele, hogy a gyermek elérje az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget. Ezt a sajátos nevelési igényű tanulók esetében szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye határozza meg, illetve már iskoláskorú gyermek esetében a szakértői véleményben szerepel az is, hogy a tanuló a tankötelezettségének milyen módon tehet eleget.

A szülőnek joga, hogy megválassza: gyermeke a tankötelezettségének iskolába járással vagy magántanulóként tesz-e eleget – amennyiben a Szakértői Bizottság ezt alátámasztja.

Egy tanévnél hosszabb idő Sajátos nevelési igényű tanuló esetében a helyi tanterv, a szakmai (pedagógiai) program az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet. Ebben az esetben a félévi osztályzatot a megnövelt tanítási idő felénél, az év végi osztályzatot a tanítási idő végénél állapítjuk meg.

Egyéni továbbhaladás Az első évfolyamra felvett tanuló részére – ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi – az iskola igazgatója a szakértői vélemény alapján az egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó továbbhaladást (egyéni továbbhaladást) engedélyezhet. Ha a tanulónak egyéni továbbhaladást engedélyeztek, a pedagógus – a szakértői vélemény alapján – egyéni fejlesztési ütemtervet készít. Az ütemtervben kell meghatározni, hogy a tanulónak az

egyes évfolyamok végére milyen követelményeket kell teljesítenie, valamint megjelölni, hogy melyik évfolyam végére kell utolérnie a többi tanulót. Az egyéni továbbhaladás – valamennyi vagy egyes tantárgyakból különböző évfolyamokig, de – legkésőbb a negyedik évfolyam végéig tarthat. Ha a tanuló az egyéni ütemtervben meghatározott évfolyam utolsó tanítási napjáig nem éri utol a többi tanulót, tanulmányait ennek az évfolyamnak a megismétlésével folytathatja.

11.3.1 Egyéni foglalkozás

- Ha az 1–4. évfolyamra járó tanuló eredményes felkészülése ezt szükségessé teszi;

illetve tanulmányi kötelezettségeit nem teljesítette, és ezért évfolyamot ismétel, lehetővé tesszük számára, hogy hetente legalább két alkalommal egyéni foglalkozáson vehessen részt.

- Ha a sajátos nevelési igényű tanulót az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól, az iskola egyéni foglalkozást szervez részére. Az egyéni foglalkozás keretében, egyéni fejlesztési terv alapján segíti a tanuló felzárkóztatását a többiekhez.
- Az általános iskola 1–4. évfolyamán a tanulók eredményes felkészítése céljából. Eredményes felkészülés alatt azoknak az ismereteknek, képességeknek, készségeknek a negyedik évfolyam végére történő elsajátítása értendő, amelyek az ötödik évfolyamba lépéshez szükségesek. Az iskola a szülőt tájékoztatja azokról a lehetőségekről, amelyekkel az iskola segítséget tud nyújtani gyermeke eredményes felkészüléséhez. A közoktatási törvény szerint az 1–4. évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítése céljából egyéni foglalkozás tartható, illetve lehetővé kell tenni, hogy a tanuló az eredményes felkészüléshez legalább heti 2 alkalommal egyéni foglalkozáson vehessen részt.

Az együttnevelés szubjektív tényezői

A törvényi háttér megléte elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a szubjektív tényezők.

Biztosítjuk:

- a különleges bánásmódot igénylő tanuló beilleszkedését és együtthaladását a többi tanulóval, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által adott javaslatok beépítését az egyéni fejlesztési tervekbe,
- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését, a fejlesztő szemlélet érvényesítését, dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek differenciált tanulásszervezésben. A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli. Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb… Ez a fajta tanulásszervezés az osztály valamennyi tagjának számára kedvező. A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki és miben marad el társaitól. Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők. A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, optimális, támogató környezetet kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljék egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem különleges bánásmódot igénylő) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában.

A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az osztálytársakkal a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az iskolánk a sajátos nevelési igénynek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

11.4 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá

személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Évről - évre egyre több problémával küszködő gyerekkel találkozunk, amely nagy terhet ró a pedagógusok vállára, sok esetben csak szakember segíthetne a probléma feltárásában és megoldásában. Az iskola- és osztályváltás, valamint az iskolába lépés miatt jelentkező beilleszkedési (esetleg magatartásbeli) gondok okai igen szerteágazóak lehetnek, hiszen akár a családtól való elszakadás is halmozhatja a gyermek pszichés megterhelését. Így fontosnak tartjuk, az iskola- és osztályváltás okainak feltárását, a tanuló személyiségének viszonylag gyors felderítését, a gondviselőjével történő egyeztetést és a felmerülő problémák esetleges megelőzését vagy megoldását.

Magatartási nehézségek

A magatartási nehézségekkel küzdő gyerekekre jellemző, hogy kapcsolata szüleivel, szűkebb környezetével nem megfelelő. A közösséghez nehezen vagy egyáltalán nem alkalmazkodik. Állandóan foglalkozni kell vele, vagy teljesen " eltűnik a tömegben ", mintha nem is lenne jelen. Általában ellenáll a nevelő hatásoknak - aktív vagy passzív módon. Oktató - nevelő munkánk során ezek a tanulók jelentik a legnagyobb gondot. Arról, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzd, vagy fogyatékosságban szenved, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

Cél

Célunk: a megfelelő szokások, minták, attitűdök, készségek és ismeretek elsajátításának elősegítése. Tanulóinkkal meg kell ismertetnünk a szociális viselkedés alapvető szabályait, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Ki kell alakítanunk bennük a közösségbe való beilleszkedéshez szükséges alkalmazkodó- és kompromisszum-készséget, toleranciát és türelmet. Közös célunk a szeretet és bizalom talaján a helyes viselkedésminták kialakítása a problémás tanulókban, tehát a beilleszkedés segítése és nem a kirekesztés.

Feladat

- szakember igénybevétele a magatartási, beilleszkedési problémák megoldásának segítésébe. Nagy segítséget jelent a Dabasi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központtal való kapcsolattartás
- szoros kapcsolat tartása a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Dabasi Tagintézményével

- magatartás havonta történő értékelése, hangsúlyt fektetve az önértékelésre is
- a személyiség pozitív tulajdonságainak erősítése, sikerélményhez juttatás
- az antiszociális személyiségjegyek átformálása
- a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása a gyerekcsoportokban, a tantestületben és az iskolában
- problémák feltárása, megoldási javaslatok adása
- a szülői házzal való szoros együttműködés (családlátogatás, fogadóóra, nyílt nap);
- a pedagógus személyisége, személyes példamutatás (fokozott odafigyelés, példamutatás, az állandó informáltság a gyermekről, speciális felkészültség)
- a közösség formáló erejének felhasználása, a kirekesztettség feloldása
- élményszerű közösségi programok felkínálása
- differenciált osztálymunka
- egyénre szabott feladatok
- irányított játék
- sport- és szabadidős programok
- jutalmazás
- tolerancia.

Mindezek mellett az életkori sajátosságoknak megfelelően erősítenünk kell bennük a rendszeres mozgás iránti igényt. A sport - az egészség megőrzésén túl - fejleszti tanulóinkban a szabályokhoz való alkalmazkodás készségét, levezeti a felgyülemlett energiát, erősíti a közösséghez tartozás érzését, sikerélményt ad, s mindezek pozitív hatása az iskolai élet egyéb területein is megmutatkozik majd. Iskolán kívüli sport- és szabadidős programok szervezésével segítségünkre lehetnek a testnevelést tanító tanárok, egyéb pedagógusok, a napközis nevelők és szülők egyaránt. Fontos, hogy a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő gyerekek találjanak az iskolában olyan személyt, akihez bizalommal fordulhatnak, aki egyéni beszélgetések során könnyebben megtalálhatja a negatív viselkedés okait. Különösen hasznos, ha ez a személy konstruktív együttműködést tud kialakítani a szülővel.

Az általános feladatok mellett vannak egyéb kiemelt feladataink is, melyek azokra a lehetőségekre fókuszálnak, ahol nagyobb lehetőség van magatartási nehézség vagy beilleszkedési zavar fellépésére.

A beilleszkedési nehézségek gyakran járnak együtt magatartási zavarokkal. Ezért különös körültekintéssel járunk el azokkal a tanulókkal, akik valamilyen ok miatt szokatlan körülményekhez kénytelenek, viszonylag gyorsan alkalmazkodni. Ezek általában első osztályba

érkezéskor, iskolaváltoztatáskor a legjellemzőbbek, valamint az átmenetek esetén (óvoda – iskola, 4. évfolyam – 5. évfolyam, általános iskola – középiskola).

Iskolába lépéskor, az első osztályba érkezéskor

Az iskola oktató-nevelő munkája csak a megelőző nevelési szint figyelembevételével, az óvodákkal való állandó és tartalmas kapcsolattartással lehet eredményes. Ennek érdekében az első osztályba lépés előkészítésének kialakult hagyományai vannak intézményünkben. Elemei:

- Az iskolavezetés a leendő első osztályban tanítókat időben kijelöli, és azt nyilvánosságra hozza.
- A tanítók iskolai előkészítő foglalkozásokat, előkészítő tábort szerveznek és tartanak, ahol a szülő, gyermek megismerkedhetnek az iskolával és a leendő tanítókkal.
- Törekszünk az érdemi konzultációra a nagycsoportos óvodások óvónői és a majdani tanítók között.
- Az óvodások ellátogatnak az iskolába, ahol találkoznak az iskolásokkal, tanárokkal, megismerkedhetnek a környezettel.
- Az elsős nevelők gondoskodnak arról, hogy a bekerült kisgyermekek fokozatosan állhassanak át az iskolai életre, melyet megkönnyít az iskolaotthonos oktatási forma.
- Az óvodapedagógusokkal folytatott konzultációk során szerzett információkat felhasználjuk az osztályközösségek kialakításakor és az egyéni kapcsolatteremtésben.

Osztályváltáskor, más iskolából érkezéskor

- Elfogadó és befogadó tanulóközösség kialakításával segítjük az érkező beilleszkedését.
- Az osztályközösség kialakításakor a figyelmesség, segítőkészség, türelem, megértés értékeit helyezzük előtérbe, gyakoroltatjuk.
- A családdal, a szülőkkel való szoros és rendszeres kapcsolattartást is nagyon lényegesnek tartjuk (a gyermekek családi körülményeiről szerzett tapasztalatok nagyon sok esetben eredményesek a problémák feltárásában és megoldásában, hisz a szociális körülményeken túl segít megismerni a gyermek és családtagok egymáshoz való viszonyát, nevelési szokásait, életrendjét).

Átmenet a 4. és az 5. évfolyam között

A tanulók életében, fejlődésében meghatározó vízválasztó ez az átmenet. A felsőbb évfolyamosok életébe való zökkenőmentes beilleszkedés érdekében szükséges:

- az 1-4. évfolyamos és az 5-8. évfolyamos diákok, illetve tanáraik és tanítóik közös programokon való részvétele;

- tanulmányi versenyek szervezése és lebonyolítása tanítók és szaktanárok együttműködésével;
- tanórák látogatása;
- a tanár-diák kapcsolat közvetlenebb formáinak vegyes korosztályi összetételű gyermekcsoportokkal való gyakorlása (pl. sportjátékok, túrák, táborok, stb.);
- az intézményben megszokott rendezvények és hagyományok erősítése a tagozatok között.

Átmenet az általános iskola és a középiskola között

Az iskola – nyolc osztályos általános iskola lévén – nem vállalhatja a szerkezetváltó (nyolc- és hatosztályos) középiskolákba való beiskolázás előkészítését. Pedagógiai programunk szerint a nyolcadik évfolyamra juttatjuk el a tanulókat olyan tudás- és neveltségi szintre, amely birtokában eredményesen megállhatják helyüket a képességeiknek megfelelő középiskolákban.
Ennek érdekében:

- nyolcadik évfolyamon a felvételi tantárgyakból felvételi előkészítőket szervezünk;
- az osztályfőnök a tanulók személyiségének és előmenetelének ismeretében irányítja a továbbtanulást;
- figyelemmel kísérjük tanulóink középiskolai pályafutását, így első kézből szerzett információk alapján irányítjuk a későbbi évfolyamok tanulóit az egyes középiskolákba.

Már kialakult probléma esetén

A szülők, a pedagógusok és egyéb szakemberek közötti rendszeres, őszinte kommunikáció alapvető a közös cél elérése érdekében. Fontos az egymás munkáját segítő és erősítő kapcsolat kialakítása. Iskolánkban, ahogy mindenhol, egyre több a problémával küzdő gyermek.
A szélsőséges magatartásformák jelentkezése esetén az elsődleges feladat a tanuló személyiségének és az ok-okozati összefüggések gyors feltárása, majd ezek függvényében az optimálisnak tűnő eljárás megtervezése:

- a család megismerése, a tanuló helye a családban,
- az osztályban tanító pedagógusok bevonása a nevelési gondok megoldásába
- a szülők bevonása a nevelési problémák megoldásába
- a tanulóval való egyéni bánásmód, beszélgetések, személyre szabott, nevelő szándékú feladatok adása
- a szabályok be nem tartása esetén következetes bánásmód, szankciók
- szociális helyzetfelmérés, lehetőség szerinti segítségnyújtás
- tájékoztató előadások a fiatalok káros szenvedélyeiről (szakemberek bevonásával)

- a nevelőtestület konzultációja a devianciáról, a rehabilitációs tevékenységről (nevelési értekezlet, belső továbbképzések).

A pedagógus munkáját csak a kölcsönös bizalom, tapintat, a személyiségjogok tiszteletben tartásával végezheti, főleg olyan kérdésekben, amelyek a tanuló alapvető személyiségjegyeit érintik. Amennyiben a körülmények felderítése, az eljárás megtervezése meghaladja erőnket, igénybe kell venni külső szakemberek közreműködését (orvos, pszichológus, nevelési tanácsadó).

11.5 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség valami iránt megmutatkozó hajlam, képesség. A tehetséges ember valamilyen tevékenységben az átlagosnál magasabb teljesítményre képes. A tehetséges tanulót átlag feletti képességeiről, feladat-elkötelezettségéről, kreativitásáról lehet felismerni. Ezek az életkor előrehaladásával egyre differenciáltabban jelentkeznek.

A tehetséggondozás a pedagógusnak az a tevékenysége, amely lehetővé teszi a tehetség felismerését, kibontakoztatását. A tehetséget nem mindig könnyű felismerni, ugyanis ezek a gyerekek nem mindig jó tanulók, nem mindig koraérettek, sőt éppen hogy hanyagok, lassan kibontakozók is lehetnek. Felismerésükhöz éppen ezért fontos a pedagógus. Gondozásukhoz pedig elengedhetetlen a jó szaktanár, az igazi nevelő, és a támogató szülő, hogy a gyermek az átlagosat messze felülmúló teljesítményt tudjon létrehozni.

Iskolánk szlovák nemzetiségi nyelvoktató iskola, ezért kiemelt feladatunk e nyelvnek és a szlovák népismeretnek az oktatása. A tehetséges gyerekeket szakkörökön fejlesztjük mind az alsó, mind a felső tagozaton. A 8. osztályos tanulóinkat szlovák nyelvvizsgára készítjük föl.

A tehetség területei

- matematikai- logikai
- nyelvi
- művészeti
- műszaki
- testi-mozgásos
- természettudományi
- szociális
- vezetői képességek.

Célunk a tehetséggondozásban, képességfejlesztésben

- a gyerekek tehetségének felismerése és hozzásegítése az átlag feletti képességeinek kibontakoztatásához
- a tehetséges gyerek erős, valamint a gyenge oldalának fejlesztése, erősítése;
- megfelelő légkör megteremtése
- szabadidős, lazító programok, amelyek biztosítják a feltöltődést, a pihenést.

Feladataink

- a tehetség felismerése: a tehetségre utaló jelek felismerése
- a tehetség fejlesztése, a tehetség kibontakoztatása: erős alapképzés; a személyiségjegyek figyelembe vétele; változatos lehetőségek biztosítása a tehetség kibontakoztatására; motiválás
- a tehetség gondozása: képességek fejlesztése-tanórán és tanórán kívüli tevékenységeken egyaránt megnyilvánul, valamennyi pedagógus kiemelt feladata.

Tehetséggondozás az oktatás különféle területein

- az iskolai tanítási órákon (az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, az ismeretanyag mennyiségének és minőségének helyes megválasztása, differenciálás)
- az iskolaotthonban
- csoportbontás során (itt megvalósulhatnak magasabb követelmények)
- tehetséggondozó foglalkozásokon
- szakkörökön
- tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön
- kiscsoportos foglalkozásokon
- iskolai sportszakkörökön
- szabadidős tevékenységek egy részénél (színház-, múzeumlátogatás)
- iskolai könyvtár használata során
- középiskolai előkészítőkön
- a továbbtanulás segítésénél
- táborokban
- versenyeken való részvétel
- lehetőséget adunk külsősök által szervezett tanfolyamoknak
- szereplések városi rendezvényeken
- iskolai szintű értékelés, osztályok és tagozatok közötti tanulmányi verseny.

11.6 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek - és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik a nevelő - oktató intézmények pedagógiai tevékenységéhez azzal, hogy az iskolában olyan légkört, olyan igazgatási, pedagógiai tevékenységet kell kialakítani, amely eleve kizárja annak a lehetőségét, hogy bármelyik gyermek, tanuló származása, színe, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása vagy bármilyen más oknál fogva hátrányos, kitaszított helyzetbe kerüljön.

A pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelmények, hogy mindenki részére biztosítsa a fejlődéshez szükséges feltételeket, azokat a lehetőségeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a tanuló képességeit, tehetségét kibontakoztathassa, szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

A gyermek és ifjúságvédelem feladatai számos esetben elkülönülnek a tanítási órák feladataitól. A nevelők a tanulókkal személyes kapcsolatban vannak, a napi kapcsolat elősegíti a tanulók minél jobb megismerését. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a Dabasi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Nevelőink alapvető feladatai a gyermek-és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémák a Dabasi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ szakembereinek.

Minden pedagógus közreműködik a gyermek-és ifjúságvédelemi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az intézményvezető felel:

- a gyermek - és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységekért
- a gyermek - és ifjúságvédelemi feladatok megszervezéséért és ellátásáért
- a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért

- a tanulóbalesetek megelőzéséért
- a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért
- az arra rászoruló tanulók rendszeres napközis ellátásáért.

A pedagógusok kötelezettsége:

- a tanuló egyéni képességének, tehetségének, fejlődési ütemének figyelembe vétele
- a gyermek szociokulturális helyzetének megismerése
- a tanuló képességének kibontakoztatása, illetve a hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkóztatása
- a tanuló egészsége, testi épsége megőrzéséhez szükséges ismeretek átadása
- közreműködés a gyermek - és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A pedagógusok feladatai:

- a szülőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztassa
- a tanulók emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa
- tegyen javaslatot a rászoruló tanulók számára a gyermekétkeztetéshez.

Az iskolában a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátását gyermek-és ifjúságvédelmi felelős segíti.

A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek-és ifjúságvédelmi munkáját.

A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős feladatai:

- rendszeres kapcsolattartás az intézmény vezetőivel, pedagógusaival, dolgozóival
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak
- családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében
- veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot
- segíti a Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységét;
- rendszeres kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálat további tagjaival (óvoda gyermekvédelmi felelőse, körzeti megbízott rendőr, védőnő, háziorvos)
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi

- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- szociális hátrányokkal küszködő fiatalok feltérképezése
- egészségügyi szűrővizsgálatok
- drog - és bűnmegelőzési programok
- pályaorientációs tevékenység
- intézmény könyvtárának, egyéb szolgáltatásainak használata
- szülők nevelési gondjainak segítése, fórumok szervezésével
- családlátogatás
- tudatosan szervezett szabadidős programok kínálata
- szenvedélybetegségek megelőzéséről felvilágosító előadások
- egészségvédelmi, baleseti, tűzvédelmi oktatás
- iskolai házirend betartatása
- tanuló - és gyermekbalesetek megelőzése
- iskolaotthonos oktatási forma
- napközis foglalkozások biztosítása
- felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről
- helyi, regionális, országos támogatásokra pályázás, felterjesztés
- kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézménnyel, áthelyező bizottsággal
- táborozási hozzájárulás
- pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon
- ingyenes étkeztetésre javaslattétel
- megfelelő kapcsolat az önkormányzattal a gyors segélyek intézése miatt.

Konkrét egyénre szóló feladatok:

- az indulási hátrányok csökkentése,
- személyiség motiválás,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- kommunikációs készségek fejlesztése,

- tanulási képességek fejlesztése,
- egészségvédelmi és szociális prevenció,
- viselkedéskultúra fejlesztése,
- önismeret, önnevelés fejlesztése,
- praktikus kreativitás fejlesztése,
- szociális készségek fejlesztése,
- a családi életre történő nevelés,
- az erkölcsi tartás fejlesztése.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- Pedagógiai Szakszolgálattal
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központtal
- polgármesteri hivatallal
- gyermekorvossal, védőnővel
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

A gyermekek alapvető joga az, hogy a képességének megfelelő módon oktassák, neveljék, ezért a tanulási kudarcnak kitett tanulók kiemelt figyelmet követelnek iskolánk pedagógusaitól is. Intézményünkre is igaz az, hogy a környezet, a körülmények megváltozásával egyre nő a tanulók közötti különbség, egyre több a tanulási problémával küzdő gyermek. Oktató – nevelő munkánkban kiemelt terület a különböző hátrányokkal érkezők, és lemaradók segítése, felzárkóztatása.

Feladataink:

- a kulturális, a szociális háttérből adódó hátrányok csökkentése
- segíteni a gyermeket a helyes önismeret, önértékelés kialakításában.

A kérdésben, hogy a gyerek, tanuló tanulási nehézséggel küzd, a pedagógiai szakszolgálat, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

A tanulási kudarcok feloldásában, a felzárkóztatásban részt vesz a pedagógusok mellett a szülő, a fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, szükség esetén pszichológushoz irányítjuk a tanulót.

A tanulási nehézségekkel küszködő, tanulási kudarcnak kitett tanulók esetei

- az iskolai vizsgálaton kiszűrt tanulók

- Pedagógiai Szakszolgálat által vizsgált tanulók
- a rehabilitációs bizottság által vizsgált, de fogyatékosnak nem minősített tanulók.

Célunk:

A tanulási nehézségekkel küzdő, nehezen haladó gyermekek részére egyéni bánásmóddal segítséget nyújtsunk a minimum követelmények elsajátításához (differenciált oktatással), mert ez a feltétele a továbbhaladásnak.

A tanulási, felzárkóztatási pedagógiai feladataink a következők:

- Év eleji szűrés a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Felzárkóztató foglalkozások.
- Egyéni fejlesztési terv készítése, az egyénre szabott követelmény kialakítása.
- Fejlesztő órák a felmentett és a tanulási nehézségekkel küszködő tanulók számára.
- Az egész napos oktatás keretében egyéni segítségnyújtás.
- Tanulásmódszertan tanítása a tanulóknak.
- A könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.
- A továbbtanulás irányítása, segítése.
- A képesség-kibontakoztató felkészítés.
- Az integrációs felkészítés.
- A tanulási problémás gyerekek elfogadtatása a tanuló közösség felé.
- A nevelők és tanulók személyes kapcsolatai.
- Szoros kapcsolat a helyi óvodával, intézményekkel, Pedagógiai Szakszolgálattal, Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottsággal, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központtal
- A családlátogatások.
- A szülők és a családok nevelési gondjainak a segítése.

A tanulással kapcsolatos legmeghatározóbb élmények alsó tagozaton érik a gyerekeket, amelyek hatása végig követi az iskolában eltöltött éveiket. Az elsős kisdiák legfontosabb feladata az olvasás- írástanulás. Olyan módszertani kultúra kialakítása a cél, amely megelőzi az olvasási problémákat, egyben felismeri a kudarc lehetséges okát, a diszlexiát.

Az olvasás és az olvasás-megértés területén vitathatatlanul nagy szerepe van a családnak. A társadalom kínálta szabadidő eltöltési módok az olvasás ellen hatnak. A család ellensúlyozhatja ezt a tendenciát. Az olvasás adta lehetőségek egyike a gyerek szókincsének, beszédének

fejlődése, amely visszahat az olvasott szöveg megértésére

Kiemelt feladat a könyvtárhasználat megismertetése, begyakoroltatása.

Fontos a belépő új tantárgyak esetében a szaktanár szerepe abban, hogy bevezesse a tanulót a szaktárgy sajátos nyelvezetébe, ezzel segítve a tanulmányi munka eredményességét, a kudarc megelőzését. Kiváló lehetőségek rejlenek az iskolai sportkörökben, ahol a gyermek sikerélményhez juthat, pozitív hatással vannak társas kapcsolataikra, így segítve beilleszkedésüket.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A szociális hátrányok enyhítése érdekében gyermekvédelmi felelős alkalmazása iskolánk munkájára már évek óta jellemző. A gyermekvédelmi munka nemcsak az ezen a munkakörben foglalkoztatott pedagógus feladata, hatékony gyermekvédelmi munka csak a nevelőtestület aktív közreműködésével képzelhető el. Különösen nagy felelőssége van ebben az osztálytanítóknak, osztályfőnököknek.

Célunk:

Segíteni azon tanulók egyéni fejlődését, ismeretelsajátítását, az iskolai környezetbe való beillesztését, akik szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek.

A hátrányos helyzet okai:

Családi mikrokörnyezetükből adódóan:

- túlságosan alacsony az egy főre jutó jövedelem
- nem megfelelőek a lakáskörülmények
- a család kulturális helyzete (a szülők alacsony iskolázottsága, a kultúra megbecsülésének hiánya, a (z) (ön)művelődés lebecsülése)
- a családi hagyományok ereje (hagyományokon alapuló kapcsolatok a családon belül és kívül, erkölcsi, szociális hagyományok, nevelési hagyományok, stb.)
- a család élete, a családtagok magatartása (kevés közös élmény a szülőkkel, helytelen nevelési módszerek, a gyermek nem megfelelő helyzete a családban, a szülők kifogásolható erkölcsi magatartása, rendezetlen életmódja az iskola munkájának lebecsülése, közömbösség vele szemben, stb.).

Családi házon kívüli környezet miatt:

- az utca, lakókörzet negatív hatásai
- helytelen viszony, kifogásolható kapcsolat, rossz magatartású és erkölcsű gyermekcsoporttal vagy felnőttekkel.

Egyéb körülmények:

- csonka családban felnövő gyerekek (árva, félárva, elvált, stb.)
- munkanélküli szülők gyermekei
- átmenetileg hátrányos helyzetűek
- áttelepült, beköltözött (új) tanulók
- tartós betegség miatt hátrányba kerülők.

Fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókra:

Évente felmérjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, gyermekvédelmi felelősünk folyamatosan nyomon követik fejlődésüket. A már kialakult hátrányos helyzet illetve veszélyeztetettség esetén igyekszünk orvosolni a bajt. Munkánk eredményessége érdekében szoros és jó kapcsolatot építettünk ki más intézmények szakembereivel:

- iskolaorvossal
- pszichológussal
- védőnővel
- családgondozóval
- fejlesztő pedagógussal, gyógypedagógussal
- a rendőrség és a gyámhatóság munkatársaival.

Az oktató – nevelő munka lehetőségeinek meghatározása:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás biztosítása
- felzárkóztató órák, foglalkozások szervezése
- iskolaotthon, napközi, tanulószoba igénybevétele, az erre való motiválás
- a diákétkeztetésben való részvétel
- a könyvtár, a számítógépes terem, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatainak megteremtése
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése, megoldása, a családlátogatások alkalmával
- a továbbtanulás irányítása
- az iskolai gyermek – és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége
- szoros kapcsolat kialakítása a polgármesteri hivatallal és Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központtal
- drog- és bűnmegelőzési programok megtartása

- táborozásokon, kirándulásokon, országjárásokon, színházlátogatásokon, bemutatókon való részvétel biztosítása
- a pályázatok figyelése
- tehetséggondozó programok kidolgozása
- tanulmányi versenyek szervezése, lebonyolítása
- egészségügyi vizsgálatok biztosítása, elvégzése.

Támogatások, kedvezmények biztosítása:

- étkezési kedvezmények a jogszabályok szerint
- eseti anyagi támogatás, a költségvetési keretek figyelembevételével
- iskolai alapítvány bevonása a hátrányos helyzetű gyermekek anyagi segítésébe.

Felelősei: a gyermekvédelmi felelős, az iskola vezetősége, az osztályfőnökök.
Igyekszünk az ingerszegény környezetből érkezőket élményekhez juttatni kirándulások, táborozások, kulturális és sportprogramok, vetélkedők szervezésével.

A hátránykompenzációs tevékenységek az iskolánkban:

- Megemlékezünk a hagyományos ünnepnapokról, (Mikulás, Karácsony, farsangi bál, Húsvét, gyereknap), ápoljuk hagyományainkat (Rákóczi-napok, Nemzetiségi-napok, ÖKO- nap) élményt és példát adva azok számára is, akiknél ez otthon nem adatik meg.
- Választékos szakköri kínálatunk, ahová célzatosan irányítjuk a gyermekeket a szabadidő hasznos eltöltése, és saját épülésük végett.
- A tanulási nehézségekkel küzdő tanítványainkat korrepetáljuk, napközibe, tanulószobába irányítjuk.
- Tanítványaink szüleivel állandó a kapcsolatunk.
- Tájékoztatjuk a családokat a törvény adta család- és gyermekvédelmi lehetőségekről.

12 A tanulók részvételi jogának gyakorlása az intézményi döntési folyamatban

A diákkörök

A tanulók közös tevékenységük megszervezésére diákköröket hozhatnak létre. Az iskolában működő diákkörök fajtáit a házirend tartalmazza. A diákkörök saját tagjaik közül egy-egy képviselőt választanak az iskolai diákönkormányzat vezetőségébe.

12.1 Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.
Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik. Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik. Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja.
A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzat egyetértési joga

- az SZMSZ tanulókat érintő rendelkezéseinek elfogadása és módosítása
- a tanulói szociális juttatások elosztási elvei eldöntésekor
- a házirend kialakításakor
- minden tanulókat érintő kérdésben.

A diákönkormányzat véleményezési joga

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,
- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízza meg.

12.2 Az iskolai diákközgyűlés

Az iskolai diákközgyűlést évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, melyen az intézmény igazgatójának vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az intézményi élet egészéről, az intézményi munkatervről a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az intézményi házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.
Az évi rendes diákközgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben. A rendkívüli diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az intézmény igazgatója kezdeményezheti.

- Az évi rendes diákközgyűlésen a diákönkormányzat és az intézmény képviselője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról,

különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.

- A diákközgyűlésen a tanulók az intézmény életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetéséhez.
- A diákközgyűlés napirendi pontjait a megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákközgyűlés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközgyűlés 1 tanév időtartamra a tanulók javaslatai alapján 2 fő diákképviselőt választ.
Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézmény vezetése (ill. fenntartója) teljes körűen térítésmentesen biztosítja.
Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből teljes körűen finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról (pl. hulladékgyűjtés stb.) maga dönt.

13 A SZÜLŐ, A TANULÓ ÉS A PEDAGÓGUS intézményi partnerei kapcsolttartásának rendje

Az iskola, mint oktató-nevelő intézmény, csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít, és figyelembe veszi a szülői elvárásokat. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógusközösség koordinált, aktív együttműködése, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség.

Megvalósulási formái:

- A kölcsönös támogatás.
- A koordinált pedagógiai tevékenység.

Feltétele:

- A kölcsönös bizalom és tájékoztatás.
- Az őszinteség.

Eredménye:

- A családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

13.1 A nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat kérjük a szülőktől:

- Mutasson aktív érdeklődést gyermeke tanulmányi-munkájával, iskolai magatartásával kapcsolatban, gyakoroljon kölcsönös ráhatást, megerősítést.
- Igényelje a nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását.
- Gyakoroljon együttműködő magatartást.
- Tanúsítson segítő hozzáállást.
- Őszinte, megfelelő hangnemű véleménynyilvánítással fejezze ki gondolatait.
- Törekedjen a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzésében.
- Mutasson aktív részvételt az iskolai rendezvényeken.

13.2 Iskolánk a gyermek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és az iskola faliújságján keresztül
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, e-ellenőrzőben, illetve a tájékoztató füzeten keresztül írásban) tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban, elektronikus úton vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel, diákönkormányzattal és a szülői munkaközösséggel.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten;
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

13.3 A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Szülői értekezletek:

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása.
- A szülők tájékoztatása:

- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól

- helyi tanterv követelményeiről
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról
- az iskola életébe történő szülői bekapcsolódás lehetőségeiről
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatójának
- tanulmányi kirándulások tervezéséről.

Fogadó órák

A szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal: otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb. előre egyeztetett időpontban.

Nyílt tanítási nap

A szülők betekintést nyernek az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, személyesen megismerik a tanítási órák lefolyását, közvetlenül tájékozódnak gyermek és osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató

A szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival és/vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról papíralapú és elektronikus ellenőrző útján.

Előadások szervezése

A szülők „továbbképzése” a gyermeknevelés, tanulási folyamat, egészséges életmód terén (meghívott szakemberekkel).

Pályaválasztási tanácsadás

Az adott év beiskolázási rendeletének ismertetése, lehetőségek, kínálatok, tapasztalatok bemutatása (meghívott középiskolai vezetőkkel).

Közös kirándulások, szabadidős programok

Céljuk a szülőkkel kialakított jó viszony fenntartása, elmélyítése.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola intézményvezetőjével, nevelőtestületével vagy a szülői választmánnyal.

A tanulók részére az alábbi együttműködési formákat biztosítjuk:

A gyermekeket az iskolai élettel kapcsolatos aktuális feladatokról, lehetőségekről az iskola intézményvezetője, az osztályfőnökök, a DÖK vezetője tájékoztatják. Ennek formái: osztályfőnöki órák, beszélgető körök, személyes megbeszélések, DÖK ülések.
Az intézményvezető a tanévnyitón ismerteti az év főbb feladatait, tanévzáráskor értékeli a tanévben végzett munkát.
A DÖK felnőtt képviselője a gyermekek érdekeit képviseli az intézmény vezetői értekezletén. Az intézkedésekről rendszeresen tájékoztatja a gyermekeket.
Az osztályfőnökök az osztályfőnöki órákat is felhasználják a gyermekek tájékoztatására.

szülő-iskola kapcsolattartás formái; tanuló-pedagógus kapcsolattartás formái;

Intézmény-kötelező partner kapcsolattartás formái

- e-Krétán keresztül,
- írásos formában, aláírva

Intézmény-nem kötelező partner kapcsolattartás formái

- honlap www.rakoczidabas.hu
- különös közzétételi lista https://www.kir.hu/KIR2_INFO/pub/Index/037749
- Facebook oldal https://www.facebook.com/ferencaltalanosiskola.rakoczi/

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti , évfolyamonkénti követelményei https://www.kir.hu/KIR2_INFO/pub/Index/037749

14 Vizsgaszabályzat

14.1 A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja, hogy szabályozza a diákok tanulmányok alatt tett vizsgáinak lebonyolítási rendjét.

A jogszabályok szerint a tanulmányok alatti (osztályozó-, javító-, különbözeti) vizsga

- követelményeit
- (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) részeit
- értékelési rendjét

A nevelőtestületünk a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon – az iskola honlapján is – nyilvánosságra hozza. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelembe vesszük a vonatkozó jogszabályokat.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon diákok osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az iskola pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

14.2 A vizsgaszabályzat hatálya

E vizsgaszabályzat az iskolánk által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozóvizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javítóvizsgákra vonatkozik
- szintvizsgákra.

Hatálya kiterjed az iskola valamennyi diákjára,

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít
- aki a 6. és 8. évfolyamon tanul.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan diákjaira, akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézményvezető különbözeti vizsga letételét írja elő és az iskola nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgaszabályzat hatályba lépése 2017. szeptember 1., érvényessége határozatlan időre szól.

Felülvizsgálatát az intézményvezető s a nevelőtestület kezdeményezheti.

A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításának szabályait a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendelet határozza meg.

A tanulmányok alatti valamennyi vizsga háromtagú vizsgabizottság előtt zajlik. A bizottság tagjait – az összeférhetetlenség szabályait figyelembe véve – az intézményvezető írásban bízza meg a vizsgát megelőzően. A két bizottsági tagnak és az elnöknek titoktartási kötelezettsége van.

A vizsgáról jegyzőkönyvet készítünk az elnök és a tagok aláírásával.

A jegyzőkönyvhöz, amelyet az irattárban a jogszabálynak megfelelően megőrizünk, mellékletként csatoljuk a vizsgázó diák írásbeli dolgozatát, a szóbeli felkészülés alatti jegyzeteit, valamint a munkaközösség-vezető hitelesítő aláírását. IGAZGATÓ

Az írásbeli dolgozatot a diák megtekintheti, az értékeléssel kapcsolatban írásban észrevételt tehet. A szülő – kérésre – a vizsgaanyagba betekinthet.

14.2.1 Az írásbeli vizsga általános szabályai

Az írásbeli vizsga alkalmával követendő szabályok a vonatkozó jogszabályokban.

A legfontosabb szabályok:

- A vizsga kezdetekor a vizsgaelnök megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket.
- A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár alakítja ki.
- Az írásbeli vizsgán csak az iskola hosszú bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számítógép használatát.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség adható.

A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként negyvenöt perc.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére, az intézményvezető engedélye alapján:

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni;
- lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja;
- engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb két írásbeli vizsgát tehet. A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani. A pótló vizsga harmadik vizsgaként – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – is megszervezhető.

14.2.2 A szóbeli vizsga általános szabályai

Legfontosabb szabályok:

- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdi a vizsgát, amelybe beosztották.
- A vizsgateremben, egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként tizenöt percnél több nem lehet.
- A felkészülésre vizsgatárgyanként legalább tizenöt perc időt kell biztosítani a vizsgázó számára.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközöket.
- A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól kaphat segítséget.
- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt.
- A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésére álló idő letelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tételből teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele.
- Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére az intézményvezető engedélye alapján:

- a harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tizenöt perccel meg kell növelni;
- engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen;
- ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie.

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három szóbeli vizsgát tehet.
A jogszabály részletesen szabályozza:

- a szóbeli vizsgán elkövetett esetleges szabálytalanság következményeit;
- a vizsgáról fel nem róható okból elkéső vizsgázó ügyét;
- a vizsgáról felróható okból elkéső vizsgázó ügyét;
- a vizsgát engedély nélkül korábban abbahagyó vizsgázó ügyét.

14.2.3 A gyakorlati vizsga általános szabályai

Gyakorlati vizsgarészt tartalmaznak iskolánkban a következő vizsgatantárgyak:

- testnevelés ÉS SPORT; TECHNIKA
- informatika
- ének-zene
- rajz és vizuális kultúra

Legfontosabb szabályok:

- A gyakorlati vizsgafeladatokat a szaktanárok állítják össze.
- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a feltételek meglétéről. A gyakorlati vizsgarész a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén kezdhető meg, illetőleg folytatható.
- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról.
- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.
- Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
- A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni.

Vizsgaszervezés

Szintvizsgát szervezünk a 6. és a 8. évfolyam összes tanutója számára a tanév végén az éves munkaterv szerint.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a diáknak **osztályozóvizsgát** kell tennie, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelménynek egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- a meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet;
- a tanuló a félévi, illetőleg év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát. Ezt a szándékot a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig kell jelezni.

A nevelőtestület döntési jogkörébe tartozik a tanulók osztályozóvizsgára bocsátása. Tehát az osztályozóvizsga letételéhez nem elegendő a szaktanár engedélye, hanem a nevelőtestület – igazgató által aláírt – határozata is szükséges.

Iskolánkban osztályozó vizsgára jelentkezni – a tanév elején megadott határidő szerint – lehet. A jelentkezéshez szülői aláírás szükséges. A vizsgákat a munkaközösségek szervezik a vizsgaszabályok szerint.

Egy-egy tantárgy vizsgaanyagát a munkaközösség tagjai állítják össze. Egy vizsgaidőszak adott napján évfolyamonként azonos dolgozatot kell íratni. A munkaközösség-vezető az aláírásával hitelesíti, hogy az írásbeli és a szóbeli vizsga anyaga megegyezik a pedagógiai programban meghatározott, adott évfolyamra vonatkozó követelménnyel.

A szóbeli vizsgák nyilvánosak, de a megtekintési szándékot legkésőbb a vizsganap előtti munkanapon írásban jelezni kell az iskola titkárságán, és a megtekintés csak akkor engedélyezhető, ha azzal a vizsgázó is egyetért. Osztályozó vizsgát a tanév rendjében meghatározottak szerint két időszakban félévkor és tanév végén.

Az egyes tantárgyak vizsgarészeit az alábbi táblázat tartalmazza:

Tantárgy	**Írásbeli**	**Szóbeli**	**Gyakorlati**
Magyar nyelv	**x**	**x**	

Magyar irodalom	**x**	**x**	
Szlovák nyelv és irodalom	**x**	**x**	
Angol nyelv	**x**	**x**	
Matematika	**x**	**(x)**	
Erkölcstan/Hit- és erkölcstan		**x**	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	**x**	**x**	
Szlovák népismeret		**x**	
Természetismeret	**x**	**(x)**	
Fizika	**x**	**(x)**	
Biológia-egészségtan	**x**	**(x)**	
Kémia	**x**	**(x)**	
Földrajz	**x**	**(x)**	
Informatika			**x**
Ének-zene			**x**
Rajz és vizuális kultúra			**x**
Hon- és népismeret		**x**	
Technika, életvitel és gyakorlat		**x**	**x**
Testnevelés és sport			**x**

Megjegyzés:
(x) jelentése a szóbeli vizsgáknál: csak akkor van szóbeli, ha az írásbeli vizsga elégtelen.
Az osztályozóvizsga követelményeit az iskola nevelőtestülete a helyi tantervében határozza meg. Minden vizsgatantárgy követelményei megegyeznek az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerrel.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

Vizsgaszabályzatunk célja a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben foglaltak alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra,
- pótló vizsgákra

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet

- ha a mulasztás mértéke meghaladja a 250 tanítási órát

- egy adott tantárgyból tanítási órák 30%-át.

A tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga – kivéve, ha engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha:

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet.

A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében:

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.
- a vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az előírt végzettség szerint tanítja.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

Az igazgató e feladata ellátása során:

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,

Minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően, – így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.

Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.

A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.

Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.

Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.

Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján:

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Ha a vizsgázó sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tényt, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság

elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkozatokat tartalmazó feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja, és a vizsgairatokhoz mellékeli.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságát mérlegeli:

- és a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
- az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdi a vizsgát, amelybe beosztották.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján:

- a vizsgázó számára a harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

- a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
- a vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Ha a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

Gyakorlati vizsga

A gyakorlati vizsgarész szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.

A gyakorlati vizsgafeladatokat – legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – az iskola igazgatója hagyja jóvá.

A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.

A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a rendelet 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

A tanuló félévi osztályzatáról a szülőt az értesítőben (az ellenőrzőben) kiállított félévi értesítőben kell tájékoztatni.

Ha a tantárgy oktatása félévkor fejeződik be, a tanuló osztályzatát az év végi bizonyítványban is fel kell tüntetni.

Ha a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását ellátó iskola helyi tanterve, szakmai programja az évfolyam követelményének teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt határoz meg, a félévi osztályzatot a megnövelt tanítási idő felénél, az év végi osztályzatot pedig a tanítási idő végén kell megállapítani.

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani. Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni. E rendelkezéseket kell alkalmazni abban az esetben is, ha a tanulót az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára vették fel.

Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt az iskolát, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről – figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot – az az iskola dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

Ha a tanuló – a szülő kérelme alapján – a tankötelezettségének magántanulóként kíván eleget tenni, és az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak ez hátrányos, akkor az erre irányuló kérelem benyújtásától számított öt napon belül az iskola igazgatója megkeresi a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának a döntéshez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét. A gyermekjóléti szolgálat tizenöt napon belül köteles megküldeni véleményét.

Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján magántanulóként tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. A magántanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni. Az iskola igazgatója köteles tájékoztatni a tanulót és a szülőt

a magántanuló kötelességeiről és jogairól. A magántanuló az igazgató előzetes engedélyével vehet részt a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon. A magántanuló kérelemre felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásra.

Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a nevelési tanácsadási feladatot, szakértői bizottsági feladatot ellátó intézmény szakértői véleménye alapján tanulmányait magántanulóként folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. Az iskolában nem foglalkoztatott szakemberek biztosításáról a beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló esetén a szakvéleményt kiállító a nevelési tanácsadást ellátó intézménynek, sajátos nevelési igényű tanuló esetén a fővárosi, megyei utazó gyógypedagógusi hálózat keretében kell gondoskodni.

Az iskola köteles gondoskodni a tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatának megállapításáról akkor is, ha szakorvosi vélemény alapján otthoni ellátás keretében részesül tartós gyógykezelésben, és emiatt magántanulóként folytatja tanulmányait.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Az évfolyam megismétlése – kivéve, ha a tanuló betöltötte a tizenhatodik életévét és nem végezte el az általános iskola hatodik osztályát – nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló kérésére az iskola igazgatója köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában vagy a Köznevelési Hídprogram keretében folytathassa.

Ha a tanuló részére engedélyezték, hogy a sikeresen befejezett évfolyamot megismételje, kérelmére a magasabb iskolai évfolyamra lépést a megismételt iskolai évfolyamon elért év közbeni érdemjegyek, félévi és tanítási év végi osztályzatok alapján kell dönteni.

A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

14.2.4 E- tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

https://www.kir.hu/KIR2_INFO/pub/Index/037749

14.3 A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételről vagy átvételről az iskola intézményvezetője dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található (a továbbiakban: kötelező felvételt biztosító iskola). Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat. A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt – nyilvánosságra kell hozni.

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása. A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Az iskola intézményvezetője a felvételi eljárásban a felvételről, átvételről tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola intézményvezetője köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola intézményvezetőjét is. Az iskola intézményvezetője a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

A kötelező felvételt biztosító iskola intézményvezetője a kormányhivataltól kapott nyilvántartás, a kijelölt iskola a megküldött szakértői vélemény vagy a kormányhivatal határozata alapján értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem íratták be.

Az iskola intézményvezetője értesíti a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha olyan gyermeket, tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

A tanuló átvételére – kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az iskolatípus változtatásával is jár – a tanítási év során bármikor lehetőség van.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve a magántanulót is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola intézményvezetője értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.

Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az iskola intézményvezetője állapítja meg.

A további felvételi kérelmekről az intézmény pedagógiai programjában foglaltak szerint kell dönteni.

Iskolánk a felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben részesíti

- a nemzetiséghez tartozó jelentkezőket,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.

A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon - legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt - nyilvánosságra hozzuk.

Az iskolába felvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról - a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével - az igazgató dönt.

15 Az elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

15.1 Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatásának megvalósítása intézményünkben

Az iskolai elsősegélynyújtás alapjaira azért van szükség, hogy a gyermekekben kialakításuk a segélynyújtói szemléletet, ismerje meg az egyszerűbb sérülések ellátását, és ami talán a legfontosabb, a balesetek megelőzését. Fontos, hogy rájöjjenek; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkedhetnek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítséghívás (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulhatják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tantárgyak rendszerében

NAT 2020

EMBER ÉS TERMÉSZET MŰVELTSÉGI TERÜLET

- **TERMÉSZETISMERET (5–6. ÉVFOLYAM), TECHNIKA**

Az ember megismerése és egészsége.
Önfenntartás.
Alapfokú elsősegélynyújtás.

- **BIOLÓGIA (7–8. évfolyam)**

Az ember megismerése és egészsége.
Egészség.
Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek.

- **FIZIKA (7–8. évfolyam)**

Az ember megismerése és egészsége.
Az elektromos áram hatása az élő szervezetre.
Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek.

- **KÉMIA (7–8. évfolyam)**

Az ember megismerése és egészsége.

Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.

Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatás-nevelésben

Az intézmény Házirendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

Alapszintű elsősegélynyújtó tanfolyam szervezése – tanévenként a következő tematika szerint:

- vészhelyzetek felismerése
- helyszínbiztosítás
- általános betegvizsgálat
- vérzéscsillapítás, végtagsérülések felismerése és ellátása
- komplex újraélesztés és félautomata defibrillátor használata
- égési és marási sérülések
- mérgezések
- stroke, infarktus, angina
- görcsrohamok
- egyéb belgyógyászati esetek.

Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése

A továbbképzés célja, hogy az oktatási intézményekben legyenek olyan pedagógusok, akik az elsősegély-nyújtási és/vagy baleset-megelőzési ismereteket oktatják, a veszélyhelyzeteket felismerik, illetve ellátják. További célok közt szerepel az elsősegély-ismeretek fontosságának bemutatása, annak népszerűsítése, illetve az, hogy minél több oktatási intézményben lehetőség legyen a téma akár tanórai, akár szakköri oktatására.

16 AZ ISKOLA HAGYOMÁNYAI

16.1 Iskolai ünnepélyek, megemlékezések, rendezvények

Tanévnyitó

Minden év legelső ünnepélyes összejövetele mind a diákoknak, mind a tantestület tagjainak. Ezen a napon lépik át az iskola küszöbét az „új diákok", az elsősök. Az óvodától, az óvó néni kíséri őket, mi pedig az iskolai nyakkendő felkötésével „Rákóczis diákká" avatjuk őket. Ezt követi az iskola intézményvezetőjének köszöntője, az új pedagógusok bemutatása, az éves munka ismertetése. Az ünnepség után az osztályok termükbe vonulnak, ahol azokat a fontos tennivalókat intézik, melyek elengedhetetlen feltételei a sikeres évkezdésnek.

A városi Talentum versenyen való részvétel

Évek óta nagy sikerrel vesznek részt diákjaink e neves megmérettetésen különböző művészeti kategóriákban, mint pl.: vers- és prózamondás, tánc, zene, ének…

Október 6.

Az aradi vértanúkra való megemlékezés osztályszinten vagy az iskolarádió élő műsorával történik. Az aulában elhelyezett faliújságon képekkel, cikkekkel emlékezünk a vértanúkról.

Október 23. KÖZTÁRSASÁG KIKIÁLTÁSA

Színvonalas ünnepi műsor a magyar szakkörösök és az énekkar előadásában, faliújság készítése.

Megemlékezés: Kommunizmus áldozatairól

Holokauszt áldozatiról

Nemzeti Összetartozás Napjáról

Kerékpárverseny

Hagyományosan a Dabasi Rendőrkapitánysággal karöltve rendezzük meg októberben a kerékpáros elméleti- és ügyességi versenyünket.

Papírgyűjtés

Évente két alkalommal – ősszel és tavasszal történik, melyre nagyon lelkesen gyűjtik a diákok a papírt, hiszen az osztályok közötti versengésnek komoly tétje is van.

Egészséghét

Évente egészséghetet szervezünk az egészséges életmód tudatosítása érdekében.

Színházlátogatás

Mind a felsős-, mind az alsós tanulóink számára színházlátogatásokat szervezünk a tanév folyamán.

Nyílt hét

Ennek keretében lehetőséget biztosítunk minden kedves érdeklődőnek, hogy betekintést nyerjen az iskolai élet mindennapjaiba. Alsós- és felsős tanítási óráinkat is szép számban látogatják ilyenkor a szülők.

Fogadónap, fogadóóra

Ezen a napon a szülő felkeresheti azt a nevelőt, aki tanítja gyermekét, és megbeszélheti vele annak tanulmányi problémáit és megoldást kereshetnek közösen a problémákra.

December 6. Mikulás

Minden gyermek nagy izgalommal várja ezt a napot. Az ajándék mindig boldogsággal tölt el bennünket, de ha az ajándékozó maga is egy misztikus alak, ez a pillanat duplán örömteli. Az osztályok tanulói ajándékcsomaggal és rövid műsorral köszöntik egymást. Mikulás bulit szervezünk az alsó- és felső tagozatosoknak más-más napokon.

Karácsonyi ünnepély

A szeretet és békesség jegyében zajló egyik nagy ünnepünk, mely nemcsak az iskola életében, hanem az egész faluében jelentős szerepet játszik. Diákjaink számára a téli szünet előtti utolsó tanítási napon tartjuk meg ezt a szép ünnepet. Annak érdekében, hogy minden gyerek átérezze ezt a melegséget, ennek az eseménynek a fontosságát, már hetekkel korábban lázas készülődésbe fogunk: szerepkiosztások, színpadi kellékek, jelmezek készítése történik, próbák folynak. Minden évben szeretünk megújulni, valami mással meglepni egymást. Iskolánk diákjai közül páran rendszeres zenei tanulmányokat folytatnak, ezért az ő részvételükkel, az iskolai dolgozók énekkarának előadásával színesítjük a műsort.

Szülők bálja

Iskolánkban reményeink szerint újra hagyománnyá válik, melynek bevételéből iskolánkat támogathatjuk.

Farsangi bál

Nálunk évtizedes múltra tekint vissza ez a hagyomány, amelyet a 4. és 8. osztályos tanulók nyitótánca tesz felejthetetlenné.

Zrínyi Ilona Matematika Verseny

Iskolánk tanulói minden évben részt vesznek a MATEGYE Alapítvány szervezésében rendezett matematika versenyen.

Március 15.

A tavasz legnagyobb ünnepe. Az 1848/49-es forradalom eseményeire színes ünnepi műsorral készülünk. Ezen kívül az iskolai faliújságra képeket, plakátokat, régi verseket teszünk ki.

ÖKO-hét

A Föld napja alkalmából rendezett ÖKO-héten a környezet megóvása, tisztelete alkalmából egész nap iskolánk környezetét szépítjük. Mellette környezetvédelemmel kapcsolatos előadásokat hallgatunk, hozzá kapcsolódó vetélkedőt szervezünk.

Digitális témahét

Ezen a héten kiemelten foglalkozunk az internet használat előnyeivel és hátrányaival vendég előadók közreműködésével.

Költészet napi megemlékezés

Részt veszünk az ország közös szavalásában, meghallgatjuk az iskola rádió verses műsorát.

Rákóczi-hét

II. Rákóczi Ferenc születésnapjának hetében a felső tagozatosok számára komplex tanulmányi versenyt hirdetünk, ahol évfolyamonként hirdetünk győztest, míg az iskola összes diákja a hét minden napján a kuruc életmóddal ismerkedhet meg filmvetítés, játékos feladatok kapcsán.

Libertások gyűjtésével jutalmakat lehetne szerezni.

Nemzetiségi-hét

Egész héten át a szlovák hagyományokkal, népi játékokkal, ételekkel és a szlovák nyelv szépségeivel ismerkedhetnek diákjaink.

Szlovák mesedélután

Az alsós osztályok mindegyike szlovák nyelvű dramatizált mesével készül, melyet az érdeklődő közönség szórakoztatására ad elő.

Anyák napja

Az osztályok kis műsorral készülnek, hogy felköszöntsék az édesanyákat.

Gyermeknap

A Diákönkormányzat szervezésében tartjuk a sári Csati-parton, ahol önfeledt játékokban vehetnek részt kicsik és nagyok.

Ki mit tud?

A Ki mit tud? lehetőséget biztosít a diákok számára képességeik nyilvánosság előtti bemutatására.

Ballagás

Korán kezdődik a készülődés az iskola díszítésével. Ez a nap a nyolcadik osztályos tanulók búcsúnapja. A folyosók, az osztálytermek, az udvar, csupa - csupa virág. Az iskola összes diákja sorfalat áll a folyosón a ballagóknak. Ünnepélyes szavakkal köszönünk el tőlük, s ők is búcsút mondanak, melynek megható verses, zenés műsor ad keretet.

Osztálykirándulások

A tanév végén az osztályok két napon kirándulni mehetnek, ahol hazánk különböző tájaira ellátogatva ismerkednek meg azok természeti szépségeivel, és kulturális örökségeivel.

Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése.

Határtalanul program keretében a mindenkori 7. osztályosok vesznek részt egy hetes erdélyi táborozáson, ahol a határon túli területek, települések, tanulók… megismerésével gazdagodik tudásuk.

Felső tagozatos tanulóink egy csoportja egy hetes szlovákiai erdei táborban vehet részt.

Tanévzáró

A ballagási műsorba beépített tanévzárón értékeli az intézményvezető a tanévet, jutalmazza a kitűnő tanulókat, valamint azokat a szülőket, akik sokat tettek a tanév során iskolánkért, diákjainkért. Az ünnepség befejeztével az osztályok termükbe vonulnak, ahol mindenki megkapja a bizonyítványát.

Diákönkormányzat rendezvényei

Őszi, tavaszi papírgyűjtés

Kétfordulós papírgyűjtési versenyt szervezünk az osztályok között, értékes jutalmakért.

Kerékpárverseny

A Városi Rendőrkapitánysággal karöltve ügyességi kerékpárversenyt szervezünk október hónapban az alsósoknak, míg a felső tagozatos tanulók elméleti tusásukról is számot adnak.

Farsang

Jelmezes műsorvezetők konferálják a rendezvényt. A pedagógusok szórakoztatás céljából gyakran készülnek jelmezes produkcióval. Az egyéni jelmezbe öltözött gyerekek felvonulásával folytatódik a jelmezbál. A csoportos jelmezesek rövid produkciójukat zenei kísérettel adják elő. A jelmezbálon tanulók, tanárok, szülők egyaránt részt vesznek.

Gyermeknap

A tanulók akadályversenyen mérik össze tudásukat. Közös főzéssel készülő finom ebéd. Vidám, önfeledt nap, sok ügyességi és csapatjátékkal, jutalommal.

16.2 Külső rendezvények tanulói részvétellel

Szüreti felvonulás

A Sári Szlovák Kisebbségi Önkormányzat szervezésében diákjaink szép számmal képviselik iskolánkat.

Nyugdíjas Karácsony

Iskolánk 5. osztályos tanulói műsorral készülnek a Sári városrészben lakó nyugdíjasok karácsonyára.

Sári- Napok, Rétes utca

Vállalkozó szellemű csapatok adnak számot a méltán híres Sári Rétes sütésének tudományában való jártasságukról.

Augusztus 20.

Tanulóink részt vesznek a város által rendezett ünnepi műsoron.

III. HELYI TANTERV

17 A választott kerettanterv megnevezése, a választott keret-tanterv feletti óraszámok

Iskolánk ***8 évfolyamos szlovák nemzetiségi nyelvoktató iskola***, helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi kerettantervekre épül:

A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 5/2020-as Kormányrendelet (1.31.) a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet, valamint:
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a nyolcvan százalékát fedik le, a fennmaradó húsz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére, a fejlesztésben szereplő javasolt témák mentén használják fel. A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számának szétosztásakor a következő célokat tartottuk szem előtt:

- több idő biztosítása a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására, kompetenciafejlesztésre
- matematika, magyar nyelv és irodalom, informatika és angol nyelv oktatására fordítjuk a szabadon tervezhető óraszámokat, ezzel is esélyegyenlőséget biztosítva tanulóinknak a város többi iskolájával egyetemben.

IV. A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, kötelezően választandó tanórai foglalkozások megnevezése, óraszáma, emelt szintű oktatásra vonatkozó óraszámok

Az intézmény 1-8. osztályaira alkalmazandó óratervi háló

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.																
Heti óraszám/évfolyam	**1.**		**2.**		**3.**		**4.**		**5.**		**6.**		**7.**		**8.**	
Magyar nyelv és irodalom	6	1	6	1	5	0,5	5	0,5	4		4		3	0,5	3	0,5
Szlovák nyelv és irodalom	5		5		5		5		5		5		5		5	
Szlovák népismeret	1		1		0,5		0,5		0,5		0,5		0,5		0,5	
Hon- és népismeret									0,5							
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	0,5	3	0,5
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret																
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv		1		1		1	2		2		2,5		2,5		2,5	
Ének-zene	1		1		1		1		1		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1		1		1		0,5			
Dráma és színház																
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		0,5			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Hittan egyházi intézményben																
Kötelező alapóraszám	**22**		**22**		**22**		**23**		**27**		**26**		**28**		**28**	
Szabadon tervezhető óra		2		2		1,5		0,5		0		0		0		1
Összes tervezett óraszám	**25**	**2**	**25**	**2**	**25,5**	**1,5**	**27,5**	**0,5**	**31**	**0**	**31**	**0**	**32**	**1**	**32**	**1**
Összesített óraszám	**27**		**27**		**27**		**28**		**31**		**31**		**33**		**33**	
Maximális órakeret	**24**		**24**		**24**		**25**		**28**		**28**		**30**		**30**	
Lehetséges nemzetiségi órakeret	**27**		**27**		**27**		**28**		**31**		**31**		**33**		**33**	

Az óraterv összeállításánál az alábbi, szabályozott háttérrel nem minden esetben rendelkező segédlet szerint jártunk el a folyamatos nemzetiségi nevelés-oktatás biztosítása érdekében:

** **A magyar hon- és népismeret tantárgyat** heti 1 órában, intézményi döntés alapján, az 5–8. évfolyamok egyikén kell tanítani. A hon- és népismeret tantárgy óraszáma intézményi döntés alapján a nemzetiségi népismerethez hasonlóan egyéb tantárgyak tananyagába integrálható. Az intézmény helyi tantervének részletesen tartalmaznia kell az integrálás tantárgyait, módját. A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában az 5–8. évfolyamok egyikén kell tanítani. A dráma **és színház tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is.***

A dráma és színház tantárgy órakeretben történő oktatását csak szakirányú végzettséggel rendelkező személy végezheti. A dráma és színház vagy a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy a 12. évfolyamon kötelezően választandó.

***A nemzetiségi népismeret feldolgozására** előírt óraszám 1-12. osztályig heti 1 óra, mely intézményi döntés alapján a szabadon tervezhető időkeret illetve az élő idegen nyelvre rendelkezésre álló időkeretéből átcsoportosítható vagy egyéb tárgyak tananyagába integrálható. Az intézmény helyi tantervének részletesen tartalmaznia kell az integrálás tantárgyait, módját. A nemzetiségi népismeret tantárgy szervezése részben megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is.*

*** A természettudomány tantárgyak a 7–8. évfolyamon diszciplináris bontásban vagy egy integrált természettudomány tantárgy moduljaiként is oktathatók. Diszciplináris bontás esetében az egyes tantárgyak heti 3-3 órában taníthatók a két évfolyamra vetítve. A fizika, kémia, biológia tantárgyak óraszámait a kerettantervek szabályozzák. Gimnáziumokban a 9–10. évfolyamon diszciplináris bontásban folyik a természettudományi tantárgyak tanulása, tanítása. A természettudományi tantárgyak emelt óraszámban 11–12. évfolyamon folytathatók.*

**** A kötelező érettségi tantárgyakhoz rendelendő órakeretet a II.2.1.1. táblázat G:13 mezőjében a zárójelben megadott szám jelzi a kötelező alapóraszámon belül megadva. A 11. és 12. évfolyamon legalább 4-4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni. Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie.*

*****A szabadon tervezhető órakeret terhére beépíthetők a helyi tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek, mint például a nemzetiségi népismeret, a pénzügyi és vállalkozási ismeretek, honvédelmi ismeretek. Ezen akkreditált tantárgyak érettségi vizsgatárgyként történő megjelenéséről az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló kormányrendelet rendelkezhet. A szabadon tervezhető órakeret terhére kerettantervvel rendelkező tantárgyak tanítása szervezhető. Ez az órakeret lehetővé teszi az alapóraszámban biztosított tantárgyak óraszámának az iskola helyi tantervében meghatározandó emelését is.*

******A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az ének-zene, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is.*

A szakgimnáziumok, technikumok esetében a közismereti tárgyakra vonatkozó kerettantervek megegyeznek a gimnáziumokra vonatkozókkal.

******* **Az anyanyelvű és a kétnyelvű nemzetiségi nevelés-oktatás** esetén az első-negyedik évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi nyelv és irodalom oktatására*

előírt tananyagok és óraszámok a nyelvek és az évfolyamok között átcsoportosíthatók azzal a feltétellel, hogy mind a nemzetiségi nyelv és irodalomra, mind a magyar nyelv és irodalomra a négy év alatt összesen legalább hétszáznegyven-hétszáznegyven tanítási órát kell biztosítani. A negyedik évfolyam végére mind a két tantárgyból teljesíteni kell az előírt tananyagot és a meghatározott követelményeket. A felső tagozaton a nemzetiségi nyelv és irodalomra fordított órák száma nem lehet kevesebb a magyar nyelv és irodalomra fordított óraszámnál.
***A nyelvoktató nemzetiségi nevelési-oktatási formában** a heti kötelező órakeretből a nemzetiségi nyelv és irodalom oktatására legalább négy, a horvát, német, román, szerb és szlovén nyelv oktatására legalább öt, a romani vagy beás nyelv oktatására legalább három tanórát szükséges biztosítani.*

A szabadon tervezhető órák felhasználásával célunk egyes tantárgyak óraszámának növelése, valamint az informatika tantárgy oktatásának biztosítása minden évfolyamon:

ÉVFOLYAM	TANTÁRGY	HETI ÓRASZÁM
1. évfolyam	Angol nyelv	1 óra
	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
2. évfolyam	Angol nyelv	1 óra
	Magyar nyelv és irodalom	1óra
3. évfolyam	Angol nyelv	1 óra
	Magyar nyelv és irodalom	0,5 óra
	Angol nyev	1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5 óra
5. évfolyam	Angol nyelv	1 óra
	Informatika	0,5 óra
	Matematika	1 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5 óra
	Matematika	0,5 óra
8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5 óra
	Matematika	0,5 óra

Iskolánk az ötödik évfolyamon a választható, **Hon- és népismeret** tantárgyat évi 0,5 órában, 7-8. osztályban a **Dráma és tánc** tantárgyat más tantárgyakba beintegrálva tanítja.

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása a nevelők szakmai munkaközösségeinek,

illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok feladata a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben:

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontásához, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározásához iskolánk pedagógusai az egyes tantárgyak tanításához alkalmazott tankönyvek tankönyvkiadói által összeállított helyi tantervi ajánlásokat használják fel. Ezek elfogadásáról, iskolánkban történő alkalmazásáról az előbbi ütemezésnek megfelelően a nevelőtestület dönt. Iskolánkban a tanulók első idegen nyelvként az angol nyelvet tanulják.

18 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Tankönyvellátás rendje, jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011.CXC. törvény
- A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény
- A tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 16/2013. (II.28.) EMMI rendelet

Az iskola a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI.4.) Kormányrendelet és a kerettanterv kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/ 2012. (XII.21.) EMMI rendelet alapján megalkotta a helyi tantervét. A tanterv az iskola érintett évfolyamain kerül bevezetésre, felmenő rendszerben.

Ingyenes tankönyvellátás:

Az elsőtől a nyolcadik évfolyamig az állam térítésmentesen biztosítja a tankönyveket a tanulók részére.

Az ingyenes tankönyvellátást

- tankönyvkölcsönzéssel,
- használt tankönyv biztosításával,
- az állami normatíva felhasználásával kívánjuk megoldani.

A normatív támogatást a könyvtári állomány kiépítésével, és a tartós tankönyvek kölcsönzés útján történő felhasználásával kívánjuk felhasználni.

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, atlasz, stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan is tankönyvvé nyilvánítottak. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál

egyéb eszközökre is szükség van: tornafelszerelés, rajzfelszerelés, technika tantárgyhoz szükséges eszközök.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

Pedagógusaink a tankönyvválasztásnál figyelembe veszik az Oktatási Hivatal által összeállított és közzétett hivatalos tankönyvjegyzéket (az Oktatási Hivatal az Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján teszi közzé a tankönyvek hivatalos jegyzékét, amelyet folyamatosan felülvizsgál és frissít).
A kiválasztott könyvek biztosítják az egymásra épültséget és a munkaközösségek, valamint a tanítók, szaktanárok önállóságát.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- Lényeges szempont a taneszköz ára is.

A tankönyvválasztás (változtatás) az adott munkaközösség teljes egyetértésével lehetséges, figyelembe véve az alábbiakat:

- NAT és kerettanterv kompatibilis legyen
- a műveltségi területek koncentrációja lehetséges legyen
- egymásra épüljön (egyes fejezetek, egyes évfolyamok)
- nyelvezete, képanyaga vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- a tanulók képességeinek a fejlesztését szolgálja
- többségben lévő átlagos képességű tanulókhoz igazodjon
- a helyi tanterveknek és egyéb igényeknek megfeleljen
- munkafüzet - tankönyv anyaga illeszkedjék egymáshoz, változatos, érthető feladatokkal
- mindennapi alkalmazáshoz nyújtson ismereteket
- hívja fel a tanulók figyelmét a természet jelenségeire, a természetvédelemre
- tartalmazza a korszerű technikai és tudományos eredményeket, nézeteket

- segítse az önálló tanulást, az önálló tevékenykedést
- a kiválasztásnál az ár és a könyvek fizikai használhatósága is nagy szerepet kap.

Eszközrendszerünk

Az oktató-nevelő munka színvonalának emeléséhez és a NAT-ban, a kerettantervben javasolt fejlesztési követelményszintek eléréséhez az egyes tantárgyakban, műveltségi területeken elengedhetetlen a tárgyi eszközök, feltételek fejlesztése, hiszen csak így valósulhat meg az élményt nyújtó, motiváló, cselekvésre késztető tudásanyag prezentálása.
A hagyományos eszközöket a korszerű oktatástechnikai eszközök, kooperatív és IKT-s módszerek együttes, komplex módon történő alkalmazásával ötvözhetjük eredményesen. Természetesen a megválasztott módszereknek, eszközöknek összhangban kell lennie a nevelői szabadsággal, ezek alkalmazása egyrészt a pedagógiai kulturáltság, másrészt a rendelkezésre álló feltételek függvénye.
A következő tanévben szükséges taneszközökről május végéig írásban, az e-naplóban és honlapunkon tájékoztatjuk a szülőket.

19 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

19.1 Egész napos oktatás

Intézményünk a 2011/2012 tanévtől kezdődően bevezette az egész napos iskolát az 1-4. évfolyamokon.
Valamennyi évfolyam vonatkozásában biztosítjuk, hogy választható foglalkozásokat szervezünk 16 óráig.

Magyar nyelv és irodalom

Az iskola a magyar nyelv és irodalom tantárgyat magyar nyelv és irodalom tantárgyakra bontja.

A hit- és erkölcstan, etika oktatására vonatkozó szabályok

Intézményünkben a tanulók (szülők) választása alapján felekezeti hitoktatás, ill. etikaoktatás folyik valamennyi évfolyamon, heti 1-1 órában.

Természettudományos nevelés

Intézményünkben a természettudományos nevelés főbb jellemzőit a pedagógiai program ”Egészségnevelési és környezeti nevelési programja” tartalmazza.

A mindennapos testnevelés

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „A mindennapos testmozgás” c. fejezetében találhatók.

A mindennapos művészeti nevelés

Az egyes tanórai, valamint a délutáni foglalkozási keretek (napközi otthon, énekkar, szakkörök, iskolai ünnepségek stb.).

Az idegennyelv-oktatás

Intézményünkben az első évfolyamtól kezdődően az angol nyelv oktatása része a tanórai foglalkozásoknak.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje” c. fejezetében találhatók.

19.2 Mindennapos testmozgás

Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok
- Gyógytorna gyakorlatok
- Minden testnevelés óra – testmozgás örömöt és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.
- A kisgyermekek a legmaradandóbb élményüket életük első tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos (Pl. az úszástanulás érzékeny időszaka 3-10, az ügyességé 10-13 éves kor)

19.2.1 A mindennapos testedzés formái

1-8. évfolyamig biztosított a mindennapos testnevelés és sport órák megtartásához a tárgyi feltételek.

Sportköri, illetve tömegsport órák lehetősége mindkét tagozaton mindennap biztosított.

Sportköreinket az adott tanév elei igényfelmérés alapján szervezzük:

Szabadidő kibővítése

- a tornaterem használatának további lehetősége időbeosztás szerint
- udvari sportpálya használata stb.

Az egész napos oktatást igénybe vevő diákok a délutáni programjuk részeként tornatermi vagy udvari testnevelési foglalkozáson vesznek részt minden nap.

Úszásoktatás

A 4. és az 5. évfolyamon évi 18 órában biztosított az úszásoktatás. Az oktatást az iskola megszervezi, biztosítva annak személyi feltételeit is.

Néptánc-oktatás

1 testnevelés és sport órán 1-4. évfolyamon néptánc-oktatás folyik.

Vívásoktatás:

A Vívószövetség által biztosított edző heti 1 testnevelés és sport óra kertében vívást oktat az előzetesen egyeztetett évfolyamok számára.

20 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A magasabb jogszabályok szerint **minden év április 15-ig tájékoztatjuk a tanulókat a következő tanévben választható tanórai és egyéb foglalkozásokról.**

A székhelyintézmény és a telephely tanulói létszáma és az ebből fakadó személyi feltételek nem teszik lehetővé a pedagógus személyének megválasztását.

20.1 A tanulók értékelése, a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja

Elvek, követelmények:

- Az értékelés folyamatos megfigyelésen alapul. Mindig a gyermek érdekében a fejlesztés és megerősítés szándékával történik.
- A tanulói teljesítmény értékelésekor visszajelzést kapunk és adunk a tanítás-tanulás eredményéről (cél → tanítási-tanulási folyamat → eredmény; visszajelzés: a tanuló felé, a tanítási-tanulási folyamatra, a célrendszerre).
- Az értékelés változatos módszereit használjuk (diagnosztikus, formatív, szummatív).
- Csak azt értékeljük (osztályozzuk), amit korábban megtanítottunk és a tanuló rendelkezik az otthoni tanuláshoz szükséges írásos anyaggal.
- Az értékelés folyamatos, igazságos, körültekintő, következetes, humánus (egyénre szóló).
- Egyértelműen fogalmazzuk meg a követelményeket és az értékelési módszereket. A tanuló tudja, értse milyen teljesítményt, milyen irányú fejlődést várunk el tőle.
- A tanulók minél többféle tevékenységét értékeljük, de ne minden tevékenységét és ne mindig osztályozzuk.
- Az új belépő tantárgyaknál – egyes tantárgyaknál bevált gyakorlat szerint – az első hónapban önként jelentkezés alapján feleltetünk. Felhasználjuk a tanulók véleményét egymás feleletéről a sajátos tanulási módszerek, követelmények tudatosítása érdekében.
- A jól megválasztott értékelési szempontok nagy segítséget nyújtanak a tanulók önellenőrző, önértékelő, képességének kialakításában.
- Az év végi osztályzatnak (szöveges értékelésnek) értékállónak kell lennie. Ezért meggyőződünk az eredményességről – a belső értékelési módszereken kívül – külső felmérésekkel, vizsgálatokkal is.
- A gyermek szülőjének joga és kötelessége gyermeke tanulmányi előmenetelét figyelemmel kísérni.
- Pedagógus feladata: folyamatosan informálni a szülőt a tanuló teljesítményéről.

21 Az írásbeli beszámoltatással kapcsolatos elvek:

- Az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vétele.
- A motiváció elve.
- A folyamatos visszajelzés elve.

- A tanítási-tanulási folyamat különböző pontján alkalmazható a diagnosztikus, a formatív és szummatív értékelés eszközeként.
- A pozitív megerősítés elve.
- Egy tanítási nap legfeljebb egy témazáró dolgozatot írhat a tanuló.
- A témazáró dolgozat írását legalább egy héttel előbb be kell jelenteni a tanulóknak.
- Az írásbeli számonkérés egyéb fajtája (dolgozat, röpdolgozat stb.) egy tanítási napon belül egy osztállyal legfeljebb három, témazáróval egybeeső napon, legfeljebb kettő esetben íratható.
- Két héten belül ki kell javítani.

Az írásbeli beszámoltatásra jogosult személyek:

- tanító, szaktanár
- munkaközösség-vezető
- igazgatóhelyettes, igazgató.

Az írásbeli beszámoltatás formái

- Diagnosztikus mérés
- Formatív mérés
- Szummatív mérés.
-

A tanulói teljesítmények értékelése

Célja:

Diagnosztikus visszajelzés biztosítása a tanár és a tanuló számára.

Módjai:

- Szóbeli: az előző tanítási órákon feldolgozott ismeretek rendszeres ellenőrzése önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján.
- Írásbeli: írásbeli felelés, röpdolgozat–feladatlap néhány óra anyagából, témazáró dolgozat, témakörönként.
- Gyakorlati: a kísérletek, mérések, készségek, munkafolyamatok egyes műveleteiben elért gyakorlottság mérése.

Helye a tanulás folyamatában:

- Rendszeres szóbeli visszajelzés a tanítási órán. A házi feladatokat a visszacsatolás jelentősége miatt órák elején ellenőrizzük. A módszer tárgyanként változhat, de a felmerülő problémákat meg kell beszélni.

- Rendszeres szóbeli feleltetés az előző órák anyagából. Szóbeli feleltetéssel heti egyórás tárgyaknál legalább félévente egyszer ellenőrizzünk, 2-3 órás tárgyaknál kéthavonta, magasabb óraszám esetén havonta.
- Írásbeli ellenőrzés olyan tananyagrészek után, amelyeknél alapvető követelmény az írásos dokumentálása a megszerzett tudásnak.
- Témazáró feladatlapok a témakörök lezárása után. Nagydolgozatot a témakörök végén íratunk. A nagydolgozat írását legalább egy héttel korábban bejelentjük, annál is inkább, mivel rendszerező, összefoglaló órák előzik meg a nagydolgozatot.
- Évfolyamszintű mérések. A kompetencia alapú oktatás és a meghatározott évfolyamonként történő felmérés érdekében a tanév elején és tanév végén is végzünk felmérést a 4., a 6. és a 8. évfolyam végén.
- A gyermekek füzeteinek ellenőrzése. Felső tagozatban havonta legalább egyszer láttamozzuk, míg alsó tagozatban napi szinten ellenőrizzük a gyermekek munkáit. A tanszerek meglétét tanóránként ellenőrizzük.

Súlypontjai:

- A továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb jelenségek, fogalmak, összefüggések, törvények ismerete, értelmezése.
- Az ismeretek alkalmazásában elért jártasság, gyakorlottság ellenőrzése.
- A kialakult képességek ellenőrzése.
- A NAT és a kerettanterv továbbhaladási feltétel követelményeinek teljesítése.

Feladata:

- A tanulócsoport eredményének viszonyítása az országos standardizált értékekhez.
- Következtetés a tanítás és a tanulás hatékonyságára.
- A követelmény teljesítésének szintje alapján a korrekció és a további gyakorlás témáinak kijelölése.
- A tanulók egyéni eredményeinek viszonyítása korábbi teljesítményükhöz.
- A tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

Minősítése:

Szöveges értékeléssel (az első évfolyamon és a második évfolyamon félévkor):

- A szöveges értékelésben megfogalmazzuk, hogy milyen mértékű a tanuló fejlődése önmagához képest a tantervi követelmények alapján.

- Tájékoztatást adunk arról, hogy a gyermek milyen ismereteket sajátított el, és hogy mely területen vannak még hiányosságai.
- Ismertetjük a tanuló képességeinek, készségeinek fejlődését (figyelem, megfigyelő képesség, kreativitás, stb.).
- Tájékozódunk a tanulónak a tantárgyhoz fűződő viszonyáról (érdeklődés, aktivitás, szorgalom, kitartás, stb.).
- Kitérünk a tanuló szociális kapcsolatainak alakulására (viselkedés, együttműködés, vitakészség, stb.).
- Megfogalmazzuk, hogy milyen a gyermek feladatvégzése a különböző feladathelyzetekben, munkaformákban (önállóság, önellenőrzés, feladattudat, munkamegosztás, szervezés, alkalmazkodás, stb.). Irányt mutatunk a továbbfejlődésre.
- Az 1. évfolyam félévkor és év végén, valamint a 2. évfolyam félévkor szöveges értékelést alkalmazunk. Ez a két meghatározott előírás mellett negyedéves és háromnegyed éves szöveges értékeléssel egészítheti ki a pedagógus a gyermekek munkáját azzal a céllal, hogy mélyebb és alaposabb tájékoztatást, útmutatást adjon a tanuló előrehaladásáról.
- A szöveges értékelés terjedelmét, külalakját és formáját a pedagógus szabadon választhatja meg.
- A tanév közbeni szóbeli és írásbeli munkákhoz továbbra is alkalmazzuk az eddig is használt motiváló célzatú jeleket (csillag, mosolygós, piros pont stb.).
- Az értékelő lapokat alkalmazzuk a szülők tájékoztatására is gyermekük tanulmányi előmeneteléről. Az értékelést a szülővel egyeztetett időpontban (fogadó óra) megbeszéljük, az értékelő lapokat a tájékoztató füzethez csatolva juttatjuk el a szülőkhöz. A tanév végén az OM által kiadott hivatalos bizonyítvány pótlapokat használjuk. Az általunk készített értékelőlapok a tanév végén kitöltési-értékelési segédletet alkotnak a tanítók számára.
- A felső tagozaton is érvényben van a negyedéves és háromnegyed éves magatartás és szorgalom szöveges értékelés, mely az alsó tagozatétól rövidebb terjedelemben, de tájékoztató és útmutató jelleggel segíti a gyermekek munkáját.

Félév végi és tanév végi osztályzatokkal (amely évfolyamokon nem a szöveges értékelés van érvényben):

- A 2. évfolyam végén és a további évfolyamokon félévkor és év végén alkalmazzuk az osztályozást.
- Az év közben 5 érdemjeggyel félévkor és tanév végén 5 osztályzattal történik.
- Az érdemjegy visszajelentő informatív jellegű, a tanulási részteljesítmény és az adott témához tartozó tantervi követelmények összehasonlításának eredményét jelzi.
- Az osztályzat összefoglaló képet ad a tanuló összteljesítményéről a tanterv által előírt törzsanyagra vonatkozó követelmények tükrében.

Osztályzataink a következők:

- **Jeles (5):** ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni.
- **Jó (4):** ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói bemagoltak.
- **Közepes (3):** ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond. (Párbeszéd alakul ki a tanár és a tanuló között.)
- **Elégséges (2):** ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre. (Akar, de nem megy.)
- **Elégtelen (1):** ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja, a továbbhaladási feltételeket nem teljesíti.

Megállapodásaink:

- Érdemjegy adásakor a szóbeli értékelés, az ötfokú osztályozás mellett jelöljük különböző módon a különböző jellegű teljesítményekre szerzett eredményeket.
- A szóbeli felelet követelményeit, a témazárók, felmérők témakörét, értékelésének szempontjait előre ismertetjük.
- Mérőeszköz, teszt segítségével tantárgytól függően 4-5 alkalommal mérünk.

Egységes értékelésünk a következő:

Százalék %	Szöveges értékelés	Osztályzat

0 - 33	felzárkóztatásra szorul	1: elégtelen
34 - 50	felzárkóztatásra szorul	2: elégséges
51 - 75	megfelelt	3: közepes
76 - 90	jól megfelelt	4: jó
91 - 100	kiválóan megfelelt	5: jeles

A fenti értékelések alapján félévkor és év végén a következő minősítéseket adjuk az 1. évfolyamon, valamint a 2. évfolyamon félévkor valamennyi tantárgyból:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelt
- felzárkóztatásra szorul.

- A tanulók és szüleik számára egyértelműen kell jelölni az írásbeli munkákon azt, hogy az elért teljesítmény hogyan viszonyul a maximális teljesítményhez. Ezt vagy a százalékos eredmény feltüntetésével, vagy a következő képlet alkalmazásával (esetleg a két jelölés együttesével) tesszük meg: elért pontszám / maximális pontszám %-ban
- A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli **(legalább két érdemjegy félévente),** félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével végzi.
- Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét értesíteni kell. Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.
- Iskolánkban, a félévi és év végi értékelésnél, az alábbi átlageredmények esetén, a tanulókat a feltüntetett érdemjeggyel kell minősíteni:

2,00-től	**2**
2,75-től	3
3,75-től	4
4,75-től	5

A határértéket el nem érő teljesítmény esetén, a pedagógus szakmai szempontok alapján dönthet a kedvezőbb érdemjegy megadásáról.

- Félévkor, év végén a tanulók teljesítményének elbírálásánál az osztályzatok jellegük súlya szerint kerüljenek beszámításra. Az év végi osztályzatot a tanévben szerzett érdemjegyek alapján kell megállapítani.
- A „felzárkóztatásra szorul” értékeléskor már első osztályban félévkor megtervezzük a fejlesztési folyamatot.
- A tanító jelzése alapján belső gondozást végzünk. Ennek lényege: feltárjuk a hiányosságokat, fejlesztési tevékenységeket tervezünk.
- Ha szükséges, más szakember segítségét kérjük.
- A folyamatos fejlesztést 8. osztály végéig tervezzük belső gondozással.

A szabadon választott tanórai foglalkozások értékelése, minősítése:

A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. A szülőnek, továbbá ha a tanuló a tizennegyedik életévét betöltötte, a tanulónak írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

21.1.1 A tanulók értékelésének dokumentálása:

Egységesen alkalmazzuk az e-naplóban rögzített lehetőségeket.
Az osztályzatot egyidejűleg írjuk be a papíralapú tájékoztató füzetbe.

- A tájékoztatóban jelöljük a felelet témáját, a dolgozat tárgykörét.
- Dolgozatokat mindenkinek a lehető legrövidebb időn belül ki kell javítania (maximum 2 hét), és értékeléssel együtt a tanulónak átadni, majd visszagyűjteni. A dolgozat értékelését a tanuló a kijavított dolgozatán megnézi, ha nem ért valamit, kérdezhet. A kisdolgozatokat a tanulók az értékelés után visszakapják, a nagydolgozatokat 1 évig megőrizzük.
- A nagydolgozatok javítása közösen, a típushibák, alapfogalmak megbeszélésével történik. A hibás feladatokat mindenki megoldja újra.
- A dolgozat értékeléséről a szülő az ellenőrző útján értesül, a kisdolgozatok kijavítását otthon ellenőrizheti, a nagydolgozat javítását megnézheti az iskolában a szaktanár fogadóóráján.
- Az első és a harmadik negyedévben (november/április) a szülőt tájékoztatni kell arról, ha gyermeke bukásra áll (a minimumkövetelményeket nem tudja teljesíteni).
- A félévi jegyeket az e- naplóban, valamint az ellenőrző könyvben dokumentáljuk.
- A szaktanárok az osztályozó értekezlet előtt zárják le az egyes tantárgyak jegyeit.
- Az év végi osztályzatok az e-naplóban, a bizonyítványban, valamint a törzskönyvben kerülnek dokumentálásra.

Az értékelés akkor sikeres és hatékony, ha:

- Folyamatos, megjelenése rendszeres, aktuális, tervszerű, nem kampányszerű.
- Sokoldalú, méri az emlékezeti teljesítményeket, az ismeretek alkalmazását, a tudást, és feladat-meghatározó jellegű.
- Változatos, vizsgálja a neveltségi szintet, figyelembe veszi a mindenkori életkori sajátosságokat, személyiségtípusokat és alkalmazza a metakommunikációs jelzéseket.
- Kiszámítható, tudatosított.

A NAT-ban megfogalmazott és a kerettantervi követelmények teljesítésének ellenőrzése

Iskolánk nevelőtestülete a NAT, illetve a kerettantervi követelmények teljesítését a nyolcosztályos rendszer kettő pontján kívánja ellenőrizni: **a hatodik és a nyolcadik évfolyamon évfolyam szintű mérések**et végzünk: szövegértés, matematika, történelem, angol nyelv és szlovák nyelv. A mérések anyaga a NAT, illetve a kerettantervi minimumszint teljesítését hivatott vizsgálni a szaktanárok által összeállított írásbeli feladatlapok, valamint szóbeli tételsorok.

22 Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Célunk a csoportbontással, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek:

Hit-és erkölcstan, etika oktatás

Egy adott évfolyam (esetleg több évfolyam) diákjaiból a római katolikus hittant, illetve erkölcstant tanulók homogén csoportjainak szülői igény szerinti megszervezése.

Informatika oktatás

Egy adott osztály (évfolyam) diákjaiból az informatika tantárgyat tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

Szlovák nyelvoktatás

Egy adott osztály (évfolyam) diákjaiból az Szlovák nyelv tantárgyat tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

Technika

Egy adott osztály (évfolyam) diákjaiból az technika tantárgyat tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

Egyéb foglalkozások szervezése

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán (minimum 8 fő/csoport) kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük.

Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

A szlovák és az angol nyelv oktatása csoportbontással történik 24, vagy attól magasabb osztálylétszámok esetén.

23 A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:

A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „**Élménysuliban”** minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

23.1 A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még **az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.**

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

23.2 Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzen a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal v**értezi fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák s**okszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

23.3 A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek

terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.

- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazásár**a, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

23.4 A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.
Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.
Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.

- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A) A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit kereszttantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár" habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

23.5 Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tantárgy tananyagának kb. 30%-át (új ismeret) hordozzák. Az éves óraszámhoz viszonyítva 10-30%-a dolgozza fel az új ismeretek 30%-át. A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és keresztantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkészség, a problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

A Komplex órák felépítése

23.6 Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy **a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3**

alkalommal javasolja a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

23.7 „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő,** jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek.** Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek.** Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása.** A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

24 A NEMZETI, ETNIKAI KISEBBSÉGHEZ NEM TARTOZÓ TANULÓK RÉSZÉRE A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETI, ETNIKAI KISEBBSÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉG

A nemzeti, etnikai kisebbségséghez nem tartozó tanulók részére alapvetően integrált oktatást biztosítunk. A tantárgyi keretek között megjelenő etnikai kisebbség kultúrájának, képzőművészetének, zenei világának, népviseletének és életmódjának megismerése nem elkülönítetten, hanem az évfolyamok tantervi követelményeiben beépítve, az egyes témakörök részterületeiként megjelennek, és azok a Magyarországon élő többi népcsoporttal együtt tárgyalásra kerülnek.

A településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- tanórák
- osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli tevékenységek:
  - szakkörök,
  - hagyományőrző rendezvények,
  - kiállítások szervezése, rendezése,
- Szabadidős tevékenységek,
  - táborozások,
  - színház- és múzeumlátogatás,
  - iskolai fellépések.

A tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére, tiszteletben tartására.

25 EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat, és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

ÖKO - iskolaként kiemelten képviseljük a fenntarthatóság pedagógiájának törekvéseit, a

környezettudatos szemlélet megjelenítését az iskola mindennapi gyakorlatában.

Mérések és szűrések, diagnosztika

Azok a mérések és szűrések, diagnosztikai eljárások melyek az egészségnevelés körébe tartoznak, iskolánkban részint a védőnő, részint iskolánk testnevelőinek irányításával zajlanak. Iskolánk testnevelőinek irányításával tanévenként két alkalommal (ősszel és tavasszal) elvégezzük a tanulók fizikai állapotának felmérését.

25.1 Általános, hosszú távú egészségnevelési céljaink:

- Olyan alapértékek kialakítása az egészségnevelés eszközeivel, melyeknek kettős funkciója a közösség és az egyén fejlődése.
- Képessé tenni tanulóinkat olyan konstruktív életvezetés, életvitel kialakítására, mely szociálisan értékes, de egyénileg is eredményes.
- Elősegíteni az egészséges és sikeres felnőtté válást, hozzájárulni egy biztos jövőkép körvonalazásához.
- Megtanítani tanulóinkat arra, hogy személyes kapcsolataik alapján együtt tudjanak működni a konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Erősíteni tanulóink felelősségérzetét saját maguk és társaik egészséges fejlődése iránt.
- Törekedni a biztonságos, támogató, a megnyilatkozást segítő, a megszólalás kockázatát csökkentő iskolai légkör megteremtésére.

Deklaráció

A program az iskolánk tanulói részére készült

- A program alapvető célcsoportját iskolánk tanulói képezik, hiszen a program elsődlegesen róluk, az ő felkészítésükről, segítésükről, védelmükről, mindennapjainkról, életmódjukról szól.
- Megvalósítása alapvetően az iskolai élet színterein történik, azonban, ha a körülmények megkívánják, kilépünk az iskolai falai közül.
- A programhoz felhasználjuk a korábban kialakított módszertani eszköztárunkat. Használjuk az intézmény tereit, eszközeit, pedagógiai- és segítő hálózatát, ha szükséges élünk az intézmény jogi lehetőségeivel.
- Kapcsolatot alakítunk ki olyan intézményekkel, szervezetekkel, amelyek drog-prevenciós, egészségnevelési és környezeti nevelési munkánkat, a mi kompetenciánkat meghaladó módon segíthetik.

- A program végrehajtója alapvetően a képzésben részt vett pedagógusok köre, az iskola nevelőtestülete, védőnők.

25.2 Helyzetelemzés, helyzetkép

Az iskola épülete

Az iskola a diákok és a tanárok munkahelye. Minthogy az iskola elsődlegesen nevelőintézmény, a környezeti nevelés szempontjából nagyon fontos. Az iskola értékrendszert alakít, beleértve a környezeti értékeket is. Az épület megfelelő körülményeket biztosít, de a beépített bútorzat általános cseréje, életkori sajátosságnak megfelelő ergonomikus ülőbútorok beszerzése a jelenlegiek helyett sokat javítana.

Erőforrások (személyi, anyagi)

Iskolánk a hagyományaira építve végzi nevelő munkáját, de a pedagógusok készek a folyamatos megújulásra. Programjaink megvalósítását külső kapcsolataink is segítik:

- családgondozói hálózat.
- segítőközpontok (mentálhigiéné, pszichológus, védőnők).
- a pedagógusok és a szülők harmonikus együttműködése az SZMK támogatásával.

Jövőkép, alapelvek, célok

Az iskola jövőképe:

- Művelt, környezettudatos, egészséges, problémákra nyitott állampolgárokat nevelünk.
- Diákjaink és dolgozóink figyelnek az intézmény energia- és vízfelhasználására, csökken a keletkezett hulladék mennyisége.
- Diákjaink kezdeményező szerepet játszanak a környezettudatos szemlélet elterjesztésében a településen.
- A szülők azért választják majd intézményünket, mert a diákok harmonikus körülmények között tanulnak.

25.3 Célok, feladatok a tanulók környezettudatos nevelése során

A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani. A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat

tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival legyen összhangban.

A környezettudatos állampolgárrá nevelés érdekében, ki kell alakítanunk:

- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást és életvitelt
- a környezet értékei iránti felelős magatartást
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség megőrzését
- a globális összefüggések megértését
- az egészséges életmód igényét

A tanulók képesek legyenek figyelemmel kísérni:

- viselkedésüket, az életvezetésük helyes alakítását
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését
- a betegségeket a korai szűrésekben való részvétel révén megelőzni
- tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében
- erősítsék a társas-kommunikációs készségeik fejlesztését és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését.

A célok eléréséhez az alábbi készségek kialakítása és fejlesztése szükséges:

- alapműveltségi készségek (értő olvasás, beszéd, figyelem);
- problémamegoldó gondolkodás
- ökológiai szemlélet
- problémaérzékenység
- kreativitás
- vitakészség
- konfliktuskezelés és megoldás
- értékelés és mérlegelés készsége.

Az iskola környezeti és egészségnevelési szemlélete

Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink egységes egészként lássák a természetet és benne az embert. Megtanítjuk Őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük lévő összefüggéseket.

Az életmód jellemzői

- Egyes családoknál alacsony a személyi higiéné színvonala, a test ápolásának rendszeressége.
- A tanulók egy része keveset mozog.
- A rendszeres fogorvosi és orvosi szűrővizsgálat évente megoldott.
- A fogorvosi kezelésre kiszűrtek nagy része a közlekedési nehézségek miatt nem él az ellátás igénybevételével, ezért rohamosan nő az elhanyagolt fogazatú gyermekek száma.
- A gyermekétkeztetésben gondoskodunk az egészséges étrend biztosításáról.
- Az iskola munkarendje lehetőséget biztosít a mindennapos testmozgásra.
- Az étkezésekhez szükséges kulturált környezet biztosított az iskola étkezőjében.
- A WC-k és mosdók színvonala, tisztasága megfelelő, biztosított a WC papír, folyékony szappan használata. Az öltözőben biztosítottak a meleg vizes tisztálkodás, zuhanyzás feltételei.
- Lehetőséget biztosítunk a tömegsport számára is és a versenyszerű sportolásra is.
- Részt veszünk egészségneveléssel kapcsolatos pályázatokon.

25.4 Hagyományok ápolása és a szaktárgyi célok megvalósulása

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés az	A helyi tantervben műveltségi	Átdolgozott tanmenetek, több

oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg	területenként és a tanmenetekben is konkrétan jelöljük meg a feladatokat, és az alkalmazni kívánt módszereket	környezeti nevelési tartalom a tanórákon, reggeli beszélgető körök témái
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témában	Az iskolai programok tervezésekor szempont, hogy a lehetőségekhez képest minél környezetkímélőbb legyen a program.
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése	Teremértékelő bejárások, szelektív hulladékgyűjtés, alumínium dobozok, papír gyűjtése	Javul az iskola tisztasága
Takarékoskodás a vízzel és a villannyal	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések	Észrevehetően csökken az iskola víz- és villanyszámláján szereplő összeg
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodását	Szakkönyvek, folyóiratok, Internet stb.	Egyre több gyerek tudja használni a szakirodalmat és az Internetet.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

A környezeti és egészségnevelés színterei

Tanórákon:

- kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások a természettudományos tantárgyak megfelelő fejezeteiben
- kereszttantárgyainkban:
- hon- és népismeret
- biológia-egészségtan
- etika
- osztályfőnöki órákon: 5-8. évfolyam
- egészségnevelési programok, 1-8. évfolyam

Tanórán kívül:

- Egészséghét
- Fenntarthatósági hét
- reggeli beszélgető körök

- rendhagyó órákon, tanulmányi kirándulásokon
- erdei iskolában: Szlovák erdei iskola, Határtalanul erdei iskola
- tanulmányi versenyeken
- vándortáborokban, nyári táborozásokon, természetjárásokon
- „akciókon” pályázatok, kiállítások
- szakkörökön
- „jeles napokon”: iskolatakarítás, DÖK nap
- projektnapon
- ÖKO napon
- egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások.

Módszerek

A környezeti és egészségnevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Alkalmazott módszerek:

- Élményalapú, tapasztalatközpontú ismeretszerzés
- Játékok: szituációs és drámajátékok
- modellezés (főként alsó tagozaton)
- művészi kifejezés
- megbeszélés, vita, média használata
- kiselőadások, gyűjtő munkák.

25.5 Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Helyi értékek és problémák megjelenése a tanórai tevékenységben:

Az egyes tantárgyak kiemelt környezet- és egészségnevelési lehetőségei

Tantárgy	Téma	Cél
Földrajz, 7-8. o.	Földtörténeti korok, az emberi beavatkozás hatásai.	Környezetünk megismerése, megóvása, természeti-társadalmi folyamatok hatásai, eredményei.
Biológia, 7. o.	Erdei és vízi élőhelyek fajok	Ökológiai gondolkodás

Természetismeret 6.o.	védelme, vízi, vízparti, élővilág.	kialakítása, ok-okozati összefüggések, környezet-egészségügyi problémák megismerése.
Osztályfőnöki órák	A hely, ahol élünk.	Közösségi életre nevelés.
Rajz		Érzelmi, esztétikai nevelés, vizuális nevelés.
Etika, 7. o.	Értékeink.	Személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban.
Magyar nyelv Szlovák nyelv	Nyelvjárások, régen használt szavak az irodalmi művekben. (János vitéz, Toldi) Népi szokások, hagyományok.	Tájnyelv, köznyelv, irodalmi nyelv egymásra hatása, disputa, pozitív érzelmi és intellektuális közeledés a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával, drámajátékok.
Történelem TERMÉSZETISMERET 6.	Épített kulturális örökségünk védelme, megóvása. Rekonstrukció, világörökség, értékeink.	Helyi történelmi értékek, hagyományok tisztelete, állam és társadalom felelőssége és feladata a problémák elhárításában, csökkentésében.
Matematika	A matematika gyakorlati alkalmazása.	Összefüggések matematikai demonstrálása, diagram (éghajlati), statisztika.
Angol nyelv	Egészséges életmód, környezetvédelem.	Felelősség a környezetben, példák elemzése.
Fizika	Erőhatások, kölcsönhatások a természetben.	Környezeti változások magyarázata.
Kémia, 7-8. o.	A víz. A levegő. Szervetlen kémia. Korrózió és védelme.	Technológiák hatása a természeti és az épített környezetre, környezetbiztonságos életvitel.
Ének	Népdalok.	A természet zenei ábrázolása.
Testnevelés		Élményszerű tapasztalatszerzés, a környezetszennyezés komplexitása.
Technika, 5-8. o.	Ember és környezet. A közlekedés rendszere. Anyagok és átalakításuk. Anyag átalakítás, energia.	Természeti, társadalmi, technikai összefüggések. Alapvető szabályok megismerése. Ismerjék az újrahasznosítás jelentőségét. Tudjanak példákat környezetbarát technológiákra, energiákra.

25.6 Hagyományos tanórai foglalkozások kiemelt környezeti és egészségnevelési lehetőségei az egyes évfolyamokon:

1. évfolyam	Cél	Követelmény	Tananyag	Tantárgy
Fizikai egészség		Legyen tájékozott, mely élelmiszerek fogyasztása szükséges fejlődéséhez.	Érzékszerveink szerepe a környezet megismerésében. A tisztálkodás. Kulturált étkezés.	természet-ismeret; KÖRNYEZETI
Szociális egészség	Együttélési szabályok, megállapodások betartása. Jogok kötelességek ismerete.	Tudja alkalmazni a mindennapi életben a tanultakat.	Viselkedési szabályok. A házirend. Alapvető erkölcsi szabályok.	természet-ismeret KÖRNYEZETI
Életet veszélyeztető tényezők	Óvatosságra intés, személyes biztonság növelése, balesetmentes közlekedés.	Mentők, rendőrök munkájának ismerete. Ismerje a biztonságos közlekedés rá vonatkozó szabályait.	A gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb veszélyhelyzetei, szabályai.	természet-ismeret, életvitel és gyakorlat, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Szeretet	Barátságos viselkedés. A szűkebb és a tágabb család, a családtagok kapcsolatai.	Legyél előzékeny, segítőkész. Tartsd tiszteletben mások érzelmeit!	Fiúk, lányok kapcsolata, barátság, szituációs játékok.	magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Élettechnikák	Külső és belső tulajdonságok ismerete, vállalása. Másság elfogadása.	Reális önértékelés kialakítása. Hazugság, füllentés fogalmának ismerete.	Ki vagyok? Milyen vagyok? Milyen barátot szeretnék? Aki más, mint én.	magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Környezetünk védelme	Közvetlen környezetűnk megismerése.	Környezetünk barátságossá tétele. A víz, tiszta levegő fontosságának felismertetése.	Otthon, család. Iskola. Vizek tisztaságának óvása. Növények, állatok gondozása. Erdő és természet-védelem.	természet-ismeret, életvitel és gyakorlat KÖRNYEZETI

2. évfolyam	Cél	Követelmény	Tananyag	Tantárgy
Fizikai egészség	Helyes egészségszokások kialakítása.	Legyen igénye a személyes higiéniára, a test és a ruházat gondozására.	Helyes fog- és testápolás. Beszélgetések, dramatikus gyakorlatok.	természet-ismeret, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv

				és irodalom
Szociális egészség	Az illemszabályok ismerete, alkalmazása.	Ismerje a köszönés kultúráját, tudjon viselkedni más nemű és korú emberekkel.	Köszönés, bemutatkozás, telefonálás. Viselkedés lányok-fiúk között. Kapcsolat felnőttekkel.	természet-ismeret, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Életet veszélyeztető tényezők	Tudja, hogyan kell viselkedni veszélyhelyzetben (menekülés, segítség-kérés.)	Az otthona, iskola között lévő legfőbb közlekedési veszélyforrásokat, azok elkerülésének módja.	Közlekedés illemszabályai. Helyes viselkedés járműveken. Gyermekkel történt balesetek okai, megelőzésük.	életvitel és gyakorlat
Szeretet	A társas érintkezés kultúrája. Fiúk-lányok barátsága, baráti kör.	Igyekezzen érzelmeit reális mederben tartani. Tolerancia.	Beszélgetés, idős emberek meghívása, vita. Barátságos viselkedés.	magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Élettechnikák	Az életvezetést veszélyeztető tényezők felismerése.	Képes legyen a veszélyt érzékelni, segítséget kérni.	Anyagok környezetet veszélyeztető tulajdonságai.	életvitel és gyakorlat
Környezetünk védelme	A lakóhely ismerete.	Ismerje lakóhelye főbb jellegzetességeit.	A természet értékeinek, szépségének felfedezése.	természet-ismeret, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom

3. évfolyam	**Cél**	**Követelmény**	**Tananyag**	**Tantárgy**
Fizikai egészség	Egészséges életmód normáinak megismerése.	Ismerje hogyan kerülhetők el a betegségek.	Helyes napirend. Egészség és sport. Változatos étrend. A betegség tünetei.	természet-ismeret,
Szociális egészség	Helyes viselkedés a természetben.	Viselkedéskultúra a természetben.	Helyes magatartási formák gyakorlása. Tévéműsorok, reklámok elemzése.	természet-ismeret, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Életet veszélyeztető tényezők	A tűz káros hatásai és elkerülésének módjai. Balesetveszélyek fölismerése a háztartásban.	A különböző tűzoltási módszerek. Háztartási eszközök biztos használata.	A gyerekek, mint a balesetek okozói, háztartási eszközök használata.	természet-ismeret, életvitel és gyakorlat

Szeretet	Ismerje a lakóhely hagyományos népszokásait.	Szokások, hagyományok ismerete, tisztelete.	Szóbeli beszámoló családi ünnepről. A lakóhely népszokásai.	magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Élettechnikák	Pozitív értékrend kialakítása.	Tudjon önmagáról kritikus jellemzést adni.	Milyen vagyok? Ilyen szeretnék lenni! Önjellemzés.	magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Környezetünk védelme	Ország ismeret	Ismerje meg városunk értékeit.	Városunk, Dabas Közvetlen vagy közvetett tapasztalatszerzés	természet-ismeret, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom

4. évfolyam	Cél	Követelmény	Tananyag	Tantárgy
Fizikai egészség	Az egészség normáinak megismerése. Helyes és helytelen szokásaink.	Tudja, hogy a lelki-testi egészség szoros kapcsolatban van.	Plakátok, tv-reklámok megbeszélése, elemzése. Szituációs játékok.	magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom, osztályfőnöki órák
Szociális egészség	Szabadidő kulturált eltöltése.	Balesetmentes szabadidőtöltés és játék.	Hagyományok őrzése, ápolása. A lakóhely történelmi, irodalmi emlékei.	természet-ismeret
Életet veszélyeztető tényezők	Egészséget károsító szokások veszélye, felkészülés az elutasításukra. Kerék-páros balesetek elkerülése.	Tudja az egészséget károsító anyagokat elutasítani. A közúti kerékpáros közlekedés szabályainak betartása.	Káros szenvedélyek: dohányzás, alkohol, kábítószerek és azok következményei. Légúti betegségek, allergiát okozó növények.	életvitel és gyakorlat magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Szeretet	Ideális családkép kialakítása. A gyermek szerepe, feladata a családban.	Ismerje a családi munkamegosztást, vállaljon szerepet a családban.	Szeretet, hűség a családban. Egészség, betegség a családban.	magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Élettechnikák	Önismeret szerepe a baráti kapcsolatokban.	Önmaga helyének megkeresése.	Rossz és jó döntések, és következményei.	magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom

5. évfolyam	Cél	Követelmény	Tananyag	Tantárgy
Fizikai egészség	A serdülés alapvető testi és lelki folyamatainak megismerése. Fokozott törekvés az egészség megóvására.	Ismerje a serdülés fizikai megjelenéseit. Megfelelően változtasson tisztálkodási szokásain. Törekedjen a rendszeres sportolásra.	A serdülőkor fizikai változásai; A serdülő tisztálkodása. Egészséges táplálkozás. A sportolás fizikai és pszichikai hatásai.	természet-ismeret, testnevelés és sport
Szociális egészség	Tudatosan vállalt együttélési szabályok betartása. Jogok és kötelességek ismerete.	Ismerje a tanuló jogait és kötelességeit. Gyűjtsön ismereteket a felnőttek jogaival, kötelességeivel kapcsolatban.	Jogok és kötelességek az iskolában. A házirend. Alapvető erkölcsi szabályok.	osztályfőnöki órák
Életet veszélyeztető tényezők	Nyíltan beszélni a kábítószerről, a fogyasztás okairól, következményei kről. A közlekedés szabályai.	Ismerje a drogfogyasztás következményeit, utasítsa el a fogyasztást. Viselkedjen kulturáltan.	A kábítószerezés. Viselkedési szabályok közlekedési eszközökön. Közlekedés rendszere.	osztályfőnöki órák, technika és életvitel
Szeretet	A pubertás érzelmi hullámzásainak helyes értelmezése.	Fogadja el a másik nem iránti vonzalmát	A szexualitás megnyilvánulása napjainkban. Aki tetszik nekem.	osztályfőnöki órák
Élettechnikák	Külső és belső tulajdonságok tudatos vállalása. Relaxációs gyakorlatok megismerése.	Felelősség és felelőtlenség fogalmának ismerete. Relaxációs gyakorlatotok.	Ki vagyok én? Miért, kiért vagyok felelős? Megoldások és következményeik	osztályfőnöki órák
Környezetünk védelme	Közvetlen környezetünk megismerése.	A talaj keletkezése és védelme. Az időjárás éghajlat elemei és jellemzői.	Lakókörnyezet. Közvetlen környezetünk megismerése.	természet-ismeret, technika és életvitel, osztályfőnöki órák

6. évfolyam	Cél	Követelmény	Tananyag	Tantárgy

Fizikai egészség	A szakemberek és a reklámok befolyásolják az egészség érdekében hozott döntéseket.	Ismerkedjen a „természet patikájával”.	Bőrápolás a serdülőkorban. Az egészség megóvása.	természet-ismeret, technika és életvitel
Szociális egészség	A kornak, helynek, eseménynek megfelelő illemszabályok ismerete, alkalmazása.	Ismerje a különböző helyeknek megfelelő viselkedési normákat.	Köszönés, telefonálás, levélírás. Viselkedés lányok és fiúk között.	osztályfőnöki órák, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Életet veszélyeztető tényezők	Személyiségjegyek kialakítása, melyek révén nem a drogfogyasztásban látják a problémák. Megoldását.	Ismerje a drogok szociális, erkölcsi hatását. Törekedjen pozitív gondolkodásra.	Milyen tényezők csábítanak drogfogyasztásra? A drogfogyasztás szociális és erkölcsi hatása.	osztályfőnöki órák, természet-ismeret
Szeretet	A serdülőkornak, a személyiség-fejlődés legviharosabb időszakának pozitív átélése.	Igyekezzen érzelmeit reális mederben tartani. Pozitívan élje meg önállósulási törekvéseit.	A számomra legfontosabb emberek. Mire vagyok képes?	osztályfőnöki órák, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom, természetismeret
Élettechnikák	Az életvezetést veszélyeztető tényezők felismerése. Tudatos törekvés az életminőség javítására.	Képes legyen a veszélyt érzékelni, erősítse testi, lelkei stabilitását.	Edzett vagyok. Mi befolyásol döntéseimben?	osztályfőnöki órák, testnevelés és sport, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Környezetünk védelme	Hazánk természeti értékeinek megismerése. Szlovákia természeti értékei.	Ismerje meg hazánk nagy tájait, Nemzeti Parkjaink természeti értékeit.	Városunk, Dabas. Hazánk élőhelyei és életközösségei: erdő, víz, vízpart.	természet-ismeret, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom, technika és életvitel

7. évfolyam	**Cél**	**Követelmény**	**Tananyag**	**Tantárgy**

Fizikai egészség	Az egészség normáinak megismerése. Az egészséges életre törekvő család.	A munka, pihenés megfelelő aránya. Ismerje saját szervezetének terhelhetőségét.	A helyes életvitel hatása a szervezetre. Alvás szükséglet. A helyes étrend tudatos kialakítása.	BIOLÓGIA osztályfőnöki órák, etika
Szociális egészség	A környezet hatásainak feldolgozása az egyén és környezete számára. A reklámok helyes értelmezése.	Ismerje meg az ember és környezete kapcsolatát, óvja és védje értékeit.	Az ember és környezetének kapcsolata. A helyes életvitel kialakítása, a környezeti hatások figyelembevételével.	osztályfőnöki órák, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom, ének-zene, biológia és egészségtan, földrajz, etika
Életet veszélyeztető tényezők	A káros szenvedélyek ismerete és elutasítása.	A szenvedély-betegség fogalma, függőség. A drogfogyasztás és a közösség kapcsolata.	A drogok fajtái és hatásai. A drogok erkölcsi hatása. A drog és a személyiség megváltozása.	biológia és egészségtan, osztályfőnöki órák, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom, etika
Szeretet	Az érzelmi attitűdök szerepe a társas kapcsolatban.	Tudjon különbséget tenni a szexuális vonzalom és a szerelem érzése között. Ismerje a nemek szerepét a kapcsolatokban.	A szerelem szépsége. A férfi-női szerep elemzése, szerelem a költészetben.	osztályfőnöki órák, etika, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom,
Élettechnikák	Az önálló döntésekkel járó felelősség vállalása. A kortárs-közösséggel együttműködés.	Tudjon önmagáról kritikus jellemzést adni. Ismerje az aktív-passzív pihenés fogalmát és formáit.	Önismeret: Kritikai gondolkodás. Milyen vagyok? Önjellemzés.	osztályfőnöki órák, etika, magyar nyelv és irodalom,
Környezetünk védelme	A globalitás és az egyén szerepének felismerése a környezet védelmében.	A különböző emberi tevékenységek hatásai a természetre.	Hazánk helye Európában. Szelektív hulladékgyűjtés.	biológia és egészségtan, földrajz, technika és életvitel, etika

8. évfolyam	Cél	Követelmény	Tananyag	Tantárgy

Fizikai egészség	Az egészség, az ember normális biológiai funkciói: egészség, életmód, táplálkozás, szexualitás.	Az ideális testtömeg ismerete, ismerje a táplálkozásnak a szervrend-szerekre gyakorolt hatásait.	A testépítés, mesterséges készítmények hatásai. A családi táplálkozási szokások, szaporodás.	biológia és egészségtan, osztályfőnöki órák, technika és életvitel,
Szociális egészség	Az igazi nemzeti tudat, öntudat kialakítása. Szabadidő kulturált eltöltése.	Ismerje, ápolja, becsülje hazája népe múltját, művészetét, értékeit. Az egyén, a nemzetet teheti naggyá.	Haza és hűség. Hagyományok őrzése, ápolása, továbbépítése.	magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom, történelem, földrajz és vizuális kultúra, fizika,
Életet veszélyeztető tényezők	A szenvedélybetegségek megelőzése és a segítségkérés lehetőségei.	Legyen képes megvédeni magát a káros szenvedélyektől. Ismerje a „segítségkérés” formáit, módjait.	A drog és az AIDS Alkohol, dohányzás. Káros anyagok a levegőben, a motorok működése.	biológia és egészségtan, osztályfőnöki órák, fizika
Szeretet	Ideális családkép kialakítása.	A család a társadalom legkisebb közössége, kohéziója a szeretet és hűség. A család minden tagja egyenrangú, felelősséggel tartoznak egymásnak.	Az ideális család. A család, mint intézmény változásai a történelem során. Szeretet és hűség a családban. Egészség, betegség a családban.	biológia és egészségtan, osztályfőnöki órák, magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom
Élettechnikák	Felelősségteljes döntés a pályaválasztás során.	Törekedjen önmaga helyének megkeresésére. Készüljön a pályaválasztásra.	Ki vagyok én? Gyerek vagy felnőtt? Stresszhelyzetek feloldása lazítással.	osztályfőnöki órák, biológia és egészségtan

Környezetünk védelme	*A környezet-kímélő anyagok és módszerek kiválasztására és használatára legyen képes.*	*Törekedjen a környezetének megóvására.*	*A víz és a levegő védelme.* *Energia és vegyszerek a háztartásban.*	*földrajz, biológia és egészségtan, kémia, fizika, technika és életvitel*

Alapvető célunk az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	- A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása.	A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Eurofit-mérés). Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
Az egészséges „fair–play” uralta versenyszellem kialakítása	- A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdeni tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése.	A tanulók: - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken,

Célok	Feladatok	Kritériumok
	- A közösségbeli „én-szerep” felismerése.	diákolimpiákon; - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy sokténye zős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulókban, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekkel kapcsolatos prevenció. - Az egészségmegóvó alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulókban az egészségtudatos, az egészség-megőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolása.	A tanulók: - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiéniát illetően; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megóvásának lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.

Célok	Feladatok	Kritériumok
	- Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták).	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- Értékorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	A tanulók: - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
A biztonságos életvezetés elsajátítása	- A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és	A tanulók: - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

Célok	Feladatok	Kritériumok
	tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	

Az egészségnevelés várható eredményei

- A család szerepének megértése.
- A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
- A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása
- A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
- A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése
- Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása
- Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
- A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
- A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
- A testi higiénia iránti igény kialakítása.
- A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
- Az egészséges életkörnyezetre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.
- A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
- Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
- Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

Komplex intézményi mozgásprogram

- Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
- Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
- Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
- Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönfélébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a
    - szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön
    - minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

26 A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk befogadó jellegű (inkluzív) intézmény. Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), illetve a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrált nevelésére-oktatására.

26.1 Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük

- a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása
- a nevelés/oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- a teljesítmények értékelése
- a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele
- a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés
- a nevelésben/oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti:

- valamely személy vagy csoport jogellenes elkülönítése egy köznevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,
- olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

A köznevelési intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a nevelést/oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy a nevelésben/oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a köznevelési intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint, olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi nevelést/oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve,

hogy emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

26.2 Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben

Olyan körülményeket kell kialakítani, hogy megvalósuljon

- a megkülönböztetés megszüntetése
- az egyenlő bánásmód
- az emberi méltóság tiszteletben tartása
- a társadalmi szolidaritás.

Minden tervezett infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására a beruházások megvalósítása során.

A fenti célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük

- a településen élők szociális helyzetét
- a közszolgáltatások elérhetőségét
- a gyermekek/tanulók (HH/HHH ill. SNI) eloszlását az egyes óvodai csoportokban/iskolai osztályokban
- a gyógypedagógiai nevelést, oktatása lemorzsolódás arányát a továbbtanulási mutatókat
- a tanórán kívüli programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- az iskolán kívüli segítő programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- a kompetencia mérések eredményeit
- a humán-erőforrás hiányát
- az infrastruktúrát és az ahhoz való hozzáférést
- a módszertani képzettséget
- az intézményi és szervezeti együttműködéseket (egyházak, kisebbségek, civil szervezetek)

Az esélyegyenlőség biztosítását szolgáló dokumentum

Az intézmény elkészíti, és folyamatosan karbantartja a KÖZNEVELÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI TERV c. dokumentumát.
Felülvizsgálatára 4 évenként kerül sor.
Az esélyegyenlőségi intézkedési tervhez történő hozzáférést az intézmény (a helyi pedagógiai programhoz hasonló módon) lehetővé teszi.

27 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elv

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök az osztályban tanító pedagógusok, napközis nevelők véleményének kikérésével végzi.

A tanuló magatartásának értékelése és minősítése:

- Példás (5)
- Jó (4)
- Változó (3)
- Rossz (2)

27.1 A magatartási szintek részletezése:

Példás: az a tanuló, aki:

- Házirendet megtartja, társait is erre ösztönzi.
- Közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyilvánításával, valamint példás viselkedésével elősegíti, és társait is erre ösztönzi.
- Szereti a közösségi életet, felelősséget érez a közösség ügyeiért, szívesen tevékenykedik, kezdeményez és a végrehajtásban egyaránt részt vállal.
- Véleménynyilvánítása megfontolt, nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias.
- Fegyelmezett, társait ösztönzi, megbízható, pontos, segítőkész.

Jó: az a tanuló, aki:

- A Házirendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja.
- Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás.
- Nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias, de nem mindig segítőkész.
- Felelősségtudata saját munkájával kapcsolatban jelentkezik. Kérésre feladatot vállal.
- Általában fegyelmezett, megbízható, pontos.

Változó: az a tanuló, aki:

- A Házirendet és egyéb szabályzatok csak ismételt, állandó figyelmeztetéssel tartja be.

- A közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyással, viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekszik javulni.
- Nevelőivel, társaival, szüleivel szemben nem udvarias és nem tisztelettudó.
- Hibáit nehezen ismeri be, ezen javítani csak külső késztetésre - és nehezen - képes.
- Írásos figyelmeztetései vannak.
- Társai viselkedését közömbösen nézi, nem segít.
- Véleménynyilvánítása elhamarkodott, ennek formája nem megfelelő.
- Fegyelme ingadozó, munkája pontatlan.
- Ilyet kap a tanuló igazolatlan mulasztás, osztályfőnöki vagy szaktanári figyelmeztetés után is.

Rossz: az a tanuló, aki:

- A Házirendet nem tartja be ismételt figyelmeztetések ellenére sem.
- Munkájával a közösség fejlődését hátráltatja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be.
- Közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek. Nevelőivel, társaival szemben tiszteletlen, udvariatlan, nyegle.
- Hibáit másra hárítja, van osztályfőnök rovója, vagy igazgatói intője.
- Fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik.

A tanuló szorgalmának értékelése és minősítése:

- Példás (5)
- Jó (4)
- Változó (3)
- Hanyag (2)

27.2 A szorgalom érdemjegyének részletezése:

Példás: az a tanuló, aki:

- Igényli tudása bővítését: céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját. Munkavégzése pontos, megbízható.
- Minden tárgyból elvégzi feladatát, aktív tanórai munkát végez.
- Önálló a munkában, önellenőrzése rendes, alapos és rendszeres.
- Magas fokú a kötelességtudata, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig felkészül, figyel, érdeklődik.
- Érdeklődése az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed. Egyes iskolai tárgyakban a tananyagon felül is produkál.

Jó: az a tanuló, aki:

- Figyel az órákon, házi feladatait lelkiismeretesen elvégzi. Az órákra lelkiismeretesen készül fel. Rendszeresen és megbízhatóan dolgozik.
- Ösztönző hatásokra: rendszeresen és megbízhatóan dolgozik és ellenőrzi önmagát. Tudja, hogy mihez kell segítséget nyújtania.
- Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem árul el. Döntően megelégszik a tankönyv nyújtotta ismeretanyag elsajátításával.

Változó: az a tanuló, aki:

- Munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan.
- Önállótlan, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát.
- Munkája változékony jellegű.
- Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag: az a tanuló, aki:

- Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.
- Nem hajlandó munkavégzésre, munkájában megbízhatatlan.
- Nem törődik kötelességeivel.
- Érdektelenség, teljes közöny jellemzi.
- Bármely tantárgyból félévkor, év végén elégtelen osztályzatot kapott.

A tanuló jutalmazásának elvei és formái

Az a tanuló, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

Ezen túlmenően: jutalmazza az eredményes kulturális tevékenységet, kimagasló sport teljesítményt, közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet.

A jutalmazás formái:

- Szaktanári, osztályfőnöki, napközis nevelői, igazgatói, nevelőtestületei dicséret, Rákóczi-díj kitüntetés.(a Rákóczi-díj követelményeit az iskolai Házirend részletezi.)
- Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba be kell vezetni. Ezek a tanulók oklevéllel és jutalomkönyvvel jutalmazhatók.
- A kimagasló eredményt elérő tanuló (Rákóczi-díj) jutalmát a ballagási ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

A dicséretet írásba kell foglalni, és a szülő tudomására kell hozni.

27.3 Fegyelmező intézkedések:

- szóbeli figyelmeztetés, magatartás-füzeti beírás
- szaktanári figyelmeztetés (szaktanár, tanulószoba vezetői)
- osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás
- igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben - a vétség súlyára való tekintettel - el lehet térni. A fegyelmi intézkedéseket az ellenőrzőbe és az e-naplóba be kell írni.

Ha a tanuló súlyosan vét az iskolai szabályok, házirend ellen, fegyelmi büntetésben részesíthető.

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás
- szigorú megrovás
- kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása
- áthelyezés másik csoportba, osztályba, iskolába.

Fegyelmi intézkedés esetén, a szülők bevonásával, fegyelmi bizottság dönt.

28 Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis és tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban fontosnak tartjuk a házi feladat pedagógiai, szociális és egyéb hatásait.

Az iskolán kívüli munka javítja a tanulói motivációt, fejleszti a készségeket, és bizonyos esetekben egyértelműen javítja, növeli a tanulói teljesítményt is. A házi feladatok adásánál figyelembe kell venni azt, hogy a feladatok motiváló jellegűek legyenek. Ösztönözze a tanulókat önálló ismeretszerzésre, motiváljon az életen át tartó folyamatos tanulásra.

A tanulásra fordított idő mennyiségének növekedésével egyenes arányban nő az iskolai teljesítmények szintje. Ez az összefüggés minden egyes tantárgy esetében kimutatható.

A házi feladatok a közvetett, ún. nem intézményi teljesítményt is pozitívan befolyásolják; ezeknek köszönhetően ugyanis nő a tanulók önfegyelme és az önálló problémamegoldás képessége is.

A házi feladatok milyenségére vonatkozóan a tanárok általában háromféle szándékkal választják ki az otthon elvégzendő tennivalókat:

- erősíteni kívánják az órákon tanultakat,
- fejleszteni akarják adott témában a tanulók különféle készségeit,
- új anyagot kívánják a feladattal előkészíteni.

A szülők a házi feladatok, azok gyakorisága, típusa, stb. alapján is kialakítanak maguknak véleményt gyermekük iskolájáról.

Háromcsatornás partnerség kialakítása révén lehetőséget adunk a tanárok, tanulók és a szülők folyamatos együttműködésére.

A tanároknak személyesen is segítséget adnak a szülőknek ahhoz, hogy megismerjék a mai – az ő diákkorukban alkalmazott módszerektől igencsak eltérő – pedagógiai gyakorlatot, megismerjék az erre alkalmas eszközök használatát, elsajátítsák a segítés legfontosabb módszereit.

Úgy látják, a házi feladatok kérdéseinek megfelelő kezelése igen nagy szakmai lehetőségeket kínál az iskolának a tanulmányi eredmények jobbítására való törekvéseikben.

A házi feladat időigénye és a tanulók szabadidő, illetve a szabadidős programok iránti vágyuk összeegyeztethetetlensége miatt nagyon gyakran előfordul, hogy a házi feladat konfliktusba kerül a különféle tevékenységi formákkal.

- A tanárok alulértékelhetik a házi feladat időigényét, ezzel a tanulókat túlterhelhetik és elvonhatják a közös családi vagy társasági tevékenységektől.

Ennek elkerülése érdekében:

- A feladatadás gyakorisága és mennyisége elsősorban a tanulói életkorok, illetve iskolai szintek függvénye; vagyis kevesebbszer és rövidebb idejű otthoni munkát, feladatokat kapnak a kisebbek, mint a nagyobbak.
- Első - negyedik évfolyamon a hétvégékre és a tanítási szünetek idejére sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem adunk, de a szülőkkel való külön megállapodás esetén ebben csoportonként kivételt lehet tenni.
- Az ötödik - nyolcadik évfolyamon pedig csak a következő tanórára esedékes feladatok adhatóak fel.
- A tanulók egyenletes terhelése okán egy tanítási napon egy osztállyal maximum csak két dolgozatot, felmérőt íratunk.
- A házi feladatok sikeres teljesítéséhez szükséges faktorokat a szaktanárok minden esetben figyelembe veszik.

Ezek:

- külső tényezők (a szociokulturális háttér, a tantárgy, illetve az osztályfokozat)
- ún. „osztálytermi” faktorok (szemléletmód, szemléltetőanyaggal való ellátottság)
- otthoni-közösségi faktorok (szótárak, számítógép és külön tanulóasztal birtoklása).

- A tanulóknál tapasztalható tanulási nehézségek és az otthoni felkészülés problémái közötti összefüggéseket egymástól jól elkülöníthető tanulói kategóriákat alakítanak ki:

1. tanulási nehézség a házi feladat terén jelentkező problémák nélkül

2. átlagos teljesítmény, a házi feladatok azonban problémát jelentenek

3. átlagos teljesítmény, a házi feladat körül nincsenek gondok.

Ez a csoportosítás azért fontos, mert ennek alapján minden csoporthoz keressük azt a megfelelő stratégiát is, amely jobb teljesítményhez segítheti a tanulókat. Így észrevehetően javul a teljesítményük.

Az első csoportba tartozók számára a megoldást a valós életből vett feladatok kijelölése és a jó megoldások jutalommal való megerősítése jelentheti.

A második kategória esetében a tanárok által összeállított speciális programok alkalmazása ajánlott.

A harmadik csoport képviselői, pedig leginkább azzal motiválhatók, ha a gyerekek saját maguk tervezik meg házi feladataikat, annak témáit és mennyiségét is.

A rosszul megválasztott házi feladat tovább szélesítheti az amúgy már meglévő szakadékot az alulteljesítő és a jól teljesítő tanulók között.

28.1 Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészülés korlátozó elvei:

1. A házi feladat (szóbeli és írásbeli) az iskolában tanultak gyakorlását, elmélyítését szolgálja, és legyen fejlesztő hatású.

2. Legyen egyensúlyban egy tantárgyon belül a szóbeli és írásbeli feladat aránya.

3. A tanulónak az egyik napról a másikra feladott házi feladat megoldására fordított ideje ne haladja meg az 1-1,5 órát, tehát mennyisége ideális legyen (kivételt képez a hosszabb hiányzás miatti lemaradás pótlása)

4. A hét végére, illetve tanítási szünetre feladott házi feladat mennyisége ne haladja meg az egyik napról a másikra feladott házi feladat mennyiségét.

5. Napközis, tanulószobai tanulmányi foglalkozásról csak szóbeli házi feladat vihető haza.

Az otthoni felkészülés és a pihenéssel eltöltött idő arányának befolyásoló tényezői:

- az órarend összeállításának szempontjai
- az egyes tantárgyak tananyaga
- az egyes tantárgyak heti óraszáma
- témazáró írásbeli számonkérések elosztása

- az otthoni felkészülési idő lerövidítése: a nem kötelező tanórai foglalkozások keretén belül (tehetséggondozás, felzárkóztatás, szakkörök, stb.)
- differenciált házi feladat adása az egyéni képességhez mérten
- helyes napirend, tanulási technikák, módszerek kialakításában való segítségnyújtás osztályfőnöki órákon, önismereti, tanulószobai és napközis foglalkozásokon.

28.2 Írásbeli, szóbeli, hétvégi és szüneti házi feladatok adása

Alsó tagozat

Tanulóink kapjanak házi feladatot, jelöljük ki az elvégzendő feladatokat (leckefüzet, üzenő gyakorlata).
A házi feladatot (önálló munka) időtartama max. 15 perc tárgyanként, szóbeli esetén (irodalom, környezetismeret, stb.) 20 perc. Így 2-3 tantárgy esetén sem több a maximalizált 1 óra tanulási időnél (alsó tagozaton).
A pénteken feladott házi feladat nem hétvégi házi feladat, hiszen pénteken megoldható. Terjedelme nem haladja meg a más napokon feladottakét.
Tanítási szünetre nem adunk házi feladatot, hiszen leginkább egyszerre, a szünet utolsó napján készülnek el. Nem is előzi meg pontos, napra kész felkészítés.
A szóbeli házi feladat ne legyen csak öncélú memoriter.
Az írásbeli munkák gyakorló jellegűek, megalapozott ismeretekre támaszkodnak.
A gyűjtőmunka szorgalmi jellegű házi feladat. Elvégzése szerepet kap az értékelésben.
A házi feladatok minőségi elvégzése számítson bele a tantárgyi teljesítmények értékelésébe.

Felső tagozat

A tanulók számára a tanórán megtanított új ismeretek begyakorlására szükséges a házi feladatok elkészítése. Ezért a tanórai anyag elmélyítéséhez a tanár szóbeli és írásbeli házi feladatot ad fel. Ezek az önálló tanulást is segítik mind módszerben, mind időbeosztásban. A házi feladatok elkészítésére, megtanulására, gyakorlására naponta legalább 2 órát kell biztosítani. (képesség, koncentráció, a megtanulandó anyag befolyásolhatja) Az otthoni feladatokat a szaktanárok úgy adják fel, hogy azt minden tanuló,- a gyengébb képességű is –
önállóan, szülői segítség nélkül is el tudja készíteni, ha a tanórán figyelt, vagy a tankönyvet használja. Meg kell a tanulókat arra tanítani, hogy a házi feladatokat nem a szüleiknek, hanem nekik kell megtanulniuk, gyakorolniuk.

A házi feladatok kijelölésénél figyelembe veszi a szaktanár, hogy a gyenge képességű tanulók nagyobb hangsúlyt fektessenek a begyakorlásra, elmélyítésre. A tehetséges tanulók számára nehezebb, gondolkodtatóbb, esetleg az ismeretek közti összefüggéseket láttató, kreatív gondolkodást elősegítő feladatok elkészítését is elvárhatja a szaktanár.
A házi feladatok ellenőrzése a szaktanár feladata.
A szóbeli házi feladat jelentheti a tankönyv leckéjének többszöri elolvasását, vagy fogalmak, definíciók szó szerinti megtanulását. A magyar nyelv és irodalom tantárgyból a tanár által kijelölt versek könyv nélküli elszavalását. Szóbeli házi feladatot jelent az is, amikor a tankönyv leckéjét saját megfogalmazásban kell a tanulónak felmondani (pl. történelem).
A napközis és tanulószobai foglalkozásokon a szóbeli házi feladatok megtanulására és felmondására csak korlátozott idő és lehetőség van, mert a tanulók figyelme, tanulási technikája, tempója egyéni. Ezért ezzel otthon is kell foglalkozni.
A tanulók szóbeli házi feladata mindig annyi és olyan lehet, amelyet önállóan, a szülők segítsége nélkül is meg tud tanulni.
Az írásbeli házi feladat jelentheti a munkafüzet kitöltését, feladatok megoldását, gyakorlását, fogalmazás írását. A tanulószobai foglalkozásokon az írásbeli házi feladatok elkészítése fontos a tanuló számára. Lehetősége van tanári vagy társai segítségét igénybe venni. El kell érni, hogy a gyenge tanulók is lehetőleg önállóan készítsék el a házi
feladatokat.
A hétvégéken, tanítási szünetekben is szükséges, hogy a tanulók a tananyaggal foglalkozzanak, hiszen az ismeretek elmélyítéséhez hosszabb idő és gyakorlás szükséges. Ezért ezekre az időkre is kapnak a tanulók házi feladatokat. A szaktanárok feladata, hogy a szóbeli és írásbeli feladatok mennyisége annyi legyen, hogy a megoldásuk és megtanulásuk mellett maradjon idő a pihenésre is. Inkább a gyakorlás és elmélyítés, illetve az ismeretek szinten tartása legyen a házi feladatok kijelölésénél a fő szempont. Lehetőleg már a feladáskor a tanár jelölje meg, hogy mennyi idő alatt tartja megoldhatónak, illetve hosszabb szünetek esetén milyen időbeosztás szerint célszerű a házi feladattal foglalkozni.

28.3 Az írásbeli beszámoltatás formái

Az írásbeli beszámoltatás intézményünkben alkalmazott formái:

- írásbeli felelet
- röpdolgozat
- dolgozat
- év eleji, félévi és év végi felmérés

- a tanár által készített mérőeszközök
- standardizált mérőeszközök

Az írásbeli beszámoltatási formák, leírásuk

Írásbeli felelet

Céljai:

- ellenőrizze a rendszeres felkészülést
- állapítsa meg a tanulók felkészülésének eredményességét
- adjon visszajelzést a tananyag megértéséről
- mutasson rá a szükséges tanmeneti korrekcióra

Időigénye:

- ne legyen hosszabb, mint egy – egy szóbeli felelet, tehát ~ 10 perc

Súlya, szerepe az értékelésben:

- kis mértékben hat befolyásolóan a szummatív értékelésre
- hiányos felkészültség esetén meg kell ismételni, nem maradhat hiányosság

Napi gyakoriság:

- fő tantárgyak napi előfordulása esetén 3 alkalomban maximalizáljuk

A beszámoltatás annyit ér, amennyit érdemben javít és értékel a pedagógus.

Tudáspróba

Célja:

- nagyobb merítésű tananyag, beépülésének mértéke
- jelölje ki a visszatekintő gyakorlások fejezeteit
- állapítsa meg a típushibákat
- vizsgálja a tantárgyhoz kapcsolódó készségek, képességek stb. fejlettségi fokát
- szűrje ki a felzárkóztatásra szoruló tanulókat

- mutassa a feladatok megoldásának önállósági fokát
- tartalmazzon új típusú feladatokat „fogadtatás”

Időigénye:

- teljes tanóra (45 perc)

- zárógyakorlás részeseként (20 perc). Ebben az esetben kérjük a tanulók visszajelzését – jelentkező sikertelenség esetén újabb gyakorló órát iktatunk be és a tudáspróbát ismételjük meg.

Helye a tanórai sorban:

- felöleli a teljes tanórát
- rövidebb változat esetén a házi feladat számonkérése után

Napi gyakoriság:

- ne írjon egy tanuló 2 témazárónál többet egy napon, ezek ne essenek a tanítás harmadik harmadára

Súlya, szerepe az értékelésben:

- közepes erősséggel hat a szummatív értékelésre, eredményét egyértelműen különítsük el egy-egy írásbeli feleletétől
- szülői értekezleten a szülőkkel, tanórán a tanulókkal ismertetjük a tudáspróba súlyát meghatározó tényezőket
- a sikertelenül vagy gyengén teljesítő tanuló felzárkóztatása (egyéni foglalkozás, differenciált feladatok, stb.) után ismételjük meg
- a feladatsorokat úgy állítjuk össze, hogy javítása és értékelése, fejlesszen, megerősítsen, korrigáljon

Témazáró

Célja:

- adott témakör ismereteinek, azok megértésének fokmérése
- összefüggés felismerése
- tanári módszerek felülvizsgálata
- önálló gondolkodásmód felismerése
- felkészülési stratégiák „szondázása”
- a lemaradó tanulók kiszűrése – egyéni foglalkozások tervezése
- más tárgyban szerzett ismeretek konvertálása (történelem, magyar, rajz,
- ének)
- a tantárgyhoz kapcsolódó készségek, képességek jártasságok fejlettségi
- fokának megállapítása

Időigénye:

- teljes tanóra (45 perc)

Helye a tanórai sávban:

- egy teljes tanóra – tanmenetben tervezett témazáró

Napi gyakoriság:

- ne írjon egy tanuló **két** témazárónál többet egy napon

Szintfelmérő

Célja:

- mérje fel az adott tanulócsoportban a tantárgy követelményeinek

teljesítési szintjét, mely követelményeket a tanterv határoz meg

- minősítse a tanulók teljesítményét a %-os arány feltüntetésével
- határolja be a tantárgy szummatív értékelését (félév, év vége)
- jelenítse meg a tanulási készségeket, jártasságokat stb.
- vesse össze a tanulók teljesítményét.

104

- állapítsa meg az osztályban folyó munka eredményességét illetve
- sikerességét (okok megkeresése)
- szülők objektív tájékoztatása
- visszajelzés egyértelműsége
- az iskolák közötti zökkenőmentes átjárás biztosítása
- tükrözze a minimum és optimum szint beállási arányát

Időigénye:

- alsó tagozatban ne legyen több egy óránál, a felsőben elképzelhető összevont 2 órában

Helye a tanórai sávban:

- teljes tanóra: tanmenetben tervezett felmérő

Napi gyakoriság:

- ne írjon a tanuló napi 1 felmérőnél többet, ha mégis erre sor kerül (pl. központi mérés) a két mérés között pihenőidőt biztosítunk a tanulóknak

Súlya:

- Domináns érték – a felmérők eredményét eltérő színnel jelöljük a naplóban,
- Ezzel együtt legalább két felmérő határozza meg a tantárgyi értékelést félévenként. A mérőlapokat úgy állítjuk össze, hogy a minimum követelmények a felmérés 51%-át alkossák.
- Mindezekről a szülőket a megfelelő fórumon tájékoztatjuk.

29 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételhető legfeljebb egy alkalommal.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

2. Elveink

- A követelményekben megfogalmazott és a továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb jelenségek, fogalmak, összefüggések, törvények ismerete, értelmezése - valamennyi tantárgyból.
- Az ismeretek alkalmazásában elért jártasság, gyakorlottság ellenőrizhetően elérje a továbbhaladáshoz szükséges szintet.
- A kialakult képességek alkalmasak legyenek a magasabb évfolyamon a munkára.
- A tanuló hiányzásai ne érjék el a törvényben meghatározott szintet.
- A NAT, illetve a kerettantervek minimum követelményeinek teljesítése (a továbbhaladás feltétele).
- Amennyiben a tanuló valamilyen oknál fogva osztályozó vizsga letételére kötelezett, ott kell bizonyítania a követelményeknek való megfelelését.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az érvényben lévő kerttantervben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon teljesítette minden tantárgyból.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A követelmények teljesítését a 2. évfolyamtól kezdve minden tantárgyból a legalább „elégséges” év végi bejegyzés igazolja a bizonyítványban.

Ha a tanuló a 2-8. évfolyamon, tanév végén elégtelen osztályzatot kap, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
- az igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse
- egy tanítási évben a jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, és emiatt a teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, a nevelőtestület engedélye alapján magántanuló volt
- ha az iskola egész napos iskolaként működik, az oktatásért felelős miniszter által kiadott, vagy saját maga által kidolgozott és az Nkt.-ben meghatározottak szerint jóváhagyott nevelési -oktatási program.

- a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv a fogyatékosság típusához és fokához tartozó fejlesztő program, figyelembevéve az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló jogszabályban foglaltakat

30 Az egész napos nevelés - oktatás programja

Az egész napos iskola:

Az egész napos iskola feladata a nevelés, meghatározott ismeretek elsajátítása, az alapvető kompetenciák fejlesztése, és a mindennapos testmozgás biztosítása.

Ez elsősorban a hátrányos helyzetű gyerekek oktatásában és nevelésében jelent segítséget. A taní-tási időkeret széthúzásával a kötelező tanórák egy része átkerülhet délutánra, a fennmaradó idő-ben pedig a differenciált fejlesztésre, a nevelésre, a közösségi tevékenységekre (művészeti kép-zésre, sportfoglalkozásra, kertészkedésre, barkácsolásra) fordítja az időt. A gyerekek így jobban megtapasztalhatják az egymásrautaltság, a sportszerűség, az együttműködés élményét. A

„Spor-tolj, tanulj a Mikszáthban” program elindításával az egész napos iskola fontos elemei már 2010-ben beépültek az iskola életébe. A sportban rejlő nevelési lehetőségek beépülésének megjelenését vártuk el a tanulmányi munkában.

Az egész napos iskolarendszerben keletkezett plusz időt olyan programokkal lehet kitölteni, ami a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatását célozza.

Ez a forma lehetőséget nyújthat arra, hogy a rendelkezésre álló időt rugalmasan oszthassa be, van idő csoportmunkára, beszélgetésre, szerepjátékra, önálló tanulásra, a differenciált fejlesz-tésre, két tanóra között hosszabb szünetre az udvaron, játszótéren. A gyermekek egészsége érdekében elengedhetetlen a mindennapos, lehetőleg szabad levegőn végzett testmozgás, já-ték. A házi feladatot a gyerekek részben az iskolában készítik el. Így azok a gyerekek is hoz-zájutnak pluszprogramokhoz, akiknek szülei nem tudnak, vagy nem kívánnak pénzt áldozni a különórákra, így fontos szerepe lehet az esélyegyenlőség növelésében. A jó minőségű egész napos iskola fontos szervezési mód lehet a hátrányok leküzdésében és az esélyegyenlőség növelésében, s egyben kifejezi az iskola szocializációs és civilizációs felada-tainak fontosságát.
A megváltozott szülői elvárásokra, részben pedig felmérések eredményeire alapozva indult el az iskolafejlesztés az egész napos, közösségi iskola felé.
A tanulás mellett megerősödnek a közösségi funkciók, az intézmény szorosan együttműködik környezetével. Nagy hangsúly helyeződik az esélyteremtésre. Jellemző az önállóság, az alkotó légkör, melyet a helyi közösség támogat és elismer. Kiemelt szerepet kap a tanulók, tanárok szülők együttműködése. A társadalmi, gazdasági környezettel való szoros kapcsolat eredményeként a tanárokon kívül más szereplők is bekapcsolódnak az oktatási, nevelési célok megvalósításába, ami növeli a megszerzett ismeretek relevanciáját és munkaerő-piaci elfogadottságát. A foglalkoztatási formák ugyanakkor nem merevek, a rendszer nem zárt, abba külső szereplők is beléphetnek.
Az iskola képes azokat a szolgáltatásokat iskolaidőben és az elvárt színvonalon biztosítani, amelyek ma csak különórákkal érhetők el.
A jól működő egész napos iskola képes integrálni tevékenységükbe ezeket az elemeket, biztosítja a tanulók biztonságos napközbeni ellátását, kedvező hatást gyakorolnak a tanulmányi eredményekre és fontos eszközei a társadalmi integráció erősítésének, a kirekesztés és a le-morzsolódás csökkentésének.
Iskolánk célul tűzte ki, hogy tanulóink igény szerint reggel 8 órától délután 16 óráig egész napos iskolarendszer keretében, hasznosan töltsék mindennapjaikat.

Szakköreink egy részét a különböző diáksportkörök alkotják, melyek segítenek kielégíteni diákjaink szabadidősport iránti igényét.

30.1 Az egész napos iskola általános definíciója

Az egész napos nevelés a nevelési folyamat kiterjesztése a tanórán kívüli idő jelentős ré-szére. Az egész napos nevelésben a nevelési – képzési folyamat részévé válik az önálló tanu-lás és a gyermek szabadidő – tevékenységeinek irányítása is. Megvalósulhat a nevelési – okta-tási folyamat egysége, a gyermekek tanórai és tanórán kívüli tevékenységének összefüggő rendszere. Az egész napos nevelésben a gyermekek egész napja pedagógiailag szervezett, irá-nyított, ellenőrzött, értékelt.

Az egész napos iskola rendszerben tanul osztályban délelőtt és délután tanítási órák, órákra való felkészülés és szabadidős tevékenységek váltakoznak. Ez a rendszer továbbfejleszti a gyermekek önállóságát A rendszer megfelelő tárgyi feltételei: a tanulásra és a szabadidős tevékenységekre egyaránt alkalmas termek, játszóudvar, sportpálya.

Iskolánk beiskolázási körzetében jelentős %-ban élnek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok, illetve a munkavállalók jellemzően bejárnak más településekre, így a gyermek ellátása, felügyelete nehézségekbe ütközik. Évek óta emelkedő mértékben kérik az iskolaotthonos és a napközis ellátást.

Az egész napos iskolában, mint élettérben gondolkodunk, így a megtervezett program-elemek több síkban értelmezhetőek.

1. Tanítási óra
2. Tehetséggondozás
3. Szabadidős tevékenység
4. Önálló tanulás
5. Szociális feladatok

A tanítási órákról a törvényi rendelkezések értelmében iskolánk Helyi tanterve rendelkezik.

Az elmúlt évek során számos tapasztalatot szereztünk a tanulók tehetséggondozásában. Így azt látjuk, hogy a tanórákat megerősítő, a személyes képességekre és készségekre támaszkodó programok jelentősen javítják a tanulmányi előmenetelt. A felkínált tehetséggondozó progra-

mokat tovább bővítve, az egész napos iskola keretében szélesebb mozgásterünk kínálkozik a fiatal személyiségének alakítására.

Felkínált tehetséggondozó programok kiválasztásának szempontjai:

- Erősítse a tanuló tanulmányait
- Támogassa a motivációjának kialakulását, fenntartását
- Teremtse meg a lehetőségét a sikeres pályaválasztásnak, továbbtanulásnak
- Teljesítse ki a tanuló fejlődését
- Adjon a tanuló kezébe eszközt az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz, ismereteinek elmélyítéséhez, érdeklődésének kielégítéséhez
- Kapcsolódjon az iskola választott prioritásaihoz
- Értéket teremtsen

A kisgyermek – kiskamasz életében nagy jelentőséggel bír a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésének megtanulása. Fontos, hogy ez a tevékenység is értéket teremtve épüljön be a fejlődés folyamatába. A játék, bármely életkorban is élünk vele, fontos 55

tere a személyiség fejlesztésének. A kreatív tevékenységek olyan életszerű ismerete-ket adnak a tanulónak, mit később a napi életében tud hasznosítani.

A szabadidős tevékenységek kiválasztásának elvei:

- Praktikus ismeretet adjon
- Értéket teremtsen
- Szórakoztasson
- Kikapcsolódást jelentsen
- Építse a közösséget, a közösségi érzést
- Nyissa ki a fiatal látókörét saját környezetén túlra

Az önálló tanulás jelentősége felértékelődött. A munkafegyelem és a kitartás, a célért való küzdés eközben elveszni látszik. A tanulónak meg kell látnia, hogy bár mi minden támogatást megadunk a tanulmányainak sikeres előmenetele érdekében, de az ő feladata ezt kihasználni, élni ezzel a lehetőséggel. A napi élet része kell, legyen az az idősáv, amikor a tanuló „spon-tán” tanul, rögzíti és mélyíti az órán és tehetséggondozáson tanult információkat. Ennek érde-kében az önálló tanulásra szánt idő védett idő az iskola napirendjében, mértékében az életkor-hoz igazodik.

Napjainkban egyre több szociális és szocializációs feladat hárul az intézményekre. A mi iskolánkban ez fokozottan igaz. Az egész napos iskola, a fenntarthatóság, a ránk hárított nevelési helyzetek mind azt sugallják, hogy az itt eltöltött időben tudatosan és tervezetten irányítsuk a gyermekek életét a szociális feladatok ellátásában is.

A tanulók számára felkínáljuk a napi háromszori intézményi étkezést. Választhatják ezt rész-ben is. Ha a család nem kíván élni ezzel a lehetőséggel, akkor biztosítjuk, hogy társaival együtt, a saját maga hozott élelmét fogyassza el.

A tanuló számára az egész napos iskolában a munkakörülmények biztosítása kiemelt feladat. Szükséges a megfelelő mozgástér, infrastruktúra, eszközök biztosítása.

30.2 Az egész napos nevelés pozitívumai

- A gyermekek az iskolában az időt életkoruknak, igényeiknek megfelelően változatos tevékenységekkel töltik.

- Elegendő idő jut a kulturált étkezésre, a tisztálkodásra

- A szabadidő, a tanulás utáni kikapcsolódási, feltöltődési lehetőség egyenletesen oszlik el a nap folyamán, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait, terhelhetősé-gét, bioritmusukat, az agy élénkebb és lassúbb működési szakaszai.

- A gyerekek aktuális állapotának megfelelően a tanító rugalmasabban kezelheti az idő-keretet. (Pl. ha fáradtabbak, felcserélheti a tanórát és az azt követő szabadidős foglal-kozást.)

- Rengeteg lehetőséget nyújt a különböző tanulási tevékenységek integrációjára, össze-hangolására, a tanulási – nevelési folyamat komplex egységként kezelésére. (Pl. ta-nulmányi séták, színház- múzeumlátogatás, kirándulások, környezetvédelmi projektek, táncház, könyvtárlátogatás,

- Megkönnyíti az óvodából az iskolába lépést. (Napirendjük az óvodában is hasonló volt.)

30.3 Az egész napos iskola oktatási – nevelési feladatai

Az oktatási – nevelési feladatok elvégzése az iskola által kitűzött célok megvalósítására, az egyén ismereteinek céltudatos felhasználására irányulnak.

- A tantervi anyag elsajátíttatása

- *Értelmi képességek fejlesztése*

- *Speciális helyzetű tanulók segítése, felzárkóztatása*

- *A társas magatartás követelményeinek kialakítása*

- *Az önálló tanulás módszereinek megtanítása*

- Az önművelés technikájának elsajátítása, egyéni érdeklődés kibontakoztatása, és fel-készítés a felső tagozatra

- *A tanórákra való eredményes felkészülés biztosítása*

- *A hiányok pótlása*

- *Pozitív munkaszokások kialakítása*

- Erkölcsi nevelés, teljes körű egészségnevelés

- *Kulturált szabadidő eltöltésének biztosítása*

- Magas színvonalú, higiénikus, esztétikus, otthonias környezet biztosítása

- *Személyi higiéniai szokások kialakítása, betartatása*

- *Étkezési kultúra kialakítása, megőrzése*

A nevelési – szabadidős terv elemei

A tevékenységek feltétele:

A szabadidőben kezdeményezett tevékenységek jellegét és gyakoriságát a csoport életkora, különböző területeken mutatott fejlettsége és érdeklődése határozza meg.

- Képzőművészeti nevelés: képi, esztétikai élménynyújtás, a különböző technikák megismertetése (papír, agyag, festék, színes kréta, ceruza, mozaik), alkotások bemu-tatása.

- *olvasóvá nevelés (mesehallgatás, könyvtárlátogatás, közös olvasás, irodalmi soroza-tok)*

- *dramatikus játékok,*

- *bábjáték*

- *vizuális nevelés (kézművesség, barkácsolás)*

- népművészeti nevelés, népművészeti ágazatok megismertetése (ünnepek, szokások)

- *egészségügyi kulturáltságra nevelés (napirendi szokás, testápolás)*

- *séták, kirándulások (egészségügyi, megfigyelések, szempontok)*

- *filmnézés, elemzés, értékítéletek megfogalmazása*

- ének – zenei nevelés (zeneművel hallgatása, közös éneklés, zenés játékok végzése)

30.4 Módszerek használata

- didaktikus játékok – hiánypótlás

- *kezdeményezés, választási lehetőségek*

- *érdeklődés felhasználása*

- *csoportos foglalkozások*

- klubnapközi foglalkozások (péntek du.-ként)

- *kirándulások nevelése*

- helyzetgyakorlatok – szokásrend begyakorlása

- *önálló felkészülések*

- *spontán igények megjelenítése*

- *tananyaghoz kapcsolódó közös applikációs játékok*

Az egész napos foglalkoztatási tevékenység területei

Az egyes tevékenységek iránya megcélozhatja a teljes csoportot, rászorulókat, gyakorisá-ga pedig napi előfordulástól a féléves időszakig.

1. A magyar nyelv és irodalom tantárgyakhoz kapcsolódó tevékenységek:

Tanulási tevékenységek:

- *tananyag elsajátítása*

- *önellenőrzés*

- *lexikon használata*

- *szótárak*

- *verstanulás*

- *olvasás korrekció*

- *helyesírás korrekció*

- *szóbeli kifejezőkészség fejlesztése*

Szabadidős tevékenységek:

- *mesék, elbeszélések, versek, mondókák, nyelvtörők, ezek tanulása hallás után*

- *a fentiek dramatizálása*

- *a versek illusztrálása*

- *a versek, mondókák ritmuskísérete*

- *népi játékok*

- *mesék, versek illusztrálása*

- *ismeretterjesztő és szépirodalmi szövegek értelmezése*

- vers- és meseírási próbálkozások

- *mesenapló*

- *könyvtárlátogatás*

- *műsorok előadása, tanulása*

- *rejtvények fejtése*

Matematika tantárgyakhoz kapcsolódó tevékenységek:

Tanulási tevékenységek:

- *tananyag elsajátítása*

- *önellenőrzés*

- mérés, becslés

- *műveletek tanulása, gyakorlása* , műveletek korrekciója

- *szöveges feladatok megjelenítése*

- *szöveges feladatok értelmezése*

- *Szabadidős tevékenységek:*

- mérések elsajátítása – játékban

- *táblázatok használata*

- *mértani eszközök alkalmazása*

Környezetismeret tantárgyhoz kapcsolódó tevékenységek:

Egészséges életmódhoz fűződő:

- *tisztálkodás, öltözködés*

- *kulturált étkezés*

- *terítés*

- *napközis napirend*

Társas magatartás fejlesztése:

- *szép környezet kialakítása*

- vélemény a magatartási szokások betartásáról

- *csoportszokások, hagyományok*

Tanulási tevékenységek:

- *eszközök célszerű elrendezése, használata*

- *szóbeli tanulási technikák gyakorlása*

- *lexikonok, szótárak, térképek, könyvek használata*

Szabadidős tevékenységek:

- szerepjátékok (foglalkozások, vendégvárás)

- *népmesék, népi játékok, szokások, hagyományok eljátszása*

- helyzetgyakorlatok – érzelmi ráhatás

- gyűjtőmunka (növény, képi, tárgyi, fotók, makettek)

- *más népek játéka*

- *kirándulások (térkép, iránytű, menetrend használata)*

- kísérletezés

- *növényültetés, gondozás*

Rajz tantárgyhoz kapcsolódó tevékenységek:

- festés, rajzolás (tempera ,zsírkréta, akvarell)

mintázás

- reprodukciók gyűjtése

- bábkészítés különböző anyagokból

- papír, anyag felhasználása

- makett, nyomatok

- múzeumi látogatások

31 A sajátos nevelési igényű tanulók integrált iskolai nevelése és oktatását segítő, a fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő, tanulási zavarokkal, illetve részképesség-zavarokkal küzdő gyerekek felzárkóztatására és fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk.
Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a gyengébben teljesítők felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások segítik.
Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére irányuló órákat szervezünk és tartunk.
Az 5-7. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók számára felzárkóztató, korrepetáló, képességfejlesztő órákat szervezünk.
A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, képesség fejlesztő órákat tartunk.
A felzárkóztató 9-10. évfolyamában az adott évfolyamhoz szükséges követelményszint elérésében nyújtunk segítséget.
Fejlesztő programunk a játékosságon, a tapasztalatszerzésen, életkori sajátosságokon, pozitív érzelmeket keltő tevékenységeken alapul.
Fejlesztő programunk megvalósítását fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus, iskolapszichológus látja el.

31.1 Tevékenységi területek, lehetőségek:

- Az alapkészségek mindennapos fejlesztése.
- Rugalmas, a tanulók szintjéhez igazodó követelményrendszerrel, a tananyag feldolgozásának speciális módszereivel, a tananyag szükség szerinti átrendezésével

biztosítani a tantervi minimum teljesítését.

- Speciálisan kiscsoportos vagy egyéni felzárkózató foglalkozások szervezése.
- Folyamatos korrekció, ellenőrzés, értékelés, önértékelés.

31.2 Tevékenységi formák:

Tanórán belül törekszünk

- az egyéni képességekhez igazodó munkaformák,
- egyéni fejlesztés, értékelés,
- csoportos fejlesztés,
- tanórai differenciálás,
- kooperatív munkaformák alkalmazására.

Tanórán kívül működik

- napköziotthon,
- tanulószoba,
- erdei iskola,
- múzeumlátogatás, könyvtárhasználat, színházlátogatás,
- tanulmányi kirándulások,
- egyéni, kiscsoportos rehabilitáció,
- fejlesztő foglalkozások,
- felzárkóztatás.

31.3 Az alapfokú oktatás megvalósítása mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatásának irányelvei, céljai, feladatai

Intézményünk feladatának tartja a tanulási zavaros (diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkuliás) és magatartászavaros gyermekek integrációját. Feladatvállalásunk a következő alapokon nyugszik: az integráció gondolata a humánus alapértékek elfogadását jelenti és a fogyatékosság fogalmának újragondolását feltételezi. Fontos annak felismerése és a tanulókkal való felismertetése is, hogy átmenetileg vagy tartósan bárki szorulhat speciális segítségre, hogy mindannyian "különbözőek vagyunk", s ez a sokszínűség nem negatívumot, hanem pozitívumokat jelent a közösségek és a társadalom számára.

Az integráció pozitív magatartásmintákat közvetít. A speciális szükségletű gyermeket reális önértékelésre, képességei maximális kibontakoztatására serkenti, a nem sérült gyermekek pedig megtanulják a hozzájuk való alkalmazkodást, a segítségnyújtást. Ez pedig hosszú távon

az előítéletek enyhüléséhez, a "másság" értékeinek társadalmi méretű elismeréséhez vezethet.
A sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő
- integrált – oktatása valósul meg intézményünkben.
Az együttnevelés során fontos feladatunknak tekintjük az iskola pedagógusainak, a szülők és a tanulók közösségének felkészítését a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül.
Fejlesztő-nevelő munkánkat a hagyományos pedagógiai elveken túl a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai fejlesztésének irányelvei determinálják.
Az iskolai képzés teljes időtartama alatt törekszünk arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek személyisége minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képesek legyenek a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeiket megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

31.4 A sajátos nevelési igényű gyermekek képzésének során a legfontosabb szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés folyamatos pozitív változása,
- a sérült részképességek folyamatos fejlesztése,
- egyéni szükségletek,
- társadalmi beillesztés.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.
A követelmények elsajátíttatása a beszéd, nyelvi és egyéb tanulási zavarok kompenzálása és megszüntetése érdekében végzett folyamatos korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, intervenciós és sérülés-specifikus egyéni és **kiscsoportos terápiás programok segítségével** történik, részben saját szakembereink, részben utazó tanári hálózat segítségével.
Legnagyobb hangsúlyt az anyanyelv és irodalom, a matematika, a testnevelés és sport, a művészetek műveltségi területei kapnak.

Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

- a sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel,
- a tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában,

- egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele,
- támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben,
- a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén.

Ennek érdekében a következő célokat tűztük ki:

- a sajátos nevelési igényű tanulók képességfejlesztése a hiányosan működő pszichés funkciók, sérült részképességek terápiás jellegű korrekciójával,
- a differenciált, szükségletekhez igazodó felzárkóztatás a habilitációs és rehabilitációs eljárásokkal,
- az általános műveltség megalapozása,
- az eredményes társadalmi beilleszkedés feltételeinek megteremtése az önálló életvezetési technikák elsajátításával, gyakorlásával, toleráns magatartás kialakítása a személyiség gazdagításával, az általános emberi értékek és normák elfogadtatásával.

Az iskolánkban folyó nevelés-oktatás fő feladatai a sajátos nevelési igényű gyermekek szempontjából:

- az alapdokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályfokok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével,
- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával,
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoport és az egyének kondícióinak megfelelően,
- a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása,
- a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően,
- a fejlesztési szakaszoknak megfelelő szűrő és diagnosztikus eljárások kidolgozása.

31.5 A pedagógiai célkitűzések, feladatok eszközei és eljárásai

Az oktatás-nevelés területén eszköznek tekintjük a tanítási órákat és a tanításon kívüli órákat, a fejlesztő foglalkozásokat a közös és a részletes követelmények érvényesítésére.
A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása során szoros együttműködést megvalósítására törekszünk:

- a gyermek diagnózisát felállító szakértői bizottság,
- az iskolánkban a gyermek fejlesztését végző, fejlesztésében közreműködő utazó

gyógypedagógus,

- a pedagógusok munkáját segítő szakmai szolgáltatást nyújtó gyógypedagógus,
- az osztálytanítók,
- a napközis nevelők,
- a pedagógiai asszisztensek
- és a szülők között.

Az iskola gyógypedagógusa a szakértői bizottság diagnózisa és a gyógypedagógus által készített egyéni fejlesztése terv alapján végzi rehabilitációs-reedukációs munkáját. Segítséget nyújt a gyermek tanítóinak, tanárainak a diagnózis értelmezéséhez, a tanuláshoz szükséges segédeszközök, speciális fejlesztő programok kiválasztásához, javaslatot tesz gyógypedagógiai módszerek alkalmazására. Figyelemmel kíséri a gyermek haladását. A rehabilitációs, reedukációs foglalkozások keretében az egyéni fejlesztéseken túl részt vesz a gyermek tanórai differenciált foglalkoztatásában, így is segítve a tanító munkáját, a gyermek beilleszkedését. A szülők számára segítséget nyújt a diagnózis értelmezéséhez, konzultál a szülővel a fejlesztés eredményeiről, segíti a szőlőt a probléma elfogadásában, a gyermekkel szembeni reális elvárások kialakításában.

A tanító, a szaktanár a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait;
Szükség esetén a gyógypedagógussal együttműködve **egyéni tantárgyi fejlesztési tervet** készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. Az oktatás során individuális módszereket, technikákat (differenciált foglalkoztatás, kooperatív csoport és páros munka, fejlesztő programok, speciális tankönyvek, feladatlapok, eszközök) alkalmaz.
A közösségépítés során személyes példájával segíti a sajátos nevelési igényű gyermek osztályközösségbe való befogadását.
A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően érvényesíti a méltányos számonkérési, értékelési ill. átmeneti felmentési lehetőségeket minden esetben a gyermek távlati érdekeinek figyelembevételével.

A sajátos nevelési igényű gyermekek képzésének során a legfontosabb szempontok:

- az értelmi, a testi és érzelmi fejlődés folyamatos pozitív változása,
- a sérült részképességek folyamatos fejlesztése,
- egyéni szükségletek,
- társadalmi beillesztés.

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a másságot is elfogadva.

Minden tanulónknak szükségleteihez igazodva és a szakértői véleményben előírtaknak megfelelően biztosítjuk a rehabilitációs időkeretet. A pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozások fajtáit és óraszámát – az éves órakeret függvényében, a rászoruló tanulók szükségleteinek ismeretében – tanévenként munkatervben rögzítjük, a konkrét fejlesztési órarendeket is tanév elején állítjuk össze**.**

A habilitációs - rehabilitációs foglakozások egyéni vagy csoportos formában is tarthatók.

- A foglalkozás a gyermek képességeinek, a fejletlen vagy sérült funkcióinak feltérképezésével indul.
- A fentiek ismeretében fejlesztési terv készül.
- A foglalkozások anyagának, tapasztalatainak feljegyzése folyamatosan történik.
- Lényeges elem az évenkénti pedagógiai diagnosztizálás, amelyet írásban rögzít a gyógypedagógus.
- Az intézmény minden **tanév végén (június 30-ig) jelzi** az illetékes Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság felé azoknak a tanulóknak az adatait, akinek a következő tanévben kötelező felülvizsgálatuk lesz.

A gyógypedagógus a rehabilitációs foglalkozásokról **munkanaplót** vezet, továbbá a rehabilitációs foglalkozásokat az **egyéni fejlődési lap**on is dokumentálja.

Az Egyéni Fejlődési Lap nem egyenértékű a **Haladási Napló**val: A Haladási Napló a rehabilitációs órák feldolgozott anyagát tartalmazza, napi/heti bontásban, félévi és év végi állapotrögzítéssel, az **Egyéni Fejlődési Lap** pedig a gyermek/tanuló állapotában végbement nagyobb változásokat rögzíti, egy-egy terápiás periódus lezárását tartalmazza.

Az **Egyéni Terápiás Terv** pedig a tanév rendjéhez igazodó rehabilitációs munka főbb célkitűzéseit tartalmazza, a teljes tanévre; tehát minden új tanévben a gyógypedagógus új Egyéni Terápiás Tervet készít.

A fejlesztés szervezeti keretei

A tanulók habilitációs-rehabilitációs foglalkozásainak időbeosztását a gyógypedagógus az osztálytanítókkal, osztályfőnökökkel konzultálva határozza meg.

A fejlesztő foglalkozás lehet:

Egyéni rehabilitáció, foglalkozás:

Lényeges, hogy a foglalkozások helye és ideje állandó legyen, így hozzájárulhatunk egy megfelelő napi ritmus kialakításához.
Formái: gyógypedagógiai fejlesztés, logopédia, egyéni tantárgyi korrepetálás, pszichológiai foglalkozások, terápiák.

Kiscsoportos fejlesztés:

A csoportok megszervezésekor meghatározó szempont, hogy azonos vagy hasonló fejlettségi szinten álló tanulókból, illetve azonos vagy hasonló nehézségekkel küzdő tanulókból szervezzünk homogén csoportokat.
Formái: gyógypedagógiai fejlesztés, logopédia, tantárgyi korrepetálás, mozgásterápia, pszichológiai terápiák.

A tanóra keretein belül a gyógypedagógus részvételével:

Tantestületünk nyitott erre az együttműködésre, így a páros óraszervezés az alsó és a felső évfolyamokon egyaránt megvalósítható.

31.6 A tanórai és a tanórán kívüli fejlesztés kiemelt területei

Az *anyanyelv*i fejlesztésben különös hangsúlyt kap:

- a pontos diagnózis, a megfelelő fejlesztési szempontok és módszerek kiválasztása, a vizsgálatok szakszerű elvégzése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és idői relációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a balról-jobbra való haladási irány rögzítése,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- a dyslexia prevenció keretében az előkészítő jellegű első osztályban a népi játékokon, gyermekverseken, népdalokon keresztül az egyenletes lüktetés kialakítása, ritmuskészség fejlesztése, a mozgás-beszéd koordinált működtetése,
- az auditív és vizuális diszkrimináció és emlékezet fejlesztése,
- az olvasási, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) hangoztató-elemző vagy dyslexia prevenciós módszerrel,
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai

pályafutása alatt,

- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- grafomotoros fejlesztés,
- a helyes ejtés, a fonéma hallás fejlesztése,
- hang- és betűegyeztetési gyakorlatok,
- a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, memoriterek,
- könytárhasználat,
- számítógép, internet.

Minden részterületen hosszabb begyakorlási, érési időszakot biztosítunk. Az anyanyelvi fejlesztés a nevelés minden színterén központi szerepet kap.

A matematika fejlesztésében különös hangsúlyt kap:

- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- számfogalmak kialakítása és bővítése,
- az érzékelés, észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megerősítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása.

A matematika előkészítése a tanulmányi idő növelésével valósul meg.

A matematika tanítása a hagyományos matematika-tanítási módszerek felhasználása mellett az egyéni dyscalculia terápiából átvett elvek, eszközök és feladatlapok segítségével, apró lépésekben, a konkrét segédeszközökkel történő manipuláció idejét megnyújtva történik.

A *művészetek* területen kiemelt szerepet kap:

- az érzékelés, észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd a téri orientáció,
- a mozgás-ritmus-beszéd koordináció,
- a grafomotoros fejlesztés,
- a szenzomotoros fejlesztés.

A mozgásfejlesztés során kiemelt szerepet kap:

- csecsemőkori ill. nagymozgások fejlesztése,
- rugalmasság fejlesztése,
- statikus, átmeneti és dinamikus egyensúly,
- testvonal átlépésének fejlesztése,
- végtagszétválasztás,
- ellentétes végtagmozgás fejlesztése,
- testséma, téri orientáció,
- ritmusfejlesztése,
- szerialitás,
- emlékezet,
- mozgásutánzás,
- finommotorika fejlesztésének előkészítése.

A személyiségfejlesztés során kiemelt szerepet kap:

- helyes önértékelés, az énkép erősítése,
- az önbizalom erősítése,
- a szociális kapcsolatrendszer kommunikációs eszköztárának növelése,
- a hibás-hiányos helyzetfelismerés kompenzálása,
- a tudatos önirányítás, önkontroll kifejlesztése,
- az empátia fokozása, a másság elfogadtatása,
- a kompenzáló és védekező mechanizmusok (extrém magatartás, beilleszkedési zavar, agresszió) csökkentése, illetve megszüntetése.

Az élő idegen nyelv tanítása során kiemelt szerepet kap:

- a játékosság,
- mondókák, énekek, népi játékok tanítása,
- az adott nyelvet beszélő népek hagyományainak megismerése.

Az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel, történik negyedik osztálytól. A számonkérés során vagy a szóbeliség, vagy az írásbeliség kerül előtérbe.

31.7 Tanulói jogviszony, átjárhatóság az SNI gyermekek esetében, a beiratkozás módja, folyamata

Iskolánk nyitott minden tankötelezettségi korát elért, integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű (tanulási, magatartási, részképesség, iskolai teljesítmény fejlődési zavara és/vagy figyelemzavar) gyermekek befogadására, akiket hozzánk irányít:

- a Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság,
- a Mozgásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság,
- a Hallásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság,
- a tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottságok.

Széleskörű tájékoztatást adunk a fejlesztési lehetőségekről, szükség esetén segítő tanácsokkal látjuk el a szülőket, akiknek ismertetjük programunkat, napirendünket.
Egyeztetjük nevelési elvárásainkat és elveinket.
A beiratkozás folyamatos, de év közben csak a már működő osztályok struktúráját, létszámát, a biztosítható fejlesztési órák keretét szem előtt tartva tudunk gyermeket fogadni.
A beiratkozása szakértői bizottság kijelölése alapján mindenkor a szülő kérésére történik.

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A részképesség zavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta (elsősorban logopédus, pszichopedagógus) közreműködésével valósul meg.
A részképesség zavarok jellegének megfelelően a gyermekek iskolai oktatásában érvényesítjük a számonkérési, értékelési, esetleg - indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján - az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.
Iskolai nevelésük, oktatásuk során kiemelt feladataként kezeljük:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítását,
- a kudarctűrő-képesség növelését,
- az önállóságra nevelést.

31.8 Diszlexia, diszgráfia esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

Iskolás korban az olvasás- és írászavarok javításának feladata kialakítani a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejleszteni kifejező készségét, segíteni az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.
A gyermekeknél az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel történik.

Nagy hangsúlyt fektetünk az aktív szókincs, a beszédkészség, a szövegértés, a testséma, téri tájékozódás, a vizuomotoros koordináció fejlesztésére.

31.9 Diszkalkulia esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

A matematika tanítása során nagy hangsúlyt fektetünk az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztésére, a matematikai nyelv tudatosítására, a szerialitás erősítésére, a testséma, a téri relációk biztonságára (lásd helyi tanterv).

A számolási zavarokkal küzdő gyermekek esetében a tananyag elsajátítása során lassabb haladási tempót, hosszabb bevésési szakaszt, és több gyakorlási lehetőséget biztosítunk.

A szám- és műveletfogalmak kialakításakor, a számolási készség fejlesztése során a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében segítő-kompenzáló matematikai eszközök (kis tárgyak, korongok-korongképek, számolótáblák, egyéb segítő szimbólumok, ujjak) használata megengedett. Törekszünk arra, hogy a fokozott mennyiségű gyakorlás során a gyermekek megtalálják és megtanulják alkalmazni az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikákat, eljárásokat.

31.10 Hiperkinetikus zavarok, aktivitászavarok, figyelemzavar esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

A gyermek nevelése-fejlesztése-tanítása során nagyon fontos a szoros kapcsolat a tanító, a gyógypedagógus (lehetőség szerint pszichopedagógus) és a szülői ház között.

A gyermek képességeinek, terhelhetőségének és érdeklődésének megismerésével a pedagógus ki tudja alakítani az egyénre szabott követelményrendszert, mind a gyermek viselkedését, mind tantárgyi tananyagot illetően.

A gyakoroltatás, a számonkérés során a feladatok összeállításánál figyelembe vesszük a tanuló gyengébb monotónia-tűrését, fáradékonyságát. Pszichés funkcióinak fejlődését gyakori pozitív visszajelzésekkel segítjük.

31.11 A beszédfogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszédfogyatékos tanulók fejlesztésében meghatározó a sokoldalú percepciós fejlesztés, melynek során a kinesztéziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek.

Az anyanyelvi tárgyak tanítása során igyekszünk sok mondókát, gyermekverset tanítani, mozgással, ritmizálással kísérve.

31.12 Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

Alapító okiratunknak megfelelően vállaljuk enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált oktatását is, de osztályonként csak 1-1 főt. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése, oktatása a fogyatékosság típusának megfelelő szakos gyógypedagógus bevonásával történik. A nevelésükhöz biztosított feltételek:

- a fogyatékosság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta foglalkoztatása,
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása,
- egyénre szabott haladási tempó és követelményrendszer kialakítása a szakértői véleménynek megfelelően,
- hosszabb időkeret biztosítása egy-egy tanév tanagyának elsajátíttatására.

31.13 A nagyothalló tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A nagyothalló tanulók gyógypedagógiai rehabilitációja, reedukációja logopédus, utazó szurdopedagógus bevonásával történik Az iskolai fejlesztés kiemelt feladata a beszédhallás fejlesztése, beszéd észlelés és megértés, szókincs fejlesztése, beszéd érthetőségének fejlesztése. Fontos, hogy a nagyothalló gyermek padjának elhelyezése az osztályteremben olyan módon történjen, hogy a frontális munka során a pedagógushoz minél közelebb legyen, azaz elöl üljön.

A pedagógus győződjön meg róla, hogy a nagyothalló gyermek megértette a csoportnak szóló utasítást, ha kell ismételje meg a gyermek számára. Differenciált foglalkoztatás, csoportos és páros munka során is segítse a gyermek munkáját, üljön mellé, álljon mellette. Mindig közelről, szemkontaktust felvéve, érhetően, helyesen artikulálva beszéljen hozzá.

31.14 A mozgáskorlátozott tanulók fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A mozgáskorlátozott tanuló nevelésének, oktatásának, mozgásfejlesztésének alapelve, hogy a sérülésből adódó hátrányos következményeket segítsen csökkenteni vagy ellensúlyozni.
A képességek tervszerű fejlesztésnek az egyéni fejlődési sajátosságokhoz szabottan kell történnie annak érdekében, hogy a gyermekek mozgáskorlátozottként is meg tudják állni a helyüket a környezetükben, a társadalomban.

Mindig szem előtt kell tartani az önállóságra nevelés elvét, az iskolában - a tanuló állapotának megfelelően - biztosítani kell az akadálymentes közlekedést, a megfelelő mozgás- és életteret, illetve az ehhez szükséges eszközöket (pl. lejtő, kapaszkodó).

A mozgássérült tanulók integrált oktatása során törekszünk:

- egészséges énkép és önbizalom kialakítására,
- a kudarctűrő képességük növelésére,
- önállóságra nevelésükre.

A mozgáskorlátozott tanuló iskolai tanulásának nehézségeit leginkább a mozgásszervi károsodás következtében kialakult kommunikációs zavarok és a mozgásteljesítményt igénylő feladatok kivitelezése jelentik. Mindkettő befolyásolja az olvasás, írás, beszéd elsajátítását is, ezért kiemelt fejlesztési feladatként kell kezelni.

A mozgáskorlátozott tanuló egyedi, speciális megsegítést igényel. Ennek során figyelembe kell venni kommunikációjának formáját, szintjét, a gyermek érzelmi állapotát, értelmi képességeit és fizikai adottságait is.

A speciális módszerek, terápiák és technikák alkalmazása és a technikai jellegű segédeszközök igénybevétele segíti

- a mozgásbiztonságot,
- a mozgásreflexek célszerűségét és gyorsaságát,
- az író, rajzoló és eszközhasználó mozgást, a hallásra, beszédészlelésre támaszkodó tevékenységeket.

31.15 SNI esetében folyamatos továbbhaladás, egyéni fejlesztési terv, biztosítjuk a tantárgyi felmentéseket, könnyítéseket.

Amennyiben a gyermek nem érte el a következő osztályfokba lépéshez szükséges szintet és a gyermek elsős, akkor az első osztályban töltött tanulmánya előkészítő jellegűnek számíthat. Részére biztosított, hogy két év alatt végezze el az első osztályt. *A szülővel való konzultáció* során mindig feltárjuk a gyermek további fejlődésének véleményünk szerint leghatékonyabb útját.

A szülő - írásban benyújtott kérelme alapján –közös döntéssel biztosítjuk az osztályismétlés lehetőségét is.

Az értékelés alóli felmentés lehetőségét a mindenkori érvényben levő Közoktatási Törvény értelmében biztosítjuk.

31.16 Az SNI tanuló tantárgyi teljesítményének értékelése

Alapvető cél a tanulók önértékelésének fejlesztetése, kritikus gondolkodásuk kialakítása, egymás munkájának elismerése, a hibák kíméletes, javító szándékkal történő megfogalmazása. A tévedések megbeszélése, kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a gyerekeket a szorongástól.
A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Ugyanakkor az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott gyermek aktuális teljesítőképessége, az, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében.
Elvünk, hogy az értékelés

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be,
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött,
- tartalmazza, hogy a gyerek a saját lehetőségeit mennyire aknázta ki.

Az értékelési szempontok összetettek, egy-egy tantárgyra, illetve a gyermek egész személyiségének fejlődésére koncentrálnak.

A szöveges értékelés:

- fejlesztőközpontú, megerősítő, korrigáló,
- összhangban a NAT-tal, a pedagógiai programmal, a helyi tantervvel,
- rendszeres és folyamatos,
- személyre szóló, ösztönző, közérthető,
- tartalmazza a továbblépés útját is,
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.

Az iskolai beszámoltatások formái, rendje, korlátai, az SNI tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A tantárgyi számonkérések során a sajátos nevelési igényű tanulóink beszámoltatásának formáit és módjait részképesség zavaraikhoz igazítjuk. Az olvasási-írási nehézségekkel küzdő gyermekek számára biztosítjuk az írásbeli dolgozatok szóbeli feleletekkel történő kiváltását, illetve e gyermekeink számára célzottan több megszólalási lehetőséget adunk nemcsak a számonkérés, hanem a gyakorlás során is.
Az írásbeli beszámoltatás során hosszabb időt biztosítunk egy-egy dolgozat elkészítésére, valamint indokolt esetben mi olvassuk fel a feladatlap utasításait (pl. környezetismeret, nyelvtan, matematika) a gyermek számára. A részképesség zavarokkal küzdő, s emiatt görcsös,

szorongó gyermeknek lehetőséget nyújtunk az egyéni helyzetben, nem az osztályközösség előtt történő számonkérésekre is.
A számolási nehézségekkel küzdő gyermekek a speciális segédeszközöket (korongok, pálcikák, számtábla) a dolgozatok során is használhatják
Az iskolai számonkérések során a témazáró dolgozatok mellett minél nagyobb számban tesszük lehetővé gyermekeinknek, hogy tudásukról röpdolgozatok, szóbeli feleletek (egy-egy lecke anyagából) formájában is számot adjanak.

31.17 A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének rendszere az SNI tanulók esetében

Az értékelésnél figyelembe vesszük az elsődlegesen ill. másodlagosan kialakult magatartási, szocializációs problémákat. A gyermekek számára apró lépésekre lebontva teljesíthető szabályokat állítunk fel az adott csoport fejlettségi szintjének megfelelően.

A szorgalom értékelésénél figyelembe vesszük a gyermek önmagához képest nyújtott teljesítményét, a tanuláshoz való viszonyát, a foglakozásokon tanúsított aktivitását, önkéntes feladatvállalásait és azok teljesítését.

31.18 A közösségfejlesztés fontos feladatai a sajátos nevelési igényű gyermekek sikeres integrálása szempontjából

- A kiscsoportok együttműködésének megszervezése, személyiségformáló hatásának (önzetlenség, barátság, segítségnyújtás, lelkiismeretesség, áldozatkészség) hasznosítása, továbbfejlesztése.
- Az alkalmazkodás, beilleszkedés, a társakkal történő együttműködés, a közösségben vállalható szerep megtalálásának segítése, a kollektivitás fejlesztése.
- A tanulók társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak alakítása, továbbfejlesztése.
- Az önbizalom, önnevelés igényének felkeltése, a kezdeményezőképesség fejlesztése.
- A magányos gyermekek bevonása a közös tevékenységekbe, beilleszkedésük segítése.

31.19 A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló pedagógiai tevékenységek

Szoros kapcsolat kialakítása az intézményhez tartozó óvodai intézményegységgel azért, hogy az onnan beiskolázásra kerülő gyermekek kialakulóban lévő személyiségét megismerhessük, és a magatartási, beilleszkedési zavarokra utaló jelek alapján megfelelő, fejlesztő módon fordulhassanak pedagógusaink feléjük.

Erősíteni kell a kapcsolatot a kerületi Nevelési Tanácsadóval annak érdekében, hogy a felmerülő magatartási és beilleszkedési zavarok szakszerű megállapítása után megfelelő iránymutatást kapjunk a tanulók megtámogatásához.

Iskolapszichológus alkalmazása a zavarok korai felismerése és szakszerű korrigálása érdekében.

Rendszeres kapcsolat kialakítása a kerület Gyermekjóléti Szolgálattal annak érdekében, hogy a családban generálódó beilleszkedési- és magatartási zavarok csökkentését, megelőzését a szolgálat életvezetési tanácsokkal segíthesse.

Napköziotthoni nevelés, melynek során a tanulók elsajátíthatják az olyan magatartási formákat, melyek a szabadidő korrekt eltöltését, a közösségi kapcsolatok normalizálását segítik.

Családlátogatások annak érdekében, hogy a családokban felmerülő nevelési gondok megoldásában a pedagógus megsegíthesse a szülőket.

Az iskolánkba integrált gyermekek tanulási zavarához gyakran társul beilleszkedési és magatartási zavar. Ennek lehet elsődlegesen organikus oka, mint például az idegrendszer gátló és serkentő hatásai egyensúlyának megbomlása miatt létrejövő hiperaktivitás esetében. Sokszor azonban a magatartási és beilleszkedési zavar másodlagosan keletkezik, a részképesség-gyengeségek talaján létrejövő tanulási zavarokra épülve. Gyakran tapasztalni, hogy a gyermek problémáinak gyökerét nem ismerik fel időben, sorozatos kudarcok érik az iskolában s emiatt gyakran otthon is, s végül valóban nem képes sehová sem beilleszkedni, ami súlyos esetben devianciához vezethet. Kiemelkedően fontos a szerepe a korai felismerésnek és segítségnyújtásnak, hogy ez az előbb felvázolt rossz kör, ez az önbeteljesítő jóslat ne lépjen működésbe. Iskolánk szakemberei ezért a magatartászavaros gyermek korai felfedezését és szakemberhez irányítását is fontos feladatuknak tartják.

- A kiscsoportok együttműködésének megszervezése, személyiségformáló hatásának (önzetlenség, barátság, segítségnyújtás, lelkiismeretesség, áldozatkészség) hasznosítása, továbbfejlesztése.
- Az alkalmazkodás, beilleszkedés, a társakkal történő együttműködés, a közösségben vállalható szerep megtalálásának segítése, a kollektivitás fejlesztése.
- A tanulók társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak alakítása, továbbfejlesztése.
- Az önbizalom, önnevelés igényének felkeltése, a kezdeményezőképesség fejlesztése.
- A magányos gyermekek bevonása a közös tevékenységekbe, beilleszkedésük segítése.

32 Intézményfejlesztési és Intézkedési Terv a kedvezőtlen lemorzsolódási mutatók javítása érdekében 2022.09.01-2025.12.31. terjedő időszakra, 6. sz. melléklet

33 Intézményfejlesztési és Intézkedési Terv a kedvezőtlen kompetenciamérési mutatók javítása érdekében 2022.09.01-2025.12.31. terjedő időszakra, 7. sz. melléklet

34 A Pedagógiai program 2021. évi módosításának érvényességi rendelkezései, záró rendelkezései

34.1 A Pedagógiai program érvényessége

Jelen Pedagógiai programot a nevelőtestület 2021-ben felülvizsgálta és az új jogszabályoknak és elvárásoknak megfelelően módosította. A Pedagógiai program visszavonásig érvényes.

34.2 A Pedagógiai program érvényessége, felülvizsgálata

- A Pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A Pedagógiai programot a nevelőtestület minden évben felülvizsgálja, értékeli és szükség szerint módosítja.

34.3 A Pedagógiai program módosítása

Módosítására akkor kerülhet sor, ha azt a vezetőség vagy a nevelőtestület kétharmados többsége indítványozza. Módosítása során az elfogadásra érvényes eljárási szabályok az irányadók.

A Pedagógiai program módosítására:

- az iskola intézményvezetője,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a nevelők szakmai munkaközösségei,
- a szülői munkaközösség,
- az iskola fenntartója tehet javaslatot.

A Pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított Pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell alkalmazni.

34.4 A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa

- A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az intézményvezető biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.

- A hozzáférhető elhelyezés biztosítása

  A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény intézményvezető irodájában, a tanári szobában kerül elhelyezésre

- A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje

  Az intézményhasználók az intézményvezetőtől kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

- A pedagógiai program módosítása

  Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az intézményvezető, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az intézményvezető köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.

  A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

  Ha a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az intézményvezető a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni, amennyiben a módosításnak pénzügyi vonatkozása is van. (Ha a módosításnak nincs pénzügyi vonatkozása, az intézmény intézményvezetője hagyja jóvá a módosításokat.

34.5 Legitimációs záradék

A pedagógiai programot az Iskolai Szülői Munkaközösséggel, a Diákönkormányzattal és a Sári Szlovák Önkormányzattal egyeztettük, bevezetését támogatják.

Intézményünk pedagógiai programját a nevelőtestület 2021. augusztus 30-án elfogadta.

Felülvizsgálatát 2023. évben határozta meg.

2021. augusztus 30-án az intézmény intézményvezetője jóváhagyta.

Dabas, 2021. augusztus 30.

Nagy Tamás
megbízott intézményvezető

A nevelőtestületi elfogadást igazoló jegyzőkönyvi kivonat csatolva.

35 Mellékletek

http://kerettanterv.ofi.hu/

35.1 1.sz. melléklet: Helyi tanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára

35.2 2.sz. melléklet: Helyi tanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára

http://kerettanterv.ofi.hu/kiegeszites/index.html

35.3 3.sz. melléklet: Szlovák nemzetiségi nevelés-oktatás helyi tanterve

35.4 4.sz. melléklet: A sajátos nevelési igényű tanulók kerettanterve 1-8. évfolyamra

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok

35.5 5.sz. melléklet: A Komplex Alapprogram bevezetése

33.6 6. sz. melléklet: Intézményfejlesztési és Intézkedési Terv a kedvezőtlen lemorzsolódási mutatók javítása érdekében 2022.09.01-2025.12.31. terjedő időszakra

35.7 7. sz. melléklet: Intézményfejlesztési és Intézkedési Terv a kedvezőtlen kompetenciamérési mutatók javítása érdekében 2022.09.01-2025.12.31. terjedő időszakra